



MAŁOPOLSKI
SZLAK WINNY



przewodnik rowerowy

Małopolski Szlak Winny





przewodnik rowerowy

Małopolski Szlak Winny



Kamienica 2020

Spis treści

Wstęp	3
Małopolski Szlak Winny (Mapa poglądowa tras)	5
TRASY ROWEROWE	
Trasa 1. Na Wyżynie Miechowskiej (Janowiczki)	7
Trasa 2. Rowerowym Szlakiem Kościuszkowskim (Koniusza)	12
Trasa 3. Przaszyczkowskim Szlakiem Rowerowym z Kluczy (Klucze)	15
Trasa 4. Po zboczach doliny Prądnika (Prądnik Korzkiewski)	19
Trasa 5. Przez Las Zwierzyniecki (Krzyszowice – stacja PKP)	25
Trasa 6. Szlakiem Podkrakowskich Dolek (Bolechowice)	29
Trasa 7. Szlakiem okrężnym gminy Zielonki (Zielonki)	33
Trasa 8. Z Mogilan przez Pogórze Wielickie (Mogilany)	39
Trasa 9. W kierunku Wzgórza Srebrnej Góry (Tynec)	43
Trasa 10. Grzbietami Pogórza Wielickiego (Wieliczka)	46
Trasa 11. W Dolinie Karpia (Woźniki)	49
Trasa 12. Po Pogórzu Wiśnickim (Nowy Wiśnicz)	53
Trasa 13. U podnóżu Szpilówki (Iwkowa)	57
Trasa 14. Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie (Zakliczyn)	60
Trasa 15. Na przedpolu Beskidu Niskiego (Pleśna)	63
Trasa 16. Po Pogórzu Ciężkowickim z widokiem na Dunajec (Pleśna)	67
Trasa 17. Wokół Ciężkowic i Gromnika (Ciężkowice)	72
Trasa 18. Z Tuchowa przez Pogórze Ciężkowickie (Tuchów)	77
Trasa 19. Ze Stryszawy w Pasma Jałowieckie (Stryszawa)	81
Trasa 20. Z widokiem na Jezioro Rożnowskie (Tęgoborze)	84
Trasa 21. Karpackim Szlakiem Rowerowym (Jodłownik)	87
Trasa 22. Z Nowego Sącza na Pogórze Rożnowskie (Nowy Sącz)	91



Dni Otwartych Winnic – Winnica Dabrówka

Niespełna 15 lat temu mieszkańcy Małopolski dowiedzieli się z lokalnych gazet o założonej przez Uniwersytet Jagielloński winnicy w łąkach koło Bochni. Informacja ta wzbudziła spore zainteresowanie ze strony czytelników, ale również zdziwienie i powątpiewanie, czy to przedsięwzięcie się uda. Większość z nas uważała wówczas winogrona za owoce tak samo egzotyczne jak banany czy pomarańcze. Dla niewtajemniczonych nawet uprawa winorośli w przydomowych ogródkach traktowana była co najwyżej jako przejaw pasji ogrodnika amatora. Winnice z kolei kojarzyły się z Włochami, Francją, Hiszpanią, Grecją – krajami gdzie panuje cieplejszy i łagodniejszy klimat niż w Polsce. Nic bardziej mylnego. Winorośl znana była w Małopolsce już w XII w., a wielką rolę w propagowaniu jej uprawy odegrały zakony, w tym przede wszystkim tynieckie benedyktynów. W średniowieczu posiadanie winnicy przez książęta miało znaczenie nie tylko użytkowe, ale przede wszystkim prestiżowe, traktowano je bowiem jako symbol przynależności do kręgu kultury łacińskiej. Jednak poczynając od końca XVI w., duży import wina z Węgier sprawił, że małopolskie winiarstwo zaczęło stopniowo podupadać.

Dzisiaj w Polsce mamy do czynienia z **odrodzeniem się tradycji winiarskich**. W samym tylko województwie małopolskim funkcjonuje ponad 50 oficjal-

nie zarejestrowanych komercyjnych winnic. Ich właściciele chętnie zapraszają do siebie, aby zapoznać gości z gospodarstwem i zachęcić ich do degustacji i zakupu wina na miejscu. Wina z małopolskich winnic stały się dostępne w restauracjach i specjalistycznych sklepach winiarskich w Krakowie, Warszawie i innych dużych miastach w Polsce. Mało tego – odnoszą sukcesy na międzynarodowych konkursach winiarskich! Małopolska bowiem stała się jednym z dwóch (obok Lubuskiego) największych regionów winiarskich w Polsce. Wspomniana na początku uniwersytecka winnica w łąkach, zresztą niejedyna tego typu w kraju, stała się częścią prężnie działającego Rolniczego Zakładu Doświadczalnego UJ, z własną kadrą naukową oraz doskonale wyposażonym laboratorium.

Specyficzną cechą małopolskich winnic jest ich rozdrobnienie. Tylko niewielkie posiadają powierzchnię przekraczającą 2 ha i produkują ponad 10 tys. butelek wina rocznie. Z jednej strony stwarza to dobre warunki do prowadzenia uprawy w bardziej naturalny sposób, niezwykłe ceny w obecnych czasach. Z drugiej tak mała skala produkcji może okazać się po prostu nierentowna. Potrzebne są inne działania wspierające funkcjonowanie takich winnic. W tej sytuacji wielką szansą jest specjalistyczna turystyka winiarska, zwana **enoturystyką**.

Polega ona na poznawaniu regionów winiarskich, gdzie zwiedza się winnice, bierze się udział w różnego rodzaju degustacjach, czy dniach otwartych. Uczestnicy takich wyjazdów nierzadko smakują różnych win w połączeniu z lokalną kuchnią, a także kupują „u źródła” kilka butelek wina, które zabierają do domu.

Szczególnym sposobem poznawania małopolskich winnic jest **enoturystyka rowerowa** – popularna w innych krajach, w Polsce zdobywająca coraz więcej fanów. Mają oni własne strony internetowe, blogi i fora oraz biura podróży przygotowujące dostosowaną do ich potrzeb ofertę enoturystyczną.

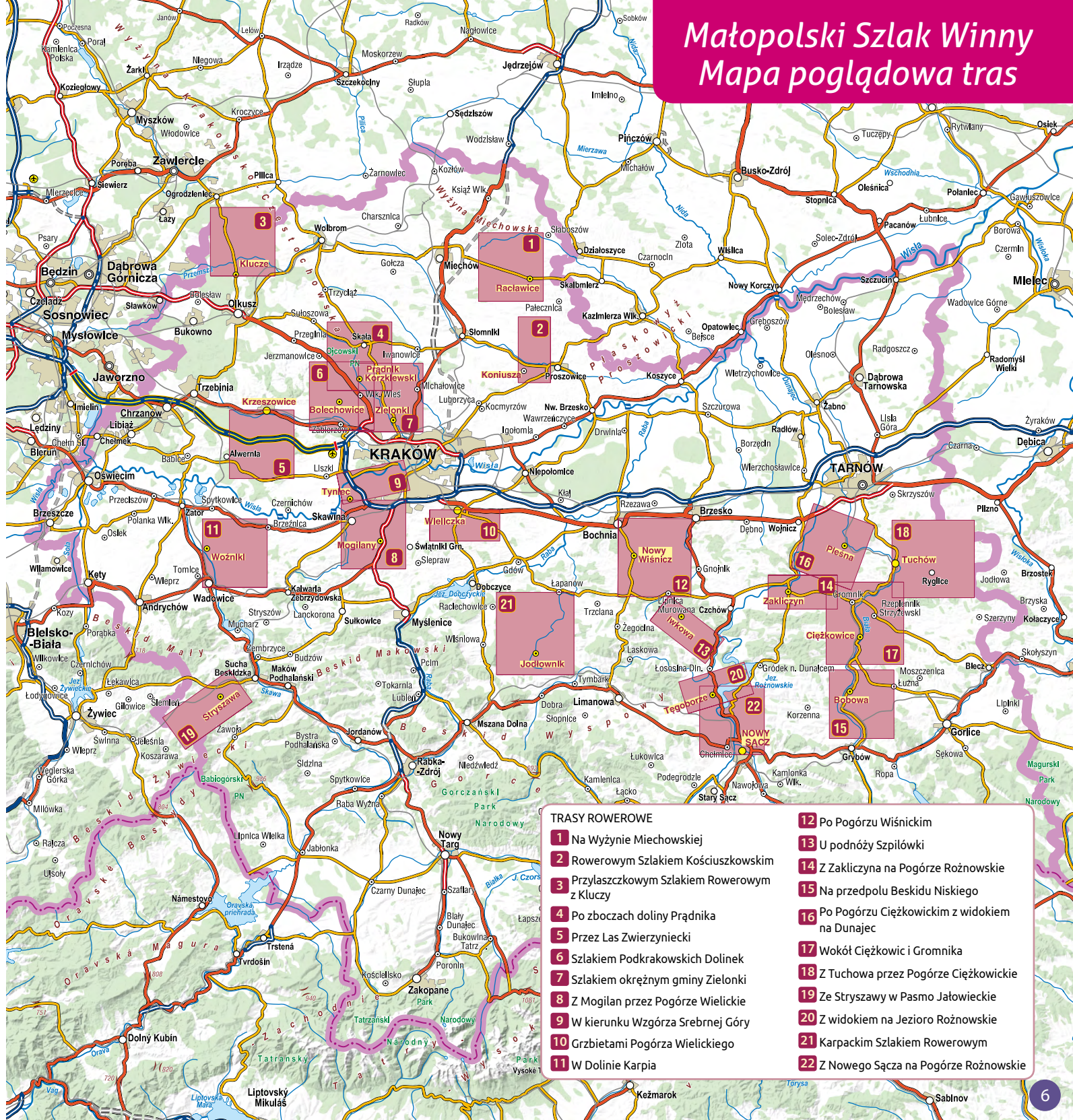
Także i my chcielibyśmy zachęcić wszystkich do tężenia jazdy rowerowej z poznawaniem małopolskich winnic. W tym celu wydaliśmy niniejszy przewodnik rowerowy, zawierający 22 trasy, znajdujące się oczywiście na obszarze województwa małopolskiego. Wszystkie zostały tak zaprojektowane, aby przebiegały niedaleko winnic leżących na Małopolskim Szlaku Winnym. Większość z nich wiedzie zatem przez Pogórze Wielickie, Wiśnickie, Rożnowskie, Ciężkowickie oraz na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Ale są też trasy wyznaczone w innych rejonach województwa: na Wyżynie Miechowskiej, w Beskidzie Żywieckim, w okolicach Nowego Sącza, a nawet w Krakowie. Regiony te charakteryzuje urozmaicona rzeźba, znaczne wyniesienie powyżej den dolin, strome stoki – właśnie takie cechy terenu najbardziej sprzyjają uprawie winorośli. Czy są też korzystne dla rowerzystów? Na pewno poprowadzone tam trasy rowerowe mogą okazać się całkiem wymagające ze względu na konieczność pokonania stromych i długich podjazdów. Nie trzeba się jednak tym zniechęcać. Poniesiony trud zrekompensuje nam **możliwość podziwiania wspaniałych krajobrazów**, towarzyszących z reguły małopolskim winnicom. Także plantacje winnej łąki, nierzadko malowniczo rozlewające się po falistej powierzchni opadających stoków rozświetlonych słońcem, nadają szczególnego uroku otoczeniu. Wreszcie atrakcją samą w sobie jest zwiedzanie winnic.

Stalaliśmy się, aby długość trasy mieściła się w przedziale od 30 do 40 km. Taki dystans będzie wystarczający na spokojną całodzienną wycieczkę rodzinną dla rowerzystów z małymi dziećmi, połączoną ze zwiedzaniem licznych atrakcji turystycznych. Wszystkie trasy zaprojektowaliśmy w formie **zamkniętych pętli**, z punktem rozpoczęcia i zakończenia wycieczki w miejscach łatwo dostępnych komunikacyjnie, z możliwością pozostawienia samochodu. Jak tylko było to możliwe, trasy poprowadziliśmy po **istniejących szlakach rowerowych**. Niestety najczęściej ich oznaczenie w terenie jest niekompletne. Dlatego chcąc utwierdzić Państwa orientację terenową, wszystkie opisane trasy w przewodniku przedstawiliśmy na mapach. Umieściliśmy na nich **gęstą sieć punktów kilometrażu**, podając przy każdym z nich odległość od miejsca startu. Informacja ta z pewnością będzie pomocna dla osób posługujących się licznikami rowerowymi. Większość tras biegnie drogami asfaltowymi lub utwardzonymi, niemal wyłącznie o niewielkim ruchu samochodowym.

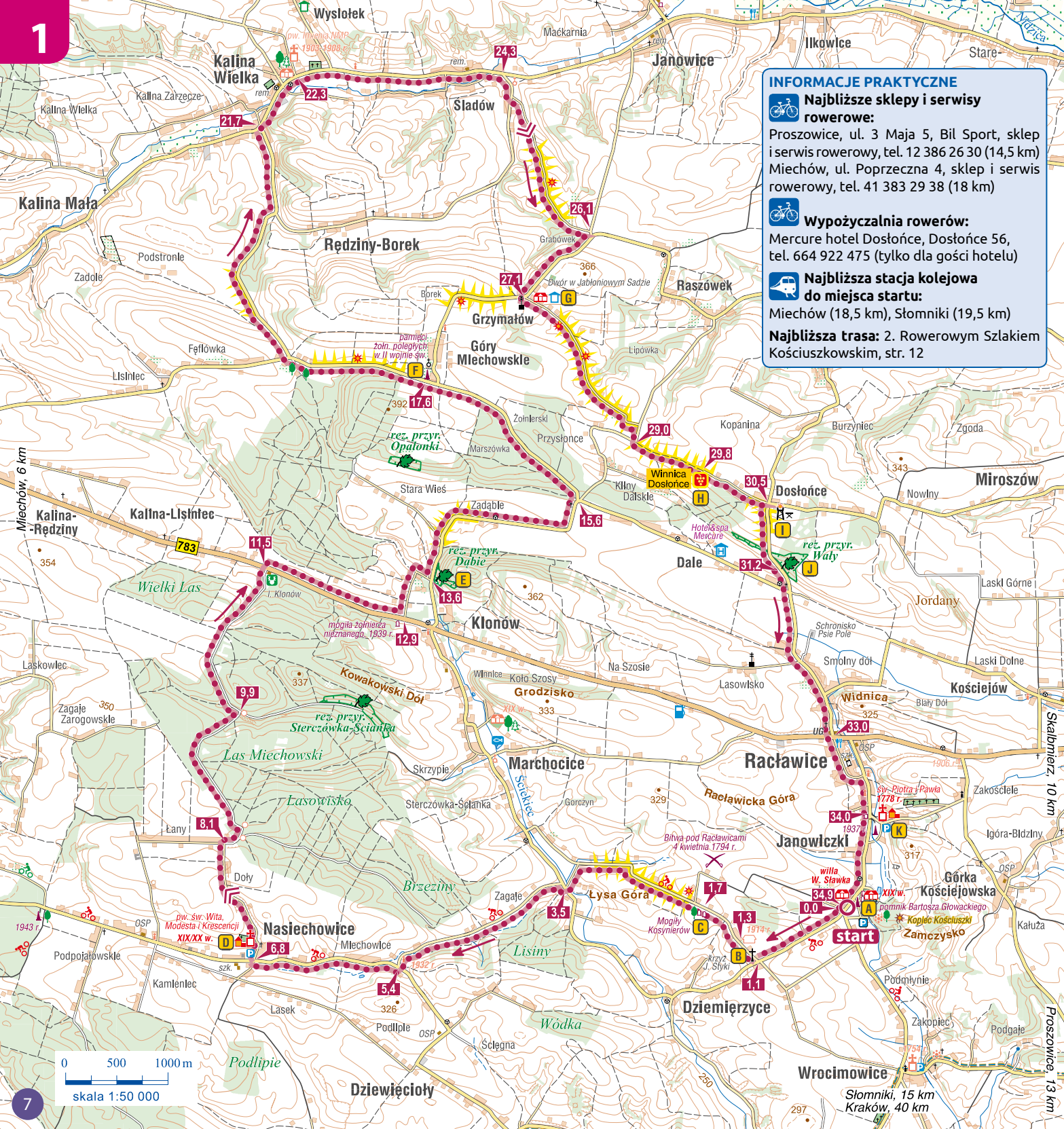
Życzymy satysfakcji z pokonywania Małopolskiego Szlaku Winnego na rowerze.



Rowerzyści w Winnicy Gaj



- | TRASY ROWEROWE | |
|----------------|---|
| 1 | Na Wyżynie Miechowskiej |
| 2 | Rowerowym Szlakiem Kościuszkowskim |
| 3 | Przylaszczkowemu Szlakowi Rowerowemu z Kluczy |
| 4 | Po zboczach doliny Prądnika |
| 5 | Przez Las Zwierzyniecki |
| 6 | Szlakiem Podkrakowskich Dolek |
| 7 | Szlakiem okrężnym gminy Zielonki |
| 8 | Z Mogilan przez Pogórze Wielickie |
| 9 | W kierunku Wzgórza Srebrnej Góry |
| 10 | Grzbietami Pogórze Wielickiego |
| 11 | W Dolinie Karpi |
| 12 | Po Pogórze Wiśnickim |
| 13 | U podnóży Szpilówki |
| 14 | Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie |
| 15 | Na przedpolu Beskidu Niskiego |
| 16 | Po Pogórze Ciężkowickim z widokiem na Dunajec |
| 17 | Wokół Ciężkowic i Gromnika |
| 18 | Z Tuchowa przez Pogórze Ciężkowickie |
| 19 | Ze Stryszawy w Pasma Jałowieckie |
| 20 | Z widokiem na Jezioro Rożnowskie |
| 21 | Karpackim Szlakiem Rowerowym |
| 22 | Z Nowego Sącza na Pogórze Rożnowskie |



INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

Proszowice, ul. 3 Maja 5, Bil Sport, sklep i serwis rowerowy, tel. 12 386 26 30 (14,5 km)
Miechów, ul. Poprzeczna 4, sklep i serwis rowerowy, tel. 41 383 29 38 (18 km)

Wypożyczalnia rowerów:

Mercure hotel Dostońce, Dostońce 56, tel. 664 922 475 (tylko dla gości hotelu)

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:

Miechów (18,5 km), Słomniki (19,5 km)

Najbliższa trasa: 2. Rowerowym Szlakiem Kościuszkowskim, str. 12

Janowiczki → **Dziemierzycy** → **Nasiechowice** → **Klonów** → **Góry Miechowskie** → **Kalina Wielka** → **Ślądów** → **Grzymałów** → **Dostońce** → **Raclawice** → **Janowiczki**

Suma podjazdów: 670 m
Przewyższenie: 126 m
Drogi przez las: 6,5 km

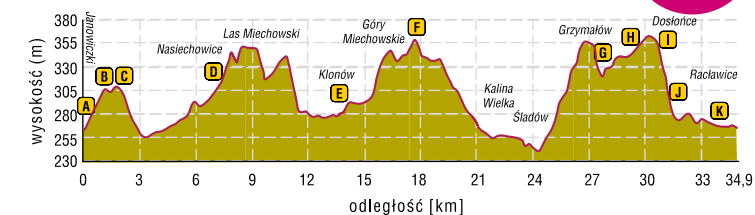
Drogi asfaltowe: 30,7 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 4,2 km

Oznaczenie trasy w terenie:

6,8 km
bez szlaków: 28,1 km

34,9 km

średnia



Trasa naszej wycieczki przebiega przez okolice Raclawic, jedną z najciekawszych i najpiękniejszych części Wyżyny Miechowskiej. Miejsce to zawdzięcza swoją sławę jednej z podręczników szkolnych bitwie pod Raclawicami, którą upamiętnia kopiec Kościuszki w Janowiczkach. Poznamy także interesujące rezerваты przyrody z roślinnością stepową. Warto odwiedzić także znajdującą się na trasie winnicę Dostońce.

Trasa nie należy do szczególnie wyczerpujących, ale nie jest pozbawiona stromych, choć krótkich podjazdów. Niemal na całej długości prowadzi drogami o niewielkim i znikomym ruchu samochodowym. Wyjątkiem jest 1,4-kilometrowy odcinek bardziej ruchliwej drogi wojewódzkiej nr 783. Trasa niezwykle widokowa, zwłaszcza na odcinkach biegnących szerokimi wierzchowinami wśród pól i niewielkich zadrzewień. Na początkowym etapie poprowadzona została po rowerowym szlaku kościuszkowskim – niestety, praktycznie nieoznaczonym w terenie.

Przebieg trasy:

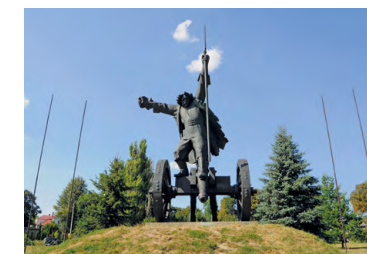
0,0 Janowiczki. **A** Miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy. Dogodny parking. Obok zadbane park przed pomnikiem Głowackiego i kopcem Kościuszki – miejsce częstych uroczystości historycznych związanych z tematyką kościuszkowską.

Kopiec Kościuszki – pomnik ziemny w formie piramidy o wys. 13,8 m usypany na wzgórzu Zamczysko dla upamiętnienia zwycięstwa Polaków w bitwie pod Raclawicami. Prace przy sypaniu kopca trwały 7 lat, od 1926 do 1934 r. Pomysł usypania kopca narodził się podczas wielkiej manifestacji niepodległościowej w 100 rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki.

Pomnik Wojciecha Bartosza Głowackiego – odsłonięty 22 maja 1994 r. w ramach obchodów dwusetnej rocznicy Insurekcji Kościuszkowskiej. Autorem dzieła jest Marian Konieczny, znany rzeźbiarz, profesor krakowskiej ASP. Pomnik został odlany w brązie,



Kopiec Kościuszki na wzgórzu Zamczysko



Pomnik Wojciecha Bartosza Głowackiego

waży 9,3 tony, a jego wysokość wynosi 10,5 m.

Dwór w Janowiczkach – wraz z otaczającym go parkiem powstał na przełomie XVIII i XIX w. Początkowo był budynkiem drewnianym, krytym gontem. Wielokrotnie przebudowywany, ostateczną formę nadano mu w 1836 r. Obecnie stanowi własność gminy Racławice. Bardzo zniszczony, przygotowano do całkowitego remontu.



Dwór w Janowiczkach, stan w 2015 r.

Willa Walerego-Sławka – wybudowana w latach 1934-35 z przeznaczeniem na dom letni płk. Walerego Sławka, premiera Polski w latach międzywojennych.

1,1 Dziemierzycze – skrzyżowanie dróg. **B Wysoki drewniany krzyż** znajdujący się w miejscu, gdzie Jan Styka szkicował teren do swojej panoramy. Obecny krzyż został ustawiony w 1886 r. z okazji udostępnienia do zwiedzania Panoramy Racławickiej we Wrocławiu.

1,7 **C** Dwie **mogily kosynierów** położone na dziemierzyczkim wzgórzu, upamiętniające parę kosynierów poległych w bitwie racławickiej.



Mogily kosynierów

6,8 Nasiechowice **D** **kościół św. Wita, Modesta i Krescencji** zbudowany na przeł. XIX i XX w. Przed kościołem wolno stojąca drewniana dzwonnica z ok. 1740 r.

Od tego miejsca rozpoczyna się kilometr dość stromego podjazdu, szczególnie uciążliwego w pobliżu przysiółka Doły.



Rezerwat przyrody Dąbie

13,6 Klonów **E** **Rezerwat Przyrody Dąbie** – ścisły rezerwat stepowy, pow. 2,11 ha, utworzony w 1955 r. Położony na stromym stoku wzniesienia zbudowanego z margli i wapieni kredowych. Przedmiotem ochrony jest roślinność muraw kserotermicznych, którą tworzą między innymi orlik pospolity, wawrynek wilczytoko, len złocisty, zawilec wielkokwiatowy, mitek wiosenny, dziewięciąt bezłodygowy, lilia złotogłów, obuwik pospolity.

17,6 **E** **Pomnik ku czci żołnierzy z oddziału „Skrzetuski” 106.** Dywizji Piechoty AK walczących z niemieckim okupantem od wiosny 1944 r. do styczniowej ofensywy wojsk ra-

dzieckich w 1945 r. oraz dwóch mieszkańców Gór Miechowskich, zabitych w 1946 r. przez UB.

27,1 Grzymałów **G** **Dwór w Jabtoniowym Sadzie** – dawna gajówka i osada leśna założona na początku XVIII w. przez Raszowskich herbu Grzymała. Obecni właściciele przeprowadzili gruntowny remont obiektu, któremu nadano wygląd dawnego dworu ziemiańskiego. Oprócz komercyjnego wynajmu na wesela i inne imprezy okolicznościowe, organizowane są tu również imprezy kulturalne: koncerty, spotkania artystyczne, warsztaty malarskie.

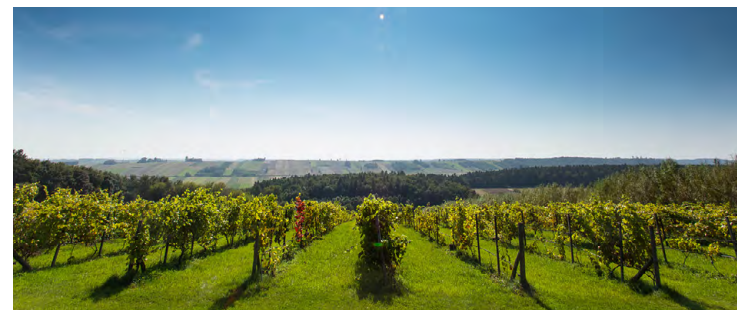
29,8 **H** **Winnica Dostońce**

Winnica Dostońce liczy sobie zaledwie 0,22 hektara powierzchni, ale w przyszłości zostanie powiększona do około jednego hektara. Obecna skromna plantacja jest swego rodzaju pilotażem służącym testowaniu różnych metod uprawy i odmian winorośli. Winnica jest zlokalizowana na ciepłym, południowo-zachodnim zboczu, a typowa dla tych okolic lessowa gleba na podłożu margli zapewnia dobry drenaż i chroni krzewy winorośli przed nadmierną wilgocią. Uprawiane szczepy: *bianca, jutrzeńka, seyval blanc i muszkat na wina białe oraz regent, rondo, leon millo, marszałek foch, cabernet dorsa, roessler i rubinet na wina czerwone.*

Winnica prowadzi warsztaty winiarskie, prezentacje siedliska (tematyka do wyboru), plenery artystyczne.

Kontakt: Winnica Dostońce, Dostońce 34, 32-222 Racławice tel. 504 855 046 www.winnicadoslonce.pl, zbigniew.zobek@wp.pl

30,5 Dostońce **I** drewniana **wieża widokowa** o wysokości ok. 15 m. Z tarasu można podziwiać rozległą pano-



Winnica Dostońce

ramę okolicy – typowe dla Wyżyny Miechowskiej pagóry i padoty. Obok zadaszone miejsce odpoczynkowe.

31,2 **J** **Ścisły rezerwat przyrody Wały**, pow. 5,82 ha, utworzony w 1958 r. Położony na stromym stoku wzgórza zbudowanego z górnokredowych osadów wapienno-marglistych. Występuje tu największe w Polsce siedlisko dziewięciłta poptocholistnego, gatunku wpisanego do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin. Ponadto występuje tu szereg gatunków ciepło i sucholubnych: len włochaty, ostrożeń panoński, dwulistnik muszy, storczyk kukawka i inne.



Rezerwat Wały

34,0 **K** **Kościół murowany w Racławicach** pw. Apostołów Piotra i Pawła, zbudowany w 1778 r. w stylu późnobarokowym. Wg legendy modlił się w nim Tadeusz Kościuszko przed bitwą. Obok kościoła drewniana dzwonnica z XVIII w.



Kościół w Racławicach

2 Rowerowym Szlakiem Kościuszkowskim

Koniusza → Łyszkowice → Koniusza → Piotrkowice Małe → Jazdowiczki → Gniazdowice → Rzędowice → Dalewice → Błogocice → Radziemice → Ibramowice → Kowary → Rzędowice → Chorążyce → Przesławice → **Koniusza**

Suma podjazdów: 485 m
Przewyższenie: 120 m
Drogi przez las: 1 km

Drogi asfaltowe: 30,9 km
Drogi utwardzone
i gruntowe: 1,1 km

Oznaczenie trasy w terenie:

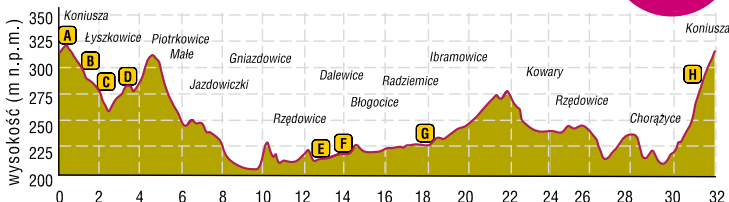
6,3 km 7,2 km

7,2 km

bez szlaków: 4 km

32,0 km

średnia



Kolejna trasa na Wyżynie Miechowskiej, tym razem w jej południowo-wschodniej części, na pograniczu z Płaskowyżem Proszowickim. Dominuje tu krajobraz pagórkowaty, rolniczy. Tereny wybitnie otwarte, bezleśne – co z kolei gwarantuje nam rozległe i urokliwe widoki, nie tylko na najbliższe okolice, ale także na odległe Beskidy Wyspowskie, Makowski, Żywiecki, Mały i Tatrzy. To także kolejna trasa biegnąca po śladach powstańców kościuszkowskich zmierzających w kierunku Racławic. Na pamiątkę tego wydarzenia kilkanaście lat temu wyznaczono rowerowy szlak kościuszkowski prowadzący do Racławic. Będziemy nim podążali na odcinku Radziemice – Koniusza. W chwili obecnej oznakowanie tego szlaku, niestety również pozostałych, w zasadzie nie istnieje. Mijemy nadzieję, że ten ciekawy szlak zostanie w niedalekiej przyszłości odnowiony.

Przebieg trasy:

0,0 Wycieczkę rozpoczynamy w centrum Koniuszy. Miejsce postojowe dla samochodu znajdziemy w pobliżu szkoły i urzędu gminy po przeciwnej stronie.

0,2 A **Kościół w Koniuszy św. Piotra i Pawła**, wielokrotnie przebudowywany, obecnie w stylu późnobarokowym z zachowanymi elementami architektury gotyckiej. Wewnątrz warto zwrócić uwagę na herb Uniwersytetu Jagiellońskiego, od XV w. proboszczami parafii bowiem były osoby związane z uczelnią. Należeli do nich Bernard Wapowski, kartograf – autor pierwszej mapy Polski, oraz Hugo Kottąj, współtwórca Konstytucji 3 Maja. Przed kościołem XVIII-wieczna drewniana dzwonnica. W najbliższym są-



Kościół w Koniuszy

siedztwie znajduje się stara plebania. W otaczającym ją ogrodzie kamienny stół. Wg tradycji podczas postoju w drodze na Warszawę zasiadał przy nim Tadeusz Kościuszko.

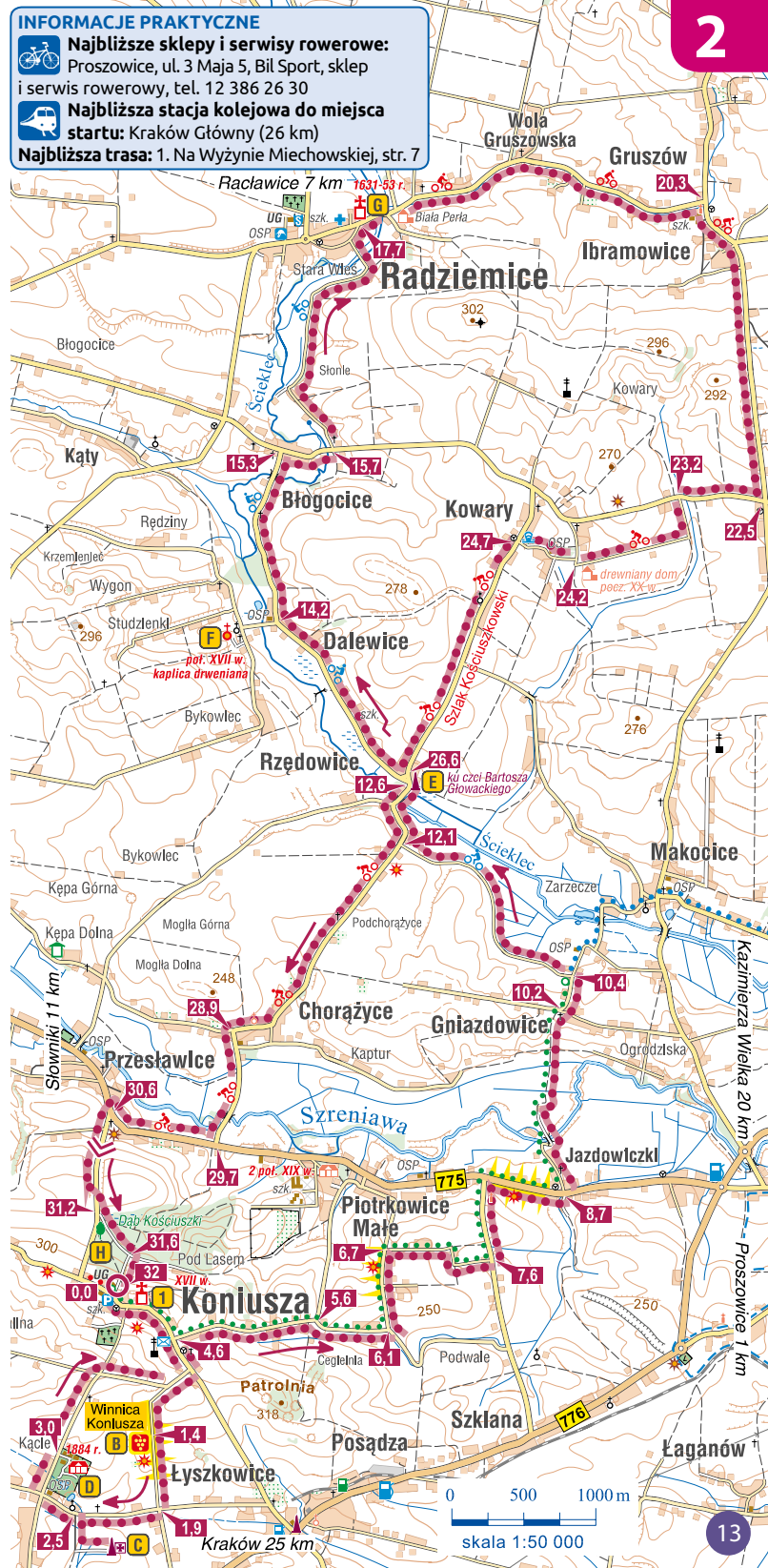
1,4 B **Winnica Koniusza**

To niewielka, rodzinna winnica założona w 2006 r. Usytuowana jest na łagodnym stoku o południowo-zachodniej ekspozycji, na wys. 280 m. Jej podłoże stanowią urodzajne gleby wytworzone na lessach i rumoszu skał węglanowych. Zajmuje pow. ok. 0,7 ha. W winnicy uprawiane są krzewy winorośli odmian czerwonych – głównie *rondo*, *regent* oraz odmian białych – *solaris*, *johaniter*. Produkcja wina odbywa się w sposób tradycyjny: stosowany jest zbiór ręczny oraz segregacja gron. Wino dojrzewa w beczkach z dębu węgierskiego i w zbiornikach ze stali nierdzewnej. Właściciele oferują zwiedzanie winnicy w lecie oraz weekendowe degustacje w plenerze, połączone z rozmowami o produkcji wina i prowadzeniu winnicy. **Kontakt:** Winnica Koniusza, Łyszkowice 46, 32-104 Koniusza tel. 12 412 86 66, 502 673 820 www.winnicakoniusza.pl winnicakoniusza@gmail.com

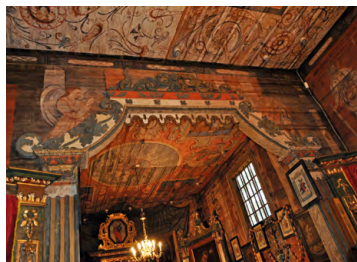
INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe: Proszowice, ul. 3 Maja 5, Bil Sport, sklep i serwis rowerowy, tel. 12 386 26 30

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu: Kraków Główny (26 km)
Najbliższa trasa: 1. Na Wyżynie Miechowskiej, str. 7



2,5 Stąd, na skraju wsi, odchodzi w lewo polna droga prowadząca do interesującego miejsca pamięci. **C Pomnik pomordowanych** tutaj 28 mieszkańców Łyszkowic i Posądy. Zbrodni dokonali Niemcy 28 stycznia 1944 r. Powodem tej największej pacyfikacji na ziemi proszowickiej w czasie II wojny światowej był odwet za napad partyzantów na pociąg wiozący wódkę, stanowiącą niemiecki kontyngent.



Wnętrze kaplicy w Dalewiczach

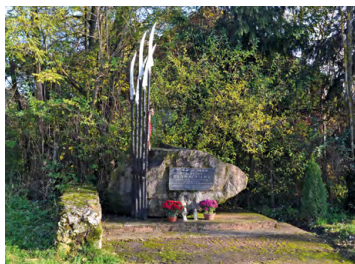
14,2 Z tego miejsca warto zjechać z trasy, by zobaczyć drewnianą kaplicę w Dalewiczach. W tym celu skręcamy w lewo, przed widoczną remizą strażacką. Przejeżdżamy przez most na Ścieklecu aż do skrzyżowania, na którym skręcamy w lewo. Niespełna 100 m dalej w prawo, obok krzyża, odchodzi ostro w górę asfaltowa wąska droga, a w zasadzie chodnik, do interesującego nas zabytku.



Dwór w Łyszkowicach

3,0 **D Dwór w Łyszkowicach** – zabytkowy, murowany dwór z 1884 r. W roku 1923 ówczesni właściciele – rodzina Woźniakowskich przekazała ten obiekt Żeńskiej Szkole Rolniczej. Obecnie mieści się w nim dom pomocy społecznej. W architekturze wyróżnia się czterokolumnowy ganek z charakterystycznym zegarem w górnej części. Przed dworem popiersie Adama Chmielowskiego, patrona DPS-u.

12,6 **E Obelisk ku czci Wojciecha Bartosza Głowackiego**, urodzonego w Rzędowicach, który wstawił się brawurowym zdołaniem armat rosyjskich w bitwie pod Raclawicami 4 IV 1794 r. Za męstwo i odwagę naczelnik Tadeusz Kościuszko mianował go chorążym Grenadierów Krakowskich. Zmarł w wyniku odniesionych ran w bitwie pod Szczekocinami w lipcu 1784 r.



Rzędowice, pomnik Bartosza Głowackiego

F Drewniana kaplica pw. Nawiedzenia i Zwiastowania NMP – malowniczo położona na wzgórzu w otoczeniu drzew i nad doliną rzeki Ścieklec. Powstała w połowie XVII w. Od tego czasu nie zmieniono pierwotnego kształtu kaplicy, poza dobudowaniem niewielkiej zakrystii w 1914 r. Wewnątrz na ścianach i stropach cenna polichromia figuralna i roślinna z XVII i XVIII w.

17,7 **G Radziemice. Kościół św. Stanisława Biskupa z I poł. XVII w.** Obiekt murowany, orientowany o skromnych cechach architektury barokowej. Kościół bezwieżowy, jedynie z wieżyczką na sygnaturkę nad nawą.

23,2 Skręcamy w prawo, w wąską drogę asfaltową. To pierwsza przecznica od ostatniego skrzyżowania z drogowskazem na Błogocice.

31,2 **H Dąb Kościuszki** – potężne drzewo o wysokości ponad 20 m i obwodzie 565 cm, pomnik przyrody. Jak niesie wieść gminna, w cieniu tego drzewa naczelnik powstania Tadeusz Kościuszko odbierał defiladę od sformowanych tu oddziałów chtëpskich, które następnie wyruszyły do Raclawic. Tam, wraz z innymi kosynierami, stoczyli zwycięską bitwę z wojskami rosyjskimi.

32,0 Koniusza. Koniec trasy.

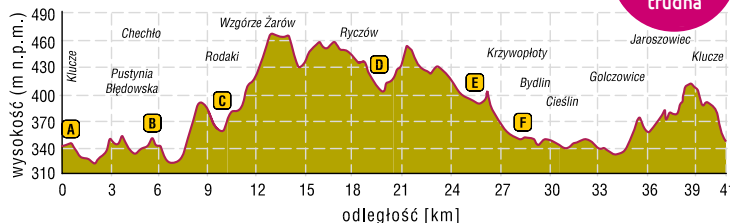
Klucze → Chechło → Rodaki → Wzgórza Żarów → Żelasko → Ryczów → Złożeniec → Krzywopłaty → Bydlin → Cieślin → Golczowice → Zalesie Golczowickie → Jarosławiec → Klucze

Suma podjazdów: 600 m
Przewyższenie: 149 m
Drogi przez las: 23,1 km

Drogi asfaltowe: 22,3 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 18,7 km

Oznaczenie trasy w terenie:
41 km

41,0 km
trudna



Trasa o długości nieco ponad 40 km prowadzi w całości niebieskim szlakiem rowerowym zaprojektowanym i wyznaczonym w terenie przez Uczniowski Klub Sportowy w Kluczach. Ma postać pętli i przeznaczona jest raczej dla rowerów górskich. Wiele odcinków wiedzie po gruntowych drogach i leśnych ścieżkach. Na trasie sporo jest też podjazdów, niektóre z nich są dosyć wymagające. Mimo że jest to trasa w większości leśna, napotkamy kilka widowiskowych miejsc. Najstojniejsze z nich znajduje się na wzgórzu Dąbrówka, nieopodal Chechła, gdzie usytuowana jest platforma widokowa, z której rozciąga się widok na północną część Pustyni Błędowskiej. Ponadto w niewielkiej odległości od szlaku zobaczymy ruiny słynnych jurajskich budowli – strażnicy Ryczów i zamku Bydlin. Na uwagę zasługują także drewniany XVII-wieczny kościółek św. Marka w Rodakach.

Przebieg trasy:

0,0 **Klucze** – startujemy z centrum miejscowości. W pobliżu znajdują się liczne miejsca parkingowe.

A Winnica Comte

Założyciel winnicy, Maciej Kaplita, od dawna interesował się winoroślą i jak wielu winiarzy zaczynał od sadzenia pojedynczych krzewów w przydomowym ogródku. Jego uprawy znajdują się w Kluczach na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Rozmieszczone są na dwóch działkach, położonych



Winnica Comte

na łagodnych zboczach południowo-zachodnich i zachodnich, opadających w stronę położonej niżej Pustyni Błędowskiej. Najważniejszą odmianą używaną do produkcji wina czerwonego jest *dornfelder*, oprócz tego są też odporniejsze odmiany: *rondo*, *regent* i *marechal foch*. Natomiast podstawowym szczepem na wina białe jest *seval blanc*, a jego uzupełnienie stanowi *jużrenka* oraz ocalałe krzewy *muskatu*. Kontakt: Winnica Comte ul. Hardego 19, 32-310 Klucze tel. 608 313 988, www.winnicacomte.pl poczta@winnicacomte.pl

5,5 **B Pustynia Błędowska** – to największy w Polsce obszar lotnych piasków (około 33 km²) leżący na pograniczu Wyżyny Śląskiej i Wyżyny Olkuskiej. Rozciąga się od Błędowa po Klucze. Długość pustyni wynosi niecałe 10 km, a szerokość do 4 km. Powstanie pustyni to zasługa rozwoju w okolicy górnictwa i hutnictwa. Od początku XX w. obszar ten wykorzystywano jako poligon wojskowy.



Pustynia Błędowska

Obecnie niedostępna jest tylko jego północna część.

7.7 *Rozpoczynamy dosyć stromy podjazd, a następnie jazdę drogą gruntową o luźnej nawierzchni.*

10.0 **C** *Rodaki, kościół pw. św. Marka – drewniana świątynia o konstrukcji zrębowej wzniesiona w 1601 r. Bez większych przekształceń dotrwała do dnia dzisiejszego. Najstarszym elementem wyposażenia wnętrza jest późnogotycki posąg św. Mikołaja z ok. 1400 r., znajdujący się w jednym z ołtarzy bocznych.*



Kościół w Rodakach

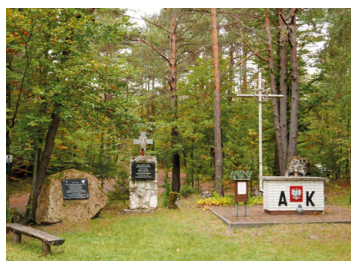
11.0 *Przed nami około dwukilometryrowy podjazd na Wzgórza Żarów. Miejscami droga jest mocno piaszczysta.*

D *Ryczów, strażnica – ułokowana nieco w oddaleniu od drogi, na trudno dostępnej skale, pochodzi z końca XIV w. Jej fundatorem był Kazimierz Wielki. Budowla miała prawdopodobnie postać wieży z wejściem od strony wschodniej. Do dziś zachowały się pozostałości murów obronnych oraz wał.*

22.4 *Dogodne miejsce odpoczynkowe z wiatą.*

25.5 **E** *Kapliczka na Borach, pomnik Armii Krajowej – kapliczkę wzniesio-*

no prawdopodobnie w 1863 r. celem upamiętnienia walk powstańców styczniowych. Tutaj w czasie II wojny światowej odbywały się zebrania partyzantów z oddziału „Hardego”. W 2000 r., obok kapliczki, wzniesiono obelisk i ołtarz polowy poświęcony żołnierzom AK.



Pomnik AK przy kapliczce na Borach

F *Bydlin, ruiny zamku – to jeden z bardziej zniszczonych zamków na Szlaku Orlich Gniazd. Trzykondygnacyjną budowlę z okalającym murem i wieżą bramną wzniesiono prawdopodobnie w XIV w. Jak większość jurajskich zamków został zniszczony w czasie potopu szwedzkiego. Dojście na zamek od strony wschodniej.*

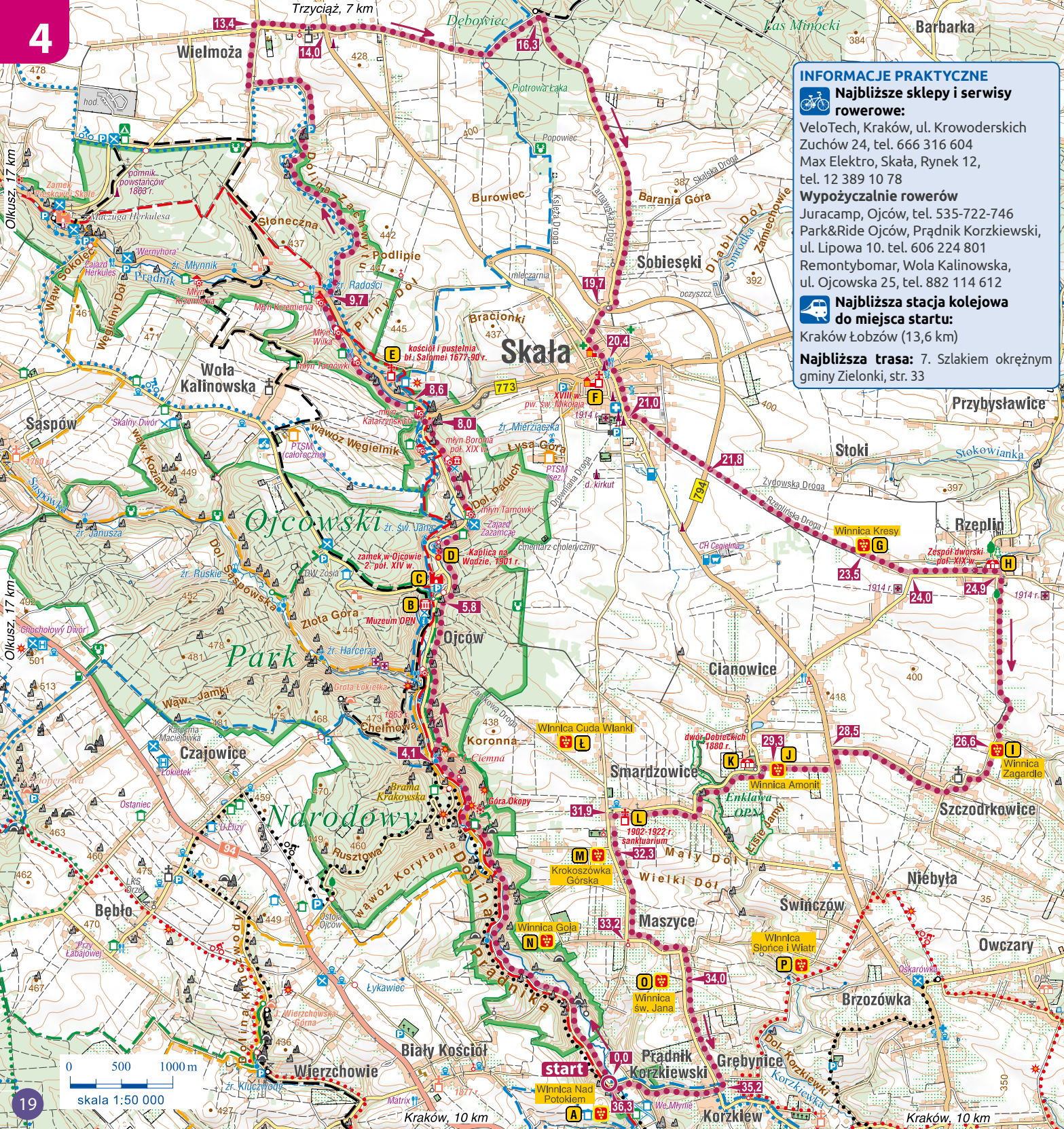
37.8 *Przed nami krótki podjazd, a następnie ostry zjazd drogą gruntową i asfaltem do centrum miejscowości Klucze.*



Ruiny zamku w Bydlinie

INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:
 Robert Głowacki, Olkusz, ul. Kościuszki 30, tel. 501 397 259
 Bike Atelier, Olkusz, ul. Stawkowska 2, tel. 791 614 207
Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
 Olkusz (7 km)
Najbliższa trasa: 4. Po zboczach doliny Prądnika, str. 19





INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

VeloTech, Kraków, ul. Krowoderskich Zuchów 24, tel. 666 316 604
Max Elektro, Skąta, Rynek 12, tel. 12 389 10 78

Wypożyczalnie rowerów

Juracamp, Ojców, tel. 535-722-746
Park&Ride Ojców, Prądnik Korkziowski, ul. Lipowa 10, tel. 606 224 801
Remontybomar, Wola Kalinowska, ul. Ojcowska 25, tel. 882 114 612

Najbliższa stacja kolejowa do miejsc startu:

Kraków Łódzów (13,6 km)

Najbliższa trasa: 7. Szlakiem okrężnym gminy Zielonki, str. 33

Prądnik Korkziowski → dolina Prądnika → Ojców → Wielmoża → Sobiesęki → Skąta → Rzeplin → Szczodrkowice → Smardzowice → Maszyce → Grębnyce → **Prądnik Korkziowski**

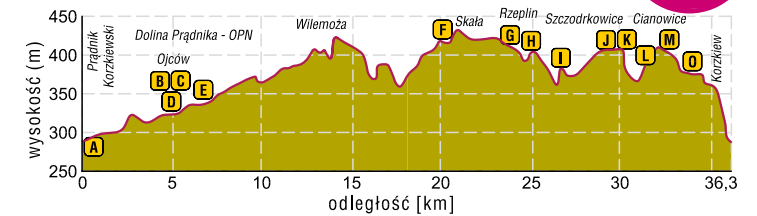
Suma podjazdów: 750 m
Przewyższenie: 147 m
Drogi przez las: 13,2 km

Drogi asfaltowe: 29,2 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 7,0 km

Oznaczenie trasy w terenie:
 5,1 km
 4,2 km
 bez szlaków: 31 km

36,3 km

średnia



Atrakcyjna pętla, w pobliżu której znajduje się aż dziewięć winnic. Prezentację trasy zaczynamy w Prądniku Korkziowskim. Główną atrakcją jest przejazd doliną Prądnika na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego. Początkowa część trasy jest bardzo łatwa, prowadzi płaską, prawie w całości wyasfaltowaną drogą. Nie nastęży też żadnych problemów nawigacyjnych – jedziemy cały czas w kierunku północnym, głęboką doliną, podziwiając coraz bardziej imponujące skalne zbocza. W pogodne dni spotkamy tu tłumy spacerowiczów i wielu rowerzystów. Druga część trasy jest bardziej wymagająca – czekają nas liczne podjazdy i zjazdy, drogi gruntowe oraz szutrowe.

Przebieg trasy:

0,0 Prądnik Korkziowski, startujemy z ul. Ojcowskiej.

A Winnica Nad Prądnikiem

położona jest w Prądniku Korkziowskim. Obecnie plantacja liczy 40 arów, na których uprawia się około 1500 krzewów winorośli, w tym szczepy: *regent* i *rondo* (na wina czerwone i różowe) oraz *seyval blanc*, *jutrzenka* i *solaris* (na wina białe). W gospodarstwie oprócz win skosztować można: sezonowych miodów z pasieki, miodów pitnych, własnego wyrobu chleba i konfitur. W miejscu gdzie obecnie



Winnica Nad Prądnikiem

wznosi się dom z pokojami dla gości, pierwotnie znajdowała się jedna ze słynnych prądnickich papierni.

Kontakt: Winnica Nad Prądnikiem
ul. Ojcowska 74
32-089 Prądnik Korkziowski
tel. 606 404 704, www.agro-mlyn.pl
agro.mlyn@poczta.fm

4,1 Urokliwe miejsce z popularną **Bramą Krakowską** i źródłem Miłości, zamkniętym monumentalną ścianą skalną po prawej stronie.

5,8 **B** Ojców, Muzeum Ojcowskiego Parku Narodowego – muzeum



Muzeum Ojcowskiego Parku Narodowego

mieści się w zabytkowym budynku („Pod Łokietkiem”) na terenie dawnego parku zdrojowego.

Ojcowski Park Narodowy to najmniejszy spośród wszystkich 23 parków narodowych w Polsce (21,46 km²). Obejmuje fragment krasowego krajobrazu dolin Prądnika i Saspowskiej z licznymi wąwozami, malowniczymi formami skalnymi w postaci iglic, maczug czy bram, a także jaskiniami i wywierzyskami.

6,0 C Ojców, zamek – malowniczo wkomponowane w skały ruiny zamku pochodzą z fundacji Kazimierza Wielkiego z XIV w. Obiekt można zwiedzać. Ze wzgórza roztacza się urokliwy widok na Dolinę Prądnika.



Zamek w Ojcowie

6,3 D Kaplica na Wodzie – unikatowy drewniany budynek w stylu szwajcarsko-ojcowskim wzniesiono w 1901 r. Aby obejść zakaz cara Mikołaja II dotyczący budowy obiektów sakralnych na ziemi ojcowskiej, posadowiono go na podporach ponad nurtem Prądnika.



Kaplica na Wodzie

8,0 *Możliwość skrócenia trasy. W tym celu należy skręcić w prawo, na Skałę. Niestety pojedziemy ruchliwą drogą wojewódzką z wymagającym podjazdem.*



Kościół i pustelnia bł. Salomei

8,6 E Kościół i pustelnia bł. Salomei – pustelnia powstała w miejscu dawnego zamku i klasztoru klarysek sprowadzonych w 1262 r. z Zawichostu przez Bolesława Wstydliwego. W 1642 r. klaryski wzniosły tu kaplicę, a w latach 1677–1691 powstał obecny zespół architektoniczny. Dziś jest to Sanktuarium bł. Salomei Piastówny.

9,7 *Odbijamy w prawo, w urokliwą Dolinę Zachwytu. Przed nami ponad dwukilometrowy odcinek gruntowej, pętnej nierówności ścieżki.*

20,4 F Skąta, kościół pw. św. Mikołaja – pierwotnie gotycka, a obecnie późnobarokowa świątynia z XVIII w., we wnętrzu której skrywa się otaczany czcią XVII-wieczny obraz Matki Bożej Śnieżnej. Obok zachowana drewniana dzwonnica z 1765 r.

21,0 *Możliwość skrócenia trasy. W tym celu skręcamy w prawo, do Smardzowic.*

23,5 G Winnica Kresy

Znajduje się na terenie przysiółka o tej samej nazwie, w miejscowości Stoki koło Skąty. Powstała w 2007 r. Miejsce to położone jest dosyć wysoko – ponad 400 m n.p.m. Podstawę upraw stanowią



Winnica Kresy

osiem odmian o wyższej odporności. Są to: *Regent, Rondo, Cabernet Cortis* i *Monarch* na wina czerwone i różowe oraz *Solaris, Hiberna, Johanniter* i *Seyval Blanc* na wina białe i pomarańczowe, które powoli stają się wizytówką winnicy. Na terenie gospodarstwa znajdują się: budynek winiarni z salą degustacyjną, sklepikiem z winami oraz duża wiatła dla gości.

Kontakt: Winnica Kresy
Stoki-Kresy 35, 32-043 Skąta
tel. 602 611 761, www.winnicakresy.com
winnicakresy@gmail.com

24,9 H Rzeplin, zespół dworski – neoklasycystyczna budowla z elementami baroku pochodzi z XIX w. Obecnie własność prywatna.

26,6 I Winnica Zagardle, patrz str. 36

29,3 J Winnica Amonit

Położona jest w miejscowości Cianowice koło Skąty. Jej nazwa nawiązuje do wymarłych stworzeń morskich sprzed milionów lat, których charakterystyczne skamieliny w kształcie spiralnych muszli często znajduje się w jurajskich wapieniach – skałach stanowiących istotny czynnik siedliska tutejszych winnic. Obecny areal winnicy to pół hektara. Uprawia się tu odmiany: *johanniter, solaris* i *csersze-gi fűszeres* na wina białe oraz *regent, léon millot* i *cabernet cortis* na wina czerwone.

Kontakt: Winnica Amonit
Aleja Parkowa 41, 32-043 Cianowice
tel. 508 330 014
www.winnicaamonit.pl
kontakt@winnicaamonit.pl



Winnica Amonit

29,5 K Cianowice, dwór Dobieckich – neogotycka budowla wzniesiona pod koniec XIX w., odbudowana po wojnie.



Dwór Dobieckich w Cianowicach

W 2006 r. posiadłość wraz z obszernym parkiem wróciła do rąk ostatnich właścicieli.

31,9 L Smardzowice, Sanktuarium MB Smardzowickiej – w neogotyckim kościele wybudowanym w 1918 r. znajduje się taskami synący obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem z XV w.



Kościół w Smardzowicach

Ł Winnica Cuda Wianki

Winnica powstała w 2013 roku. Położona na łagodnych południowo-zachodnich stokach wsi Smardzowice, oferuje sprzedaż win i sadzonek winorośli oraz zwiedzanie winnicy. Gospodarze prowadzą także pasiekę, w której można zakupić miód.

Kontakt: Winnica Cuda Wianki
Widokowa 4, 32-077 Smardzowice
tel. 603 090 862, 693 026 084
www.winnicacudawianki.pl
biuro@winnicacudawianki.pl

M Winnica Krokoszówka Górską

Winnica powstała w 2005 roku, w Smardzowicach. Mała z początku plantacja zajmuje obecnie około jednego hektara. Oprócz nasadzeń służących do wyrobu wina znajduje się tu także niewielka szkółka winorośli. Winnica słynie przede wszystkim ze swoich czerwonych win, wyrabianych ze szczepów *leon millot* i *marechal foch*.



Winnica św. Jana

Na wina białe uprawia się tu odporne krzyżówki, jak: *aurora*, *seyval blanc*, *krystały* i *swenson red*, a także swoją *jutrzenkę*. Na terenie winnicy znajduje się wygodne miejsce do degustacji w przebudowanej na winiarnię starej stodole.

Kontakt: Winnica Krokoszówka Górską ul. Spacerowa 7, 32-077 Smardzowice tel. 501 210 873 www.krokoszowka-gorska.pl poczta@krokoszowka-gorska.pl

N Winnica Goja

Potożona jest tuż przy granicy z Ojcowskim Parkiem Narodowym, na lekko nachylnym południowym zboczu, które opada stromą skarpią ku głębokiej w tym miejscu Dolinie Prądnika. Rozciąga się stąd majestatyczny widok na Kraków, a przy dobrej pogodzie dojrzyć można Tatry. Podstawę nasadzeń winnicy stanowią „klasyczne” dla tych okolic szczepy winorośli: *seyval blanc* i *solaris* na wina białe oraz *leon millot*, *marechal foch* i *regent* na wina czerwone. Uzupelnieniem



Winnica Goja

działalności winiarskiej jest niewielka szkółka winorośli. Gospodarze prowadzą także działalność enoturystyczną, oferując zwiedzanie plantacji oraz degustacje win.

Kontakt: Winnica Goja Burów 98, 32-083 Balice, Winnica: Smardzowice koło Ojcowa, tel. 501 210 397, 12 28 55 270 www.winnicagoja.pl poczta@winnicagoja.pl

O Winnica św. Jana

Winnica leży na wzgórzu o nachyleniu południowo-zachodnim na glebach gliniasto-piaszczystych o podłożu wapiennym. Pierwsze prace związane z przygotowaniem gruntu pod winnicę zostały wykonane w święto Jana – 27 grudnia 2013 roku. Kilka miesięcy później zostały posadzone krzewy winorośli odmian: *Marechal Foch*, *Leon Millot*, *Solaris*, *Regent*, *Swenson Red*. Kolejnymi odmianami były: *Jutrzenka*, *Seyval Blanc*, *Johanniter*. Łącznie uprawianych jest ponad 2600 krzewów na 60 arach. Produkcja wina odbywa się w niewielkiej, lecz dobrze wyposażonej przetwórni urządzonej w domu gospodarzy, kilka kilometrów od winnicy.

Kontakt: Winnica Św. Jana Maszyce 55a, 32-077 Smardzowice tel. 605 271 945, 505 298 121 www.winnicaswjana.pl dm.kufta@gmail.com andrzejmatoga@op.pl

P Winnica Słońce i Wiatr, str. 28

Krzeszowice (stacja PKP) → Tenczynek → las Zwierzyniec → Frywałd → Baczyn → Sanka → Grojec → Rudno → Tenczynek → Krzeszowice (stacja PKP)

Suma podjazdów: 700 m
Przewyższenie: 125 m
Drogi przez las: 12,2 km

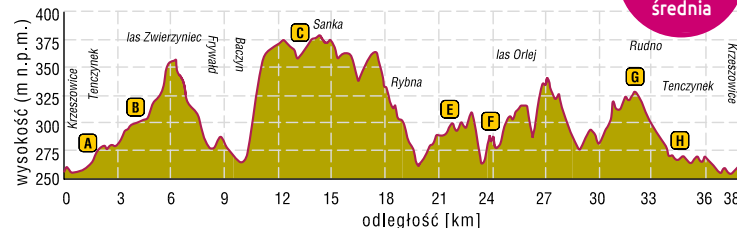
Drogi asfaltowe: 37,4 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,6 km

Oznaczenie trasy w terenie:

🚶 22 km 🚲 6,8 km
🚰 5 km 🏠 2,1 km
bez szlaków: 2,1 km

38,0 km

średnia



Wycieczka ta jest propozycją poznania niezwykle interesującego i urozmaiconego obszaru Garbu Tenczyńskiego – południowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Na jej trasie znajduje się kilka obiektów zabytkowych, spośród których najbardziej znanym są ruiny zamku Tenczyn. Znaczną część trasy przebiega przez lasy Orlej i Zwierzyniec – miejsca polowań właścicieli zamku Tenczyn, a później Potockich z Krzeszowic. Te leśne tereny, chętnie odwiedzane przez mieszkańców Krakowa i okolic, szczególnie polecane są rowerzystom. Tam bowiem istnieją asfaltowe drogi wyłączone z ruchu samochodowego oraz dobrze zachowane szlaki rowerowe. Interesujące są także tereny otwartych pól, z pięknymi widokami na dolinę Wisły i Beskidy. Po drodze można zwiedzić dwie winnice: Zagrabie i Jure.

Przebieg trasy:

0.0 Krzeszowice stacja kolejowa – dogodnie miejsce rozpoczęcia wycieczki, zwłaszcza dla osób, które zamierzają przyjechać tu pociągiem. Zmotoryzowani mogą skorzystać ze znajdującego się obok stacji bezpłatnego parkingu. Patrząc w kierunku zachodnim, dostrzeżemy duży wiadukt wznoszący się ponad torami kolejowymi. Prowadzi przez niego droga, którą udajemy się do Tenczynka – kolejnej miejscowości na trasie.

1.8 Skrzyżowanie ulic Zwierzynieckiej i Pareńskiej, stara **willa Eliza**. **A** Obiekt ten, obecnie mocno zdewastowany, na przełomie XIX i XX w. należał do lekarza i profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego Stanisława Pareńskiego. Częstoimi gośćmi Elizy był przyjaciel profesora, Stanisław Wyspiański oraz późniejszy zięć – Tadeusz Boy-Żeleński. Niespełna 100 m dalej w kierunku lasu widoczna stąd charakterystyczna zabytkowa **Brama Zwierzyniecka**, jedna z czterech strzegących wjazdu na teren towieckie Potockich z Krzeszowic.

4.1 Kolejne miejsce górnicze na terenie Tenczynka. Stąd na wprost znajduje się czynna kopalnia Niedźwiedzia



Brama Zwierzyniecka

Góra, w której eksploatuje się diabaz – skałę wulkaniczną, często wykorzystywaną jako materiał budowlany i drogowy. Tu również istniała kopalnia węgla kamiennego **Krystyna I** **B** należąca do Potockich w latach 1895-1929.

13.0 Sanka. Przekraczamy na wprost przebiegającą po łuku szeroką szosę.

C **Barokowy kościół św. Jakuba** z początku XVIII w. W ołtarzu głównym uważany za cudowny obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem, która podaje swojemu synowi złote jabłko. W 2019 r. kościół otrzymał status Sanktuarium Matki Boskiej Pani Saneckiej, Matki Oczełkianego Macierzyństwa.

Winnica Zagrabie, Winnica Jura

15.0 Wielka Góra z masztem telefonii komórkowej. Na południe rozciąga się szeroka panorama m.in. na dolinę Wisły i Beskidy: Makowski, Mały i Żywiecki.

Za ostatnimi zabudowaniami Sanki, a przed masztem skręcamy w pełną drogę w lewo, na południe. Odtąd poruszamy się niebieskim szlakiem rowerowym.

19.0 Rybna – Nowy Świat. Skręcamy w prawo, ale jadąc dalej na wprost, możemy dotrzeć do Winnicy Zagrabie (ok. 800 m).

D Winnica Zagrabie

Niewielka lokalna winnica znajdująca się w miejscowości Rybna. Zajmuje powierzchnię około 1 ha. Winorośl porasta tu stok opadający w kierunku południowo-zachodnim, na glebach gliniastych, wyszatconych na lessach na wapiennej podbudowie. Uprawa się tu stosunkowo odporne selekcje winorośli, które już dobrze sprawdziły się w małopolskich warunkach. W niewielkiej odległości od winnicy, w rodzinnych zabudowaniach właścicieli, znajduje się budynek winiarni, gdzie odbywa się cały przerób winogron i produkcja wina.



Winnica Zagrabie

Kontakt: Winnica Zagrabie
ul. Miodowa 4, 32-061 Rybna
tel. 691 404 747
www.winniczazagrabie.pl
winnica.zagrabie@gmail.com

21.8 Winnica Jura **E** Aby dojechać do niej, należy skręcić z Drogi Skotnickiej w prawo na drogę polną.

Winnica o powierzchni niemal 4 hektarów, położona na zachodnim skraju miejscowości Rybna. 70% powierzchni zajmują odmiany winorośli na wina białe. Najliczniejszą jednak odmianą jest *cabernet cortis* przeznaczona na wino czerwone. Uprawa ta od samego początku prowadzona jest metodą organiczną i obecnie uzyskała certyfikat winnicy ekologicznej. Przerób winogron i produkcja wina odbywa się



Winnica Jura

w rodzinnym gospodarstwie pani Joanny w Sance.

Kontakt: Winnica Jura
ul. Winnica, 32-061 Rybna
tel. 509 788 676, www.winnicajura.pl
krakow@gmail.com

23.5 Opuszczamy szlak niebieski, od tego miejsca trzymamy się zielonego szlaku rowerowego. **F** Rezerwat przyrody Doliny potoku Rudno (95 ha) położony w lesie Orlej i obejmujący fragment doliny potoku Rudno. Porośnięty jest zróżnicowanymi zbiorowiskami leśnymi, w tym łągami olszowymi. W obrębie rezerwatu znajduje się nieczynny kamieniołom porfiru „Orlej”.

32.5 Parking obok ścieżki prowadzącej do ruin zamku Tenczyn w Rudnie **G**. Zamek wzniesiony na szczycie dawnego wulkanu. Dokonał tego w XIV w. jeden z najzamożniejszych i najbardziej wpływowych rodów w Polsce –ród Tęczyńskich. W XVI w. warownię przebudowano, nadając jej cechy magnackiej rezydencji z bastionami arkadowymi i kruzgankami. W 1656 r. zamek został spalony w czasie potopu szwedzkiego.



Zamek Tenczyn w Rudnie

34.5 Kościół w Tenczynku **H** pw. Katarzyny Aleksandryjskiej wybudowano w 1742 r. Wewnątrz świątyni w ołtarzu głównym umieszczony jest obraz Przemienienia Pańskiego, będący kopią obrazu Rafaela Santi. Przed kościołem stoi wolno stojąca dzwonnica drewniana.

38.0 Krzeszowice – stacja kolejowa, koniec trasy.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

SportNora, ul. Krakowska 11a, 32-065 Krzeszowice
Sklep i Serwis rowerowy Bikehelp
Cyganka 12, 32-065 Nawojowa Góra,
www.bikehelp.info, tel. 530 557 215

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:

Krzeszowice

Najbliższe trasy: 6. Szlakiem Podkrakowskich Dolinek, str. 29



Bolechowice → Kobylany → Dolina Będkowska → Bębło → Wierzchowie
→ Zerków → Bolechowice

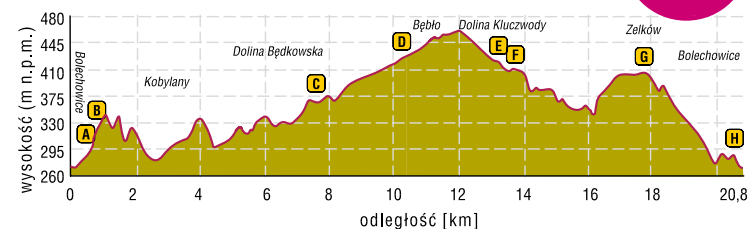
Suma podjazdów: 795 m
Przewyższenie: 125 m
Drogi przez las: 8,0 km

Drogi asfaltowe: 12,8 km
Drogi utwardzone
i gruntowe: 7,0 km

Oznaczenie trasy w terenie:
18,6 km
2,7 km
1,2 km
bez szlaków: 0,8 km

20,8 km

trudna



Trasa prowadzi w większości czerwonym okrężnym szlakiem „Podkrakowskich Dolinek”. Jest dosyć wymagająca, adresowana raczej dla miłośników MTB, tylko częściowo umożliwia jazdę rekreacyjną. Trudność sprawiają strome podjazdy i wymagające zjazdy. Biegnie drogami o zróżnicowanej nawierzchni, w dużej mierze polnymi i leśnymi ścieżkami. Jest to szlak o wybitnych walorach krajoznawczych, prezentujących całe piękno Dolinek Podkrakowskich w „pigucie”. Na trasie znajdują się takie atrakcje jak: Dolina Kluczwody – z rezerwatem i Jaskinią Wierzchowską Górą, niemalże cała Dolina Będkowska, ponadto wiele wybitnych punktów widokowych. Odpoczynek umożliwiają liczne wiaty z ławami. Warto odwiedzić zlokalizowaną tuż przy trasie Winnicę Święty Spokój. To jedna z najbardziej urokliwych i najciekawszych upraw winorośli w najbliższych okolicach Krakowa.

Przebieg trasy:

0,0 Bolechowice – startujemy z parkingu.

1,0 **A** Brama Bolechowicka – unikalna brama skalna otwiera najkrótszą z dolinek podkrakowskich – Dolinę Bolechowicką. Tworzą ją dwie skały wapienne o wysokości dochodzącej do 30 m. To popularne miejsce wśród amatorów wspinaczki. Tu trenowali najstarsi polscy himalaiści, m.in. Wojciech Kurtyka.

1,6 **B** Karniowice, dwór – późnobarokowa budowla o charakterze obronnym z XVIII w., usytuowana w otoczeniu zabytkowego parku, obecnie w rękach prywatnych.

7,1 **C** Dolina Będkowska – w malowniczej dolinie potoku



Brama Bolechowicka



Dolina Będkowska

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

Wertykał, Zabierzów, ul. Śląska 116, tel. 604 077 094, 660 493 492
Wypożyczalnia rowerów Rowerowe Wierzchowie, Wierzchowie, ul. Spacerowa 41, tel. 513 720 685

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:

Zabierzów (3,6 km)

Najbliższe trasy: 4. Po zboczach doliny Prądnika, str. 19



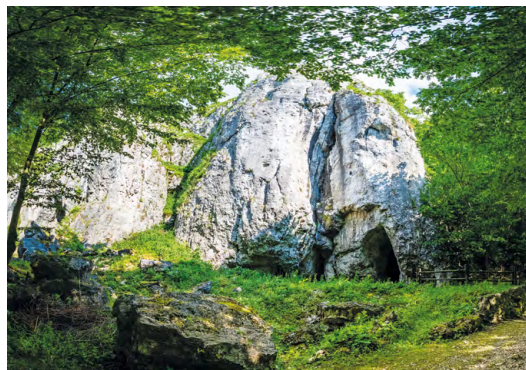
Będkówka zobaczymy najwyższą skałę Jury – Sokolicę – ulubione miejsce wspinaczy oraz największy na Jurze wodospad. Pomiedzy nimi usadowiła się Brandysówka – kultowe miejsce dla wspinaczy, z noclegami, polem namiotowym, restauracją oraz wypożyczalnią sprzętu sportowego.

10,3 D Jaskinia Łabajowa – jaskinia krasowa znajdująca się w Łabajowej Skale, która wykorzystywana jest przez wspinaczy skałkowych. Wejście do jaskini prowadzi przez duży otwór. W środku mieści się sala o długości około 34 m.

13,3 E Dolina Kluczwoły – rozciąga się na długości około 7 km. Jej dnem płynie potok Kluczwoły. Najcenniejszy, środkowy fragment jaru objęty jest ochroną w postaci rezerwatu. Zobaczymy tu majestatycznie wznoszące się ku górze ostańce skalne. W północnej części doliny występuje duże nagromadzenie jaskiń. Największą, a zarazem najstawniejszą z nich jest Jaskinia Wierzchowska Górna.

13,8 F Jaskinia Wierzchowska Górna – znajduje się tutaj najdłuższa trasa turystyczna spośród wszystkich jaskiń w Polsce! Do przejścia jest około 700 m, podczas gdy długość całego labiryntu to 1000 m. Ściany i strop pokrywa bogata szata naciekowa. Zwiedzanie jaskini odbywa się z przewodnikiem na oświetlonej trasie.

15,7 Wiata wypoczynkowa; zrekonstruowane słupy graniczne przy wejściu do doliny – tędy do 1918 r. przebiegała granica pomiędzy zaborami austriackim a rosyjskim.



Jaskinia Wierzchowska



Winnica Święty Spokój

17,8 G Winnica Święty Spokój Niewielka rodzinna winnica znajduje się w miejscowości Zelków, na południowej krawędzi Wyżyny Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Jej początki sięgają 2010 r. Plantację ulokowano na wysokości prawie 400 m n.p.m. Nawiązuje ona do tradycji „winnych ogrodów”, jakie w XVI i XVII wieku zakładano przy pańskich dworach i podmiejskich willach, zarówno we Włoszech, jak i nad Wisłą. Jest to uprawa tylnych użytkowa, co dekoracyjna, w której krzewy winorośli sąsiadują z zagonami wonnych ziół, kwiatów oraz innych roślin ozdobnych. Na terenie o powierzchni 70 arów, który częściowo otoczono kamiennym murem, zasadzono takie odmiany, jak: *hibernal*, *seval blanc* i *solaris* na wina białe oraz *cabernet cortis*, *regent* i *rondo* na wina czerwone.

Kontakt: Winnica Święty Spokój
ul. Widokowa 110, 32-089 Zelków
tel. 600 906 501

20,6 H Bolechowice, kościół pw. św. Piotra i Pawła – gotycka jednonawowa świątynia o XIV-wiecznym rodowodzie. Z tego okresu pochodzi jej najstarsza zachowana część – mury i prezbiterium. We wnętrzu zachowały się cenne gotyckie polichromie.

Inne winnice w pobliżu:

Winnica Nad Prądnikiem, str. 21

Winnica św. Jana, str. 24

Winnica Goja, str. 24

Winnica Krokoszówka Górna, str. 23

Zielonki → Pękowice → Trojanowice → Korzkiew → Grębyńnice → Niebyla → Owczary → Garliczka → Wola Zachariaszowska → Garlicza Murowana → Bibice → Zielonki

Suma podjazdów: 545 m
Przewyższenie: 174m
Drogi przez las: 1,2 km

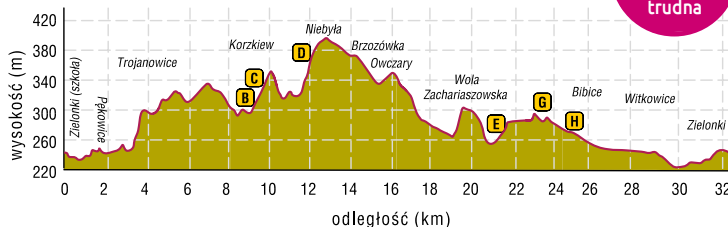
Drogi asfaltowe: 27,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 4,5 km

Oznaczenie trasy w terenie:

32,4 km

32,4 km

trudna



Trasa dosyć trudna, poprowadzona czerwonym szlakiem okrężnym gminy Zielonki. Wymagająca jest zwłaszcza część północna. Jechać będziemy odstępnymi wierzchołkami, pokonując znaczne różnice wysokości. Nawierzchnia jest w większości asfaltowa i szutrowa. Kilka odcinków przyjdzie nam pokonać drogami gruntowymi – w sumie około 2,5 km. Ze względu na niewielkie zalesienie, jest to trasa wyjątkowo atrakcyjna widokowo. Można zaobserwować charakterystyczne dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej odstępnienia skalne. Po drodze zobaczymy m.in. forty Twierdzy Kraków, zamek Korzkiew oraz winnice.

Przebieg trasy:

0,0 Zielonki, startujemy z dużego parkingu przy ul. ks. J. Michalika.

7,3 DW nr 794; w lewo można odbić do Winnicy Przybystawice.

A Winnica Przybystawice

Ulokowana jest na południowym zboczu, na wysokości 320–325 m n.p.m. Z jej górnej części rozpościera się widok na Kraków, a przy dobrej pogodzie – Beskid Wyspowy i Tatry. Decyzja o założeniu winnicy zapadła wiosną 2013 roku. Posadzono wówczas około 1200 krzewów winnej latorośli. Do dziś uprawiane są tu odmiany: *Regent*, *Cabernet Cortis*, *Souvenir Gris* na wina czerwone i *Solaris*, *Seval Blanc*, *Johanniter* i *Hibernal* na wina białe.

Kontakt: Winnica Przybystawice
ul. Zamkowa 28, 32-088 Przybystawice
tel. 502 450 092
www.winnicaprybyslawice.pl
info@winnicaprybyslawice.pl

8,7 B Korzkiew, zamek – XIV-wieczna warownia rycerska pamiętająca czasy Kazimierza Wielkiego. Podupadającą od XVIII w. budowlę uratował potomek dawnych właścicieli, który



Zamek w Korzkwi

w odnowionych wnętrzach urządził hotel z restauracją. Na teren obiektu można wejść. Zobaczymy tu w pełni zrekonstruowane mury dolnego zamku, drewniane ganki wokół murów oraz dziedzińca, na którym odbywają się liczne wydarzenia.

9,0 C Korzkiew, kościół pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela – muro-



Kościół św. Jana Chrzciciela w Korzkwi

waną świątynię o funkcjach obronnych wzniesiono w 1623 r. na wzgórzu, ponad Doliną Korzkiewki. Obok znajdują się XIX-wieczna plebania i organistówka.

11.5 D Winnica Słońce i Wiatr

To rodzinne przedsięwzięcie obejmujące prawie 2 ha upraw, rozrzuconych w trzech miejscach na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej – od skrajnego Doliny Prądnika po Dolinę Dłubni. Są one usytuowane na zboczach o różnym nachyleniu i orientacji, w większości południowych, z dominującymi dość ciężkimi glebami gliniastymi na podłożu wapieni, na wysokości od około 300 m n.p.m. w Iwanowicach do prawie 400 m n.p.m. w Smardzowicach. Początki winnicy datowane są na 2011 r. W uprawie znalazły się wy-



Winnica Słońce i Wiatr

łącznie stosunkowo odporne odmiany mieszańcowe: *seyval* i *solaris* na wina białe oraz *leon millot*, *marechal foch*, *regent*, *rondo*, *cabernet cantor* i *cabernet cortis* na wina czerwone. Gospodarze prowadzą całoroczną sprzedaż win, zapraszają także na degustacje i zwiedzanie winnicy.

Kontakt: Winnica Słońce i Wiatr
Świńców 69, 32-043 Skąta
tel. 882 729 486,
www.slonceiwiatr.pl
kasia@slonceiwiatr.pl

20.8 E Winnica Garlicki Lamus

Winnica należąca do Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, położona jest w obrębie zabytkowego zespołu dworskiego w Garlicy Murowanej koło Zielonek. Budząca ciekawość nazwa winnicy wywodzi się od znajdującej się tuż obok niecodziennej budowli – późnorenansowego dworskiego lamusa. Obecnie winnica zajmuje obszar 1 ha, który porasta około 3 tysiące krzewów kilkunastu odmian winorośli. Roczna produkcja wynosi około 5–6 tysięcy butelek. Wina pod nazwą „Uniwersyteckie Grono” w większości wykorzystywane są przez Uniwersytet w celach promocyjnych, ale część wyprodukowanych butelek trafia też o ogólnodostępnej sprzedaży.

Kontakt: Winnica Garlicki Lamus,
Uniwersytet Rolniczy im. Hugona
Kołłątaja w Krakowie
Garlica Murowana 1, 32-087 Zielonki
tel. 509 920 987
www.winnica.urk.edu.pl
przemyslaw.banach@urk.edu.pl



Fort 45 Marszowiec

F Winnica Nad Dobrą Wodą

Położona jest w miejscowości Garlica Duchowna. Zasadzona w 2006 roku plantacja o powierzchni 0,3 ha zajmuje środkową część zbocza wznoszącego się ponad doliną rzeki Garliczki. Nazwa winnicy pochodzi od niewielkiej strugi – dopływu Garliczki – opływającej podnóże tegoż zbocza, nazywanej przez tutejszych mieszkańców Dobrą Wodą. Najważniejsze spośród uprawianych tu szczepów, to: *seyval blanc*, *jużrenka* i *bianca* na wina białe oraz *rondo* i *dornfelder* na wina czerwone. Winnica ma po części charakter eksperymentalny, więc obok wyżej wymienionych uprawia się tu także kolekcję innych odmian.

Kontakt: Winnica Nad Dobrą Wodą
Garlica Duchowna 56,
32-087 Zielonki
tel. 609 646 122
khamela@inetia.pl



Winnica nad Dobrą Wodą

23.1 G Fort 45 Marszowiec – klasyczny fort artyleryjski o pięciobocznym narysie, otoczony suchą fosą. Powstał w 1884 r. jako część trzeciego pierścienia Twierdzy Kraków. Przez lata popadał w ruinę. W 1999 r. zaadaptowano go na hotel – dziś już niefunkcjonujący. Obiekt zniszczony i niedostępny.

24.7 H Fort 45a Bibice – mały, dwukondygnacyjny fort pomocniczy z lat



Fort 45a Bibice



Winnica nad Dobrą Wodą

Małopolski Szlak Winny

1895–1897. Bronił międzypola fortów 45 Marszowiec i 47a Węgrzce. Obiekt w znacznym stopniu zdewastowany, nie doczekał się przebudowy.

Inne winnice w pobliżu:

Winnica Zagardle

Winiarskie gospodarstwo rolne znajduje się w miejscowości Szczodrkowice, w przysiółku Zagardle, około 12 km od Krakowa. Winnica, zlokalizowana na malowniczej Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, ma obecnie powierzchnię 1 ha. Uprawiane są tu głównie odmiany: *Leon Millot*, *Marechal Foch*, *Regent* i *Rondo* na wina czerwone oraz *Seyvall Blanc*, *Solaris*, *Jutrzenka*, *Hiberna*, *Swenson Red*, *Saint Pepin*, *Adamiina* oraz *La Crescent* na wina białe. Usytuowanie winnicy jest bardzo korzystne. Doskonała gleba wapienno-gliniasta o idealnej strukturze dobrze wpływa na jakość i aromat winogron. Dzięki temu powstające z nich polskie wina są całkowicie niepowtarzalne. Jakość produktów potwierdzają liczne nagrody przyznawane na corocznych, krajowych i międzynarodowych konkursach winiarskich. Gospodarze zapraszają do wspólnego zwiedzania winnicy i serowni Zagardle, w której powstają sery farmerskie własnej produkcji.

Kontakt: Winnica Zagardle
Szczodrkowice 235
32-043 Szczodrkowice
tel. 696 065 921
www.winniczagardle.pl
poczta@winniczagardle.pl



Winnica Zagardle

Winnica Nad Prądnikiem, str. 21

Winnica św. Jana, str. 24

Winnica Goja, str. 24

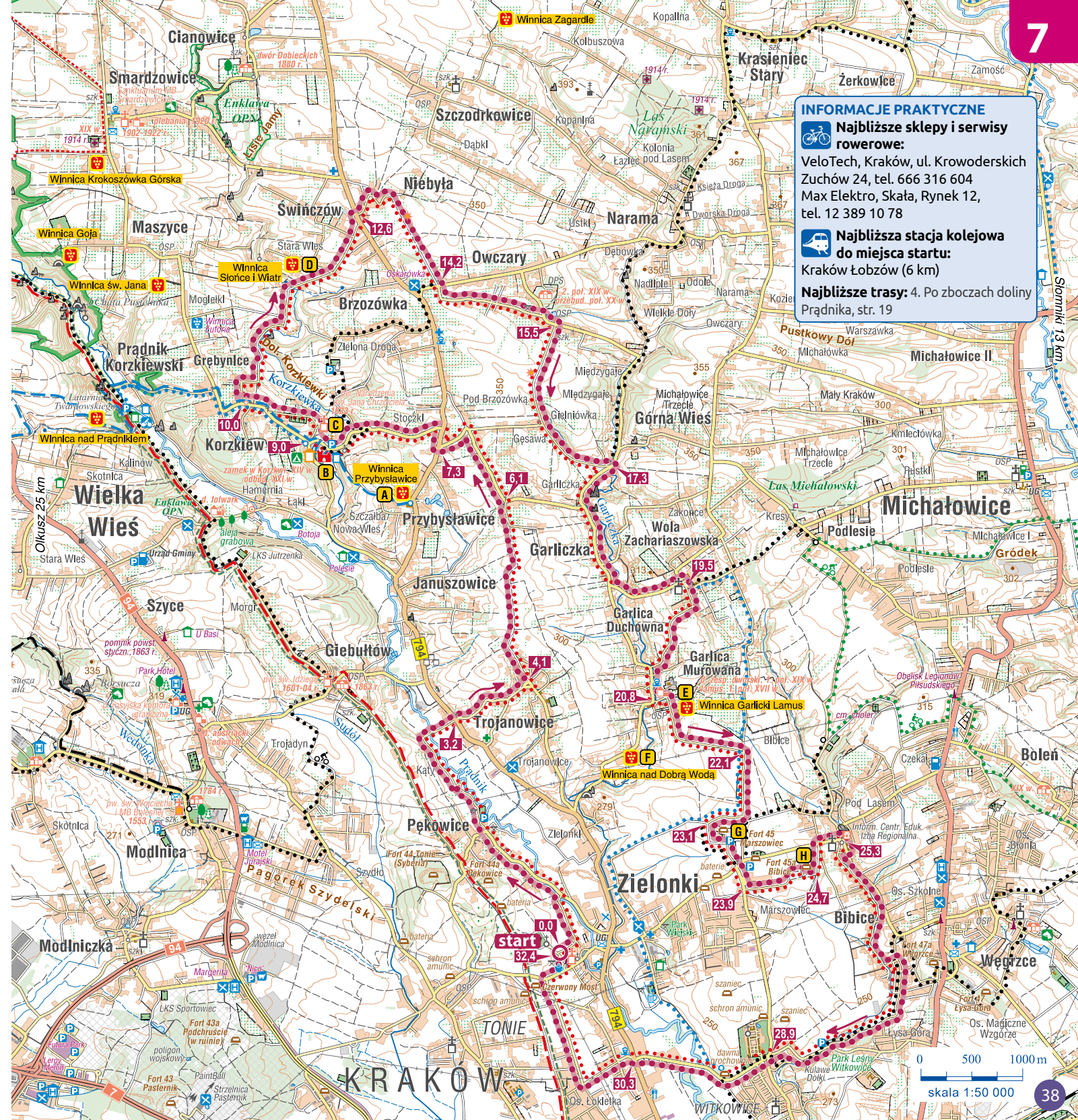
Winnica Krokoszówka Górską, str. 23



Winnica Krokoszówka Górská



Winnica Zagardle

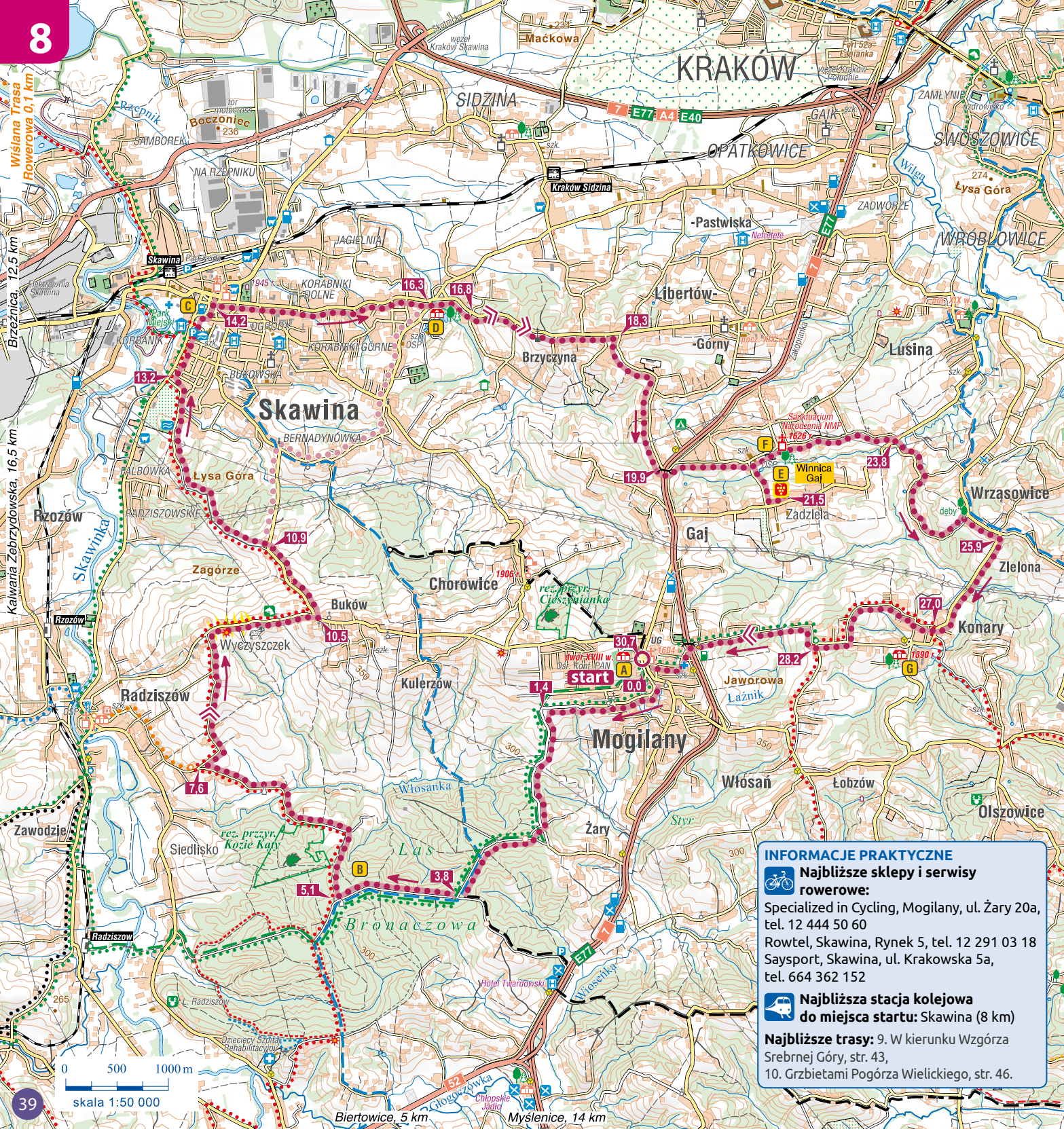


INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:
VeloTech, Kraków, ul. Krowoderskich Zuchów 24, tel. 666 316 604
Max Elektro, Skata, Rynek 12, tel. 12 389 10 78

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
Kraków Łobzów (6 km)

Najbliższe trasy: 4. Po zboczach doliny Prądnika, str. 19



Z Mogilan przez Pogórze Wielickie

Mogilany → Las Bronaczowa → Radziszów → Buków → Skawina → Gaj → Wrząsowice → Konary → Mogilany

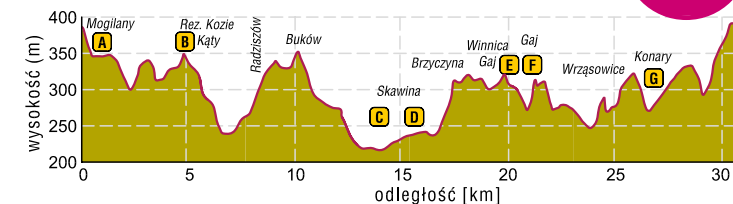
Suma podjazdów: 760 m
Przewyższenie: 170m
Drogi przez las: 5,3 km

Drogi asfaltowe: 24,0 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 6,7 km

Oznaczenie trasy w terenie:
🚲 7,5 km 🚴 10,1 km
bez szlaków: 13,1 km

30,7 km

trudna



To dość atrakcyjna trasa w bezpośrednim sąsiedztwie Krakowa, wyznaczona na Pogórzu Wielickim. Wprawdzie znaczna jej część prowadzi drogami przez zurbanizowane fragmenty pogórza, ale ku naszemu zaskoczeniu ruch samochodowy jest tu zupełnie umiarkowany, więc czujemy się bezpiecznie, a sama jazda jest w miarę komfortowa. Dużymi atrakcjami są przejazd przez Las Bronaczowa oraz liczne miejsca widokowe. Trasa dość trudna z uwagi na znaczne przewyższenie. Pojedziemy w większości drogami asfaltowymi, ale nie zabraknie też szutrowych odcinków, a nawet zjazdu leśną ścieżką gruntową, więc wskazany jest rower górski. Na początek trasy wyznaczamy Mogilany. Łatwo tu dojechać Zakopianką, a w centrum wsi, przy głównej ulicy, obok kościoła znajduje się wygodny parking. Biegnie tędy pętla zielonego szlaku rowerowego, wzdłuż którego wiedzie pierwsza część trasy.

Przebieg trasy:

0,0 Mogilany, ruszamy z parkingu.

A Zespół dworski Konopków w Mogilanach – obecny późnoklasycystyczny obiekt powstał w miejscu drewnianego dworu z XVI w., wybudowanego przez kasztelana krakowskiego Wawrzyńca Spytko Jordana. Tutaj w 1558 r. Mikołaj Rej napisał „Żywoć człowieka pocziwego”. Pod koniec XVIII w. wzniesiono murowaną rezydencję na planie prostokąta z portykami arkadowymi. Przebudowany i wyremontowany obiekt służy dziś Polskiej Akademii Nauk.

1,4 Przed nami ekscytujący zjazd w kierunku lasu Bronaczowa.



Pałac w Mogilanach

B Las Bronaczowa – zwarty kompleks leśny usytuowany na Pogórzu Wielickim, pozostałość dawnej Puszczy Karpackiej. Jego nazwa pochodzi od nieistniejącej już wsi Bronaczowa. Teren ten jest mocno zróżnicowany pod względem ukształtowania powierzchni. Przecinają go liczne jary, wąwozy i strumienie. Przez las przebiega utwardzona droga dostępna dla ruchu pieszego i rowerowego.

5,1 Miejsce wypoczynkowe z wiatą. Za czerwonym szlakiem odbijamy w prawo, po czym zjeżdżamy w kierunku Radziszowa.

7,6 Rozpoczynamy długi mozoły podjazd na widokowy grzbiet przysiółka Wyczyszczek, skąd zobaczymy panoramę Beskidów z prawej i widok na Skawinę z lewej.

14,2 **C** Skawina, rynek – wytyczony w czasach średniowiecza był świadkiem wielu wydarzeń historycznych. Tutaj w 1683 r. król Jan III Sobieski odebrał defiladę husarii. Zabudowę rynku stanowią zabytkowe kamienice i ratusz. W 2012 r. rynek przeszedł rewitalizację.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

🚴 Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

Specialized in Cycling, Mogilany, ul. Żary 20a, tel. 12 444 50 60
Rowtel, Skawina, Rynek 5, tel. 12 291 03 18
Saysport, Skawina, ul. Krakowska 5a, tel. 664 362 152

🚆 Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu: Skawina (8 km)

Najbliższe trasy: 9. W kierunku Wzgórza Srebrnej Góry, str. 43,
10. Grzbietami Pogórza Wielickiego, str. 46.



Rynek w Skawinie

16,3 D Korabniki, zespół dworski – renesansowy dwór obronny z XVI w. z rozciągającym się wokół zabytkowym parkiem; obecnie w rękach prywatnych.

16,8 Rozpoczynamy trudny podjazd, czeka nas bowiem przewyższenie prawie 70 m, które musimy pokonać na odcinku 1 km.

19,9 Przekraczamy Zakopiankę – na drugą stronę przejedziemy nowoczesną kładką, na którą wyjedziemy...windą.



Kładka (z windą) nad Zakopianką

E Winnica Gaj

położona jest w miejscowości Gaj koło Mogilan. Znany krakowski przedsiębiorca, Andrzej Barański, kupił tu niegdyś stary drewniany dom z ogromnym ogrodem i w 2004 roku posadził przy nim parę rzędów winorośli. Z czasem uprawa ta rozrosła się do obecnej powierzchni kilkudziesięciu arów. Obok winnicy powstała imponująca – jak na tak niewielką skalę produkcji – zagłębiona w zboczu kamienna piwnica. Jej stylowe, wyłożone czerwoną



Winnica Gaj

cegłą wewnątrz służy do wyrobu i leżakowania wina, a także mieści obszerną salę degustacyjną zdolną pomieścić kilkadziesiąt osób. Poza winem w gospodarstwie tym powstają także znakomite cydry ze starych odmian jabłek oraz najróżniejsze nalewki owocowe.

Kontakt: Winnica Gaj
ul. Latochówki 5, 32-031 Mogilany
tel. 608 591 960
www.facebook.com/winnicagaj



Kapliczka – przed Mogilanami na podjeździe

F Gaj, Sanktuarium Narodzenia NMP – do XIX w. było to jedno z głównych miejsc pielgrzymkowych w całej Małopolsce. Strzelistą bryłę kościoła wzniesiono w 1626 r., a przebudowano w XIX stuleciu. W wnętrzu przechowywany jest cudowny obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem, namalowany na desce w XV w.

28,2 Przed nami ostry zjazd do głębokiej doliny, a po przekroczeniu potoku kładką dla pieszych, czeka nas stromy podjazd, zmuszający początkowo do wypychania roweru pod górę.



Sanktuarium w Gaju

Kraków: Tyniec → Skotniki → Kostrze → Dębniki → Zwierzyniec → Przegorzały → Bielany → **Tyniec**

Suma podjazdów: 380 m
Przewyższenie: 67 m
Drogi przez las: 1,5 km

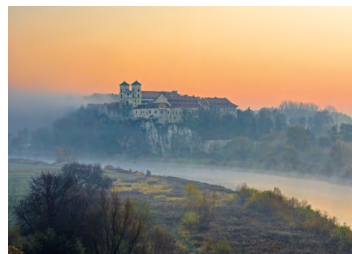
Drogi asfaltowe: 26,0 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 3,0 km

Oznaczenie trasy w terenie:
WTR 9,3 km
bez szlaków: 19,7 km

29,0 km
łatwa



To jedyna trasa na terenie Krakowa, w jego zachodniej części, stosunkowo mało zurbanizowanej, a uchodzącej za jedną z piękniejszych. Na znacznej długości prowadzi drogami przeznaczonymi dla rowerów i odseparowanymi od ruchu samochodowego, położonymi na wałach przeciwpowodziowych Wisły. Przedmiotem naszego zainteresowania nie będą najbardziej znane zabytki krakowskie takie jak Zamek królewski na Wawelu, chociaż będziemy go mieli nieomal na wyciągnięcie ręki. Poznamy inne ciekawe miejsca kojarzone ze stolicą Małopolski: forty Twierdzy Kraków, zabytkowe klasztory w Tyńcu, Zwierzynicy i na Bielanach. Trasa jest łatwa oraz rekreacyjna, ale nie pozbawiona krótkich podjazdów.



Opactwo Benedyktynów w Tyńcu

0,0 Tyniec. Brzeg Wisły, dawna przeprawa przez rzekę, obecnie parking, przystanek tramwaju wodnego, lokale gastronomiczne.

Opactwo Benedyktynów w Tyńcu

A to najstarszy z istniejących klasztorów w Polsce. Wybudowany został już w XI w. na wyniosłym, skalnym wzgórzu. Na terenie opactwa znajdują się: wielkie muzeum, kawiarnia, restauracja, sklepik z pamiątkami oraz dom gości.

5,3 B Fort Skotniki 52 1/2 (północny) wybudowany przez Austriaków w latach 1897–1898. Stanowił podziemny punkt obronny Twierdzy Kraków. Niedostępny do zwiedzania. Po



Fort Skotniki 52 1/2 (południowy)

drugiej stronie ul. Kozienickiej bliźniaczy Fort Skotniki 52 1/2 (południowy).

Skreślamy w lewo, w ul. gen. Jana Karcza. Poniżej fortu północnego w prawo odchodzi ścieżka do cmentarza żołnierszy radzieckich z II wojny światowej. Ulicami Unrugą, Laurową, Winnicką dojeżdżamy do ul. Tynieckiej. Za szkołą skręcamy w ul. Faliśną, następnie ul. Pustelnia prowadzi nas do Uroczyska Kostrze.

9,0 C Uroczysko Kostrze – cenny obszar przyrodniczy – murawy suchobłotne oraz miejsce występowania rzadkich motyli. To także wspaniały punkt widokowy na centrum Krakowa, Babią Górę, a nawet Tatry.

Winnica Srebrna Góra

Rozpoczyna się kamienista droga prowadząca do kolejnego obiektu Twierdzy Kraków – Fortu nr 53 Bodzów.

10,5 Wjeżdżamy na drogę przeznaczoną dla rowerzystów i udajemy się w kierunku centrum Miasta. Przebiega tędy Wiślana Trasa Rowerowa, będąca osią nowoczesnego systemu dróg rowerowych biegnących wzdłuż największych rzek województwa małopolskiego.

15,5 Most Dębnicki. Przejeżdżamy lub przeprowadzamy rower na drugi brzeg Wisły. Zjeżdżamy do bulwaru nad Wisłą (zjazd przed karczmą Smily). Następnie osiągamy ul. Kościuszki, którą jedziemy w kierunku zachodnim.

16,8 **D** Klasztor Norbertanek na Zwierzyńcu. Początki tego opactwa sięgają 2 poł. XII w. Wielokrotnie niszczone, między innymi w 1241 r. przez Tatarów. Obecny wygląd w stylu barokowym nadano mu w trakcie XVII-wiecznej przebudowy.



Klasztor Norbertanek na Zwierzyńcu

18,1 Początek drogi rowerowej na wale przeciwpowodziowym Wisły.

21,3 **E** Zamek w Przegorzalach – widoczny na skraju Lasu Wolskiego i posadowiony nad Skatami Pienińskimi jest jednym z niewielu dzieł architektury III Rzeszy na terenie Krakowa. Obecnie przekształcany w nowoczesny ośrodek hotelowy z restauracją.



Zamek w Przegorzalach



Widok na klasztor Kamedułów na Bielanae i Winnicę Srebrna Góra

F Klasztor Kamedułów na Bielanae (dzielnica Krakowa) – malowniczo położony w Lesie Wolskim, na wzgórzu zwanym Srebrną Górą. Wzniesiony został na początku XVII w. To jeden z dwóch klasztorów w Polsce tego zgromadzenia, słynącego z surowej reguły i pustelniczego życia.

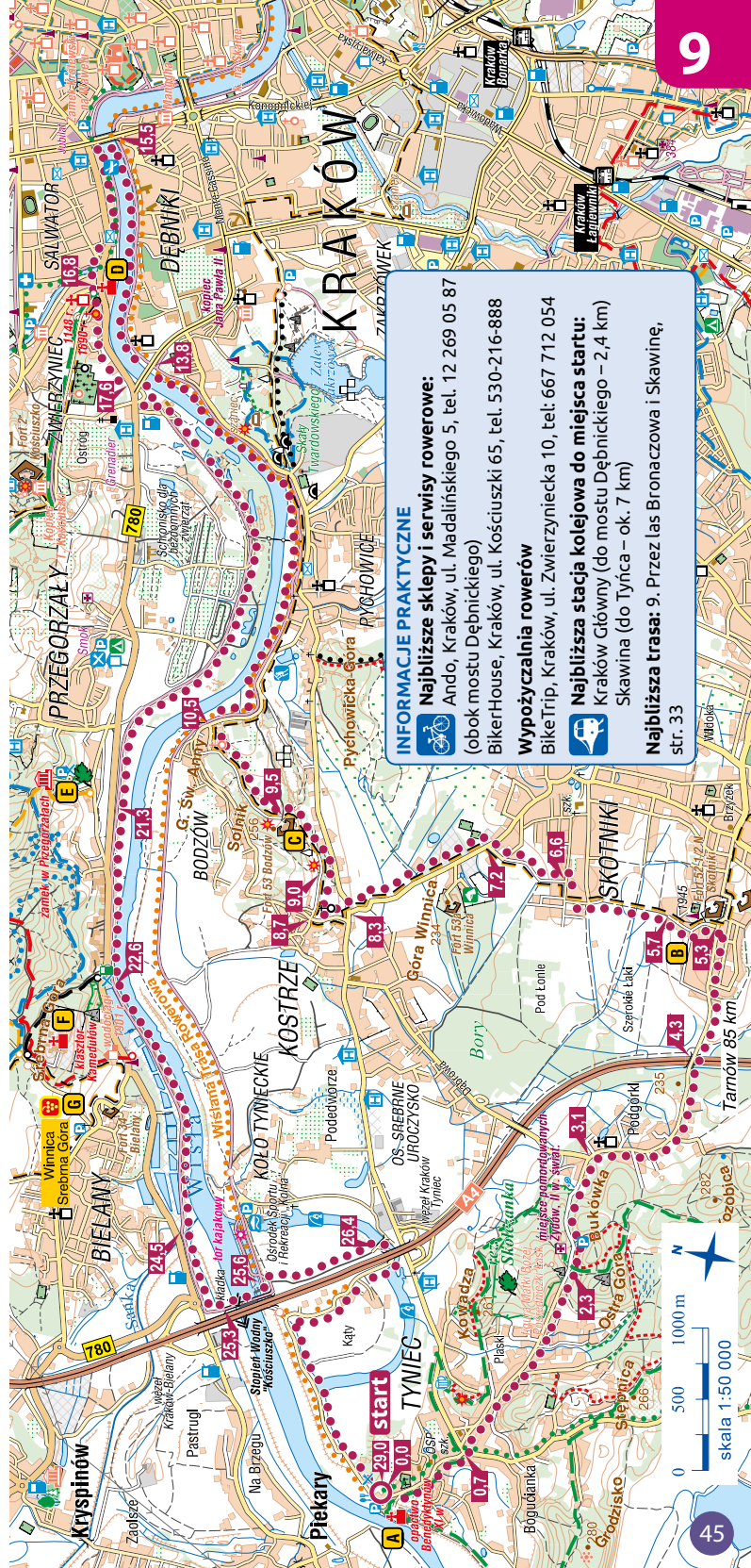
G Winnica Srebrna Góra

Winnica położona jest w Krakowie, u stóp klasztoru oo. Kamedułów na Bielanae. Jest jedną z największych wini w Polsce. Obejmuje obszar 26 ha i składa się z dwóch części znajdujących się na Bielanae oraz w pobliskich Przegorzalach. Winnica nawiązuje do sięgającej początku X w. historii krakowskich upraw winorośli oraz klasztornej tradycji wytwarzania wina. Powstają one w zabytkowych pomieszczeniach gospodarczych kamedulskiego klasztoru. Rokrocznie powstaje tu również młode wino, zwane świętomarcińskim, związane z końcem zbiorów i świętem patrona winiarzy.

Kontakt: Winnica Srebrna Góra
al. Konarowa 1, 30-248 Kraków
tel. 507 123 895
www.winnicasrebrnagora.pl

25,6 Od tego miejsca budowany jest kolejny odcinek Wiślanej Trasy Rowerowej w stronę Tyńca. Po ukończeniu inwestycji możliwy będzie przejazd pod autostradą.

29,0 Tyńcie – koniec wycieczki



INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

Ando, Kraków, ul. Madalińskiego 5, tel. 12 269 05 87
BikerHouse, Kraków, ul. Kościuszki 65, tel. 530-216-888

Wypożyczalnia rowerów
BikeTrip, Kraków, ul. Zwierzyniecka 10, tel. 667 712 054

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
Kraków Główny (do mostu Dębnickiego – 2,4 km)
Skawina (do Tyńca – ok. 7 km)

Najbliższa trasa: 9. Przez las Bronaczowa i Skawinę,
str. 33

10 Grzbietami Pogórza Wielickiego

Wieliczka → Grabówki → Siercza → Pawlikowice → Koźmice Małe → Raciborsko → Dobranowice → Biskupice → Tomaszkowice → Lednica Góra → Wieliczka

Suma podjazdów: 760 m
Przewyższenie: 174 m
Drogi przez las: 2,0 km

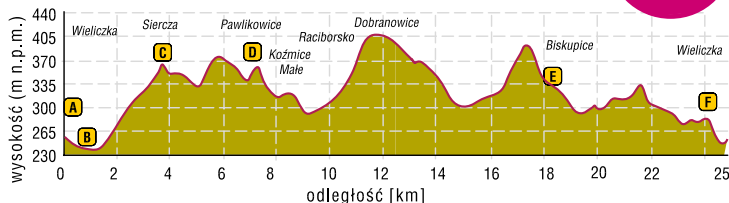
Drogi asfaltowe: 20,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 4,0 km

Oznaczenie trasy w terenie:

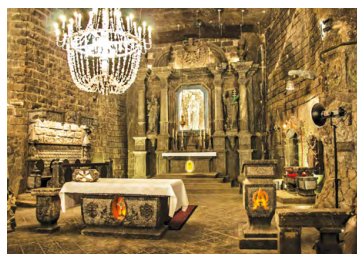
 24,9 km

24,9 km

trudna



Dosyć wymagająca trasa poprowadzona w całości czerwonym szlakiem rowerowym z Wieliczki. Pojedziemy wśród malowniczych wzgórz Pogórza Wielickiego. Jak przystało na pofalowany teren pogórza, przyjdzie nam się zmierzyć z licznymi podjazdami i zjazdami. Niektóre z nich będą długie i strome, jak np. podjazd do Dobranowic. Jadąc w większości w zabudowanym terenie, pozbawionym lasów (wyjątek – Las Wielki), obserwowac będziemy, co chwilę wyłaniające się rozległe panoramy: w kierunku północnym – na Kraków oraz w kierunku południowym – na Beskid Wyspowy. Jazdę ułatwiać będzie asfaltowa nawierzchnia. W kilku miejscach czekają nas jednak krótkie terenowe odcinki poprowadzone drogami gruntowymi, a nawet ścieżkami. Po drodze można zwiedzić: Wieliczkę z Zamkiem Żupnym i Kopalnią Soli, klasztor w Sierczy, zabytkowe kościoły oraz winnicę w Pawlikowicach.



Kaplica w Kopalni Soli w Wielicdze



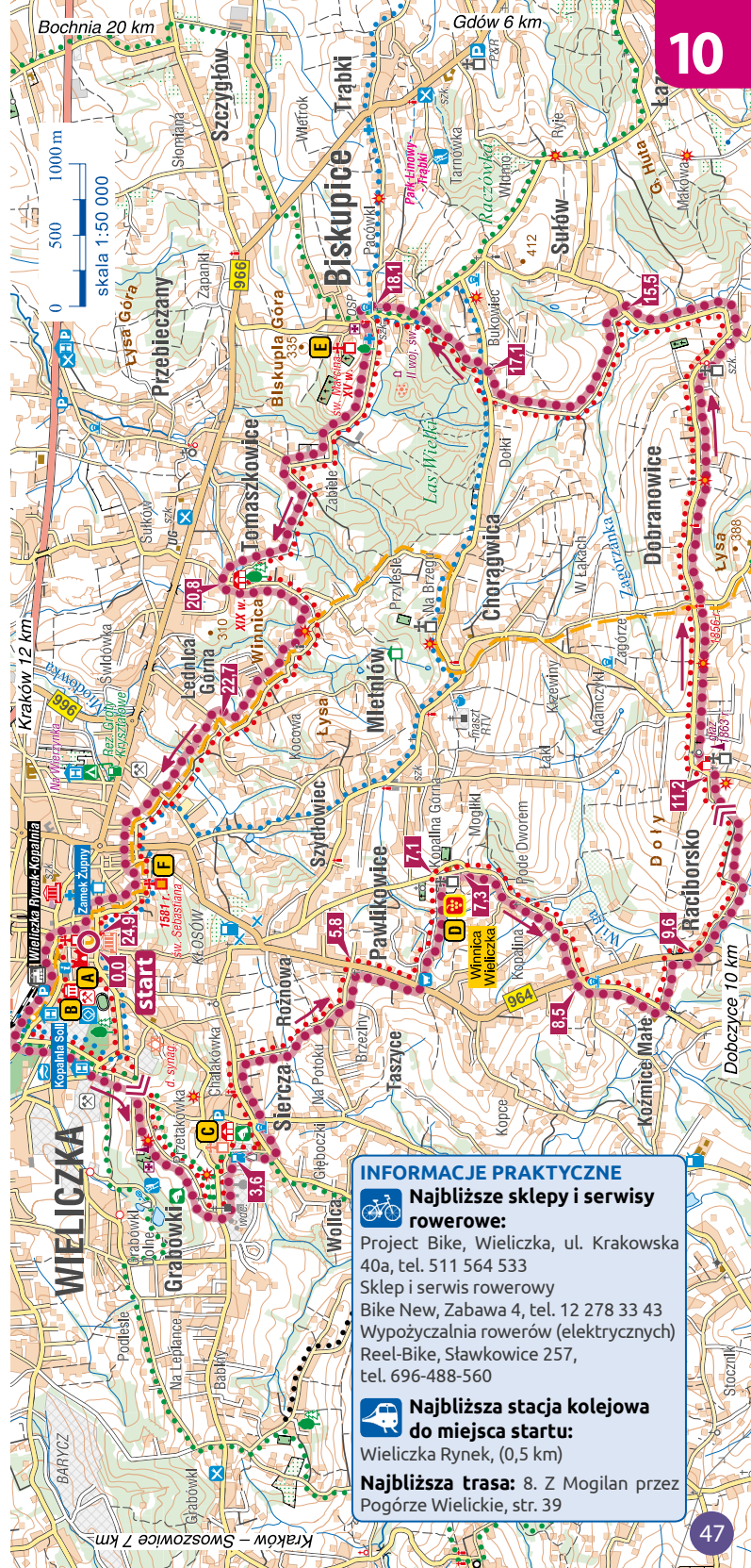
Zamek Żupny w Wielicdze

0,0 Wieliczka, startujemy z centrum miasta. Po minięciu kopalni soli czeka nas podjazd w kierunku Sierczy.

A Wieliczka, Kopalnia Soli – sól kamienną warzono w Wielicdze już 3500 lat p.n.e., a nieprzerwane wydobywanie trwa od XIII w. Kopalnia jest w istocie podziemnym miastem wpisanym na Listę UNESCO. W litych skałach solnych górnicy wyrzeźbili 2040 komór na dziewięciu poziomach, z czego 224 uznano za zabytkowe. Znajdują się tu wspaniałe kaplice, urokliwe podziemne jeziora, oryginalne urządzenia i sprzęt.

B Wieliczka, Zamek Żupny – w 2013 r. zamek został wpisany na Listę UNESCO jako rozszerzenie wpisu dotyczącego kopalni soli. Jest to dawna siedziba zarządu kopalń Wieliczki i Bochni, które niegdyś tworzyły jedno wielkie solne gospodarstwo. W XVIII w. wokół budynku urządzono ogród, który do dzisiaj jest miejscem spotkań i odpoczynku mieszkańców i turystów. Obecnie odrestaurowany zamek stanowi siedzibę Muzeum Żup Krakowskich.

2,5 Wieliczka, cmentarz żydowski z XVI w. W miejscu tym, w czasie II wojny światowej Niemcy rozstrzelali około 1000 Żydów.



INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

Project Bike, Wieliczka, ul. Krakowska 40a, tel. 511 564 533
Sklep i serwis rowerowy
Bike New, Zabawa 4, tel. 12 278 33 43
Wypożyczalnia rowerów (elektrycznych)
Reel-Bike, Stawkowice 257, tel. 696-488-560

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:

Wieliczka Rynek, (0,5 km)

Najbliższa trasa: 8. Z Mogilan przez Pogórze Wielickie, str. 39



Widok na Kraków

3,3 Punkt widokowy na Kraków.

3,6 **C Siercza, dwór** – dawna własność Lubomirskich, przebudowana przez kolejnych właścicieli Sierczy. Aktualnie znajduje się on w posiadaniu Zgromadzenia Sióstr Urszulanek, które przejęły go w 1921 r. Obok dworu wzniesiono kaplicę, która pełni obecnie funkcję kościoła parafialnego.

7,3 **D Winnica Wieliczka**

Założona w 2013 r. znajduje się w miejscowości Pawlikowice, zaledwie 3 km na południe od solnego miasta, które użyczyło jej swojej nazwy. Poza samym winem i degustacją winnica oferuje bardzo rozbudowany i nietuzinkowy program enoturystyczny z możliwością osobistego zaangażowania się w prace przy uprawie winnicy i produkcji wina. Całe to ambitne przedsięwzięcie zostało wymyślone i jest realizowane przez najbardziej znaną w świecie polską enolożkę, Agnieszkę Wyrobek Rousseau oraz śląskiego winiarza, Piotra Jaskotę. Biodynamiczna uprawa realizowana jest na wyniosłym widokowym zboczu wzniesienia zwanego Laskowiec, górującym nad dawnymi zabudowaniami dworskimi w Pawlikowicach. Jeśli



Winnica Wieliczka

chodzi o odmiany to wybór padł na szlachetne odmiany *Vitis vinifera*. Ponadto winnica oferuje świetne cydry, a także naturalne kosmetyki robione na bazie wytkoków z winogron i innych uprawianych tu roślin.

Kontakt: Winnica Wieliczka
Pawlikowice 1a, 32-020 Pawlikowice
tel. 12 350 61 16
www.winnicawieliczka.com
info@winnicawieliczka.com

9,6 Początek długiego podjazdu do Dobranowic.

E Biskupice, kościół pw. św. Marcina – malowniczo usytuowana na wzgórzu gotycka świątynia datowana jest na XV w. W XVIII w. przebudowano ją w stylu neogotyckim. Wnętrze głównie późnobarokowe.

20,8 **Tomaszkowice, dwór z XIX w.**, odremontowany, obecnie własność prywatna.

20,8 **F Wieliczka, kościół pw. św. Sebastiana** – drewnianą świątynię wzniesiono w 1581 r., a przebudowano w XVIII w. Z tego okresu pochodzi obraz św. Sebastiana, który umieszczono w rokokowym ołtarzu głównym.



Kościół św. Sebastiana w Wieliczce

Woźniki → Witanowice → Lgota → Tłuczań → Marcyporęba → Wysoka → Klecza Dolna → Roków → Woźniki

Suma podjazdów: 670 m
Przewyższenie: 126 m
Drogi przez las: 4,7 km

Drogi asfaltowe: 41,5 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 1,0 km

Oznaczenie trasy w terenie:

8 km 3,3 km

2,5 km

bez szlaków: 28,7 km

42,5 km

trudna



Trasa przebiega przez zachodnią część Pogórza Wielickiego, stanowiącego zarazem północno-wschodnie okolice Wadowic. Na zdecydowanej długości prowadzi drogami asfaltowymi o niewielkim i średnim natężeniu ruchu samochodowego oraz przez tereny otwarte, niewiadko bardzo panoramiczne. W okolicach Rokowa zobaczymy Beskid Mały i Wadowice u jego stóp, a w Tłuczani Pogórze Wielickie, dolinę Wisły i Garb Tenczyński. To jedna z dłuższych i trudnych tras zaprezentowanych w przewodniku, z wymagającymi podjazdami do winnicy Hebridium, na przeł. Zapusta i na wzgórze Cypel w Rokowie. Spośród wszystkich szlaków rowerowych, którymi będziemy podążać, tylko 8-kilometrowy czerwony szlak rowerowy Doliny Karpia jest dobrze oznaczony w terenie. Oznaczenie pozostałych praktycznie nie istnieje. Dlatego podstawą nawigacji w czasie tej wycieczki będą opis i mapa w przewodniku. Najbliższą trasą VeloMałopolska jest Wiślana Trasa Rowerowa, oddalona ok. 5 km od Marcyporęby.

Przebieg trasy:

0,0 **Woźniki** Poznawanie zachodniej części Pogórza Wielickiego zaczynamy w miejscowości Woźniki. W centrum wsi znajduje się wspaniale prezentujący się kościół.

A **Drewniany kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Woźnikach** z XVI w. W 1966 r. odbudowany po pożarze, który miał miejsce 7 lat wcześniej. Należy do nielicznej grupy drewnianych kościołów w Małopolsce posiadających odrębne wieżby dachowe dla każdej części budowli. Wewnątrz cenny drewniany krzyż z XIV w. umiesz-



Kościół w Woźnikach

czony na belce tęczowej. Przed kościołem wolno stojąca dzwonnica.

Udamy się ul. Kościelną w kierunku południowym, do ul. Wadowickiej, z której tuż za sklepem skręcamy w lewo, w wąską asfaltową ul. Górną.

2,7 **B Winnica Hybridium**

Pomysł założenia własnej winnicy i produkcji winiarskiej wyrósł z gastronomicznej pasji jej właściciela, posiadającego także kilka znanych restauracji w Krakowie.

Winnica ta powstała w 2008 r. w niewielkiej wsi Witanowice. Usytuowana jest na wys. nieco ponad 300 m n.p.m. na stoku o południowej wystawie. Zajmuje powierzchnię ok. 2 ha, na której posadzone łącznie około 5500 sadzonek.

Kontakt: Winnica Hybridium – Witanowice Witanowice koło Wadowic
tel. 501 434 554, www.hybridium.pl
hybridium@www.hybridium.pl

7,1 **C Pomnik pacyfikacji**, do jakiej doszło w niedzielę 29 października 1944 r. Wówczas do Przysiółka Podlas w Lgocie wkroczyli Niemcy, którzy doszczętnie zniszczyli osiedle i zamor-

Winnica Hybridium, Winnica Tłuczań

dowali ośmioro mieszkańców. Akcja była odwetem za nieprzemyślany atak grupy żołnierzy radzieckich na patrol niemiecki. Obelisk ten wybudowano w 1984 r. w miejscu tragedii.

9.8 D Pomnik lotników amerykańskich. 13.09.1944 r. 115 amerykańskich samolotów wyruszyło z Włoch w celu zbombardowania hitlerowskich urządzeń przemysłowych w rejonie Oświęcimia i Trzebini. Podczas powrotu jeden z samolotów został trafiony pociskiem niemieckiej artylerii przeciwlotniczej i upadł na polach Zygodowic. 10 poległych członków załogi pochowano w leśnej mogile na skraju wsi. Po wojnie Amerykanie ekshumowali ich zwłoki, a w 1991 r. w miejscu pochówku wzniesiono pomnik.

11.3 Skręt w prawo. Od tego miejsca aż do Marcyporęby poprowadzi nas odnowiony i doskonale oznakowany Szlak Doliny Karpia.

12.6 E Winnica Tłuczań
Założona w 2015 roku winnica o pow. niespełna 1 ha usytuowana jest na podudniowym stoku, na wys. 320-340 m n.p.m. Znajduje się przy szlaku rowerowym Doliny Karpia oraz w otoczeniu lasu i pól. To dzięki tym atutom obecny właściciel zamierza w niedalekiej przyszłości świadczyć również usługi agroturystyczne. Wina produkowane są tutaj metoda tradycyjną – to znaczy, że proces stabilizacji przeprowadza się poprzez długie, półtoraroczne leżakowanie. Powoduje to wzrost trwałych walorów smakowych i ekologicznych tutejszego trunku.
Kontakt: Winnica Tłumaczań Tłuczań 98, 34-114 Tłuczań tel. 502 747 317

19.3 F Kościół drewniany św. Marcina w Marcyporębie z 1670 r. Obiekt jest konstrukcją zrębowej, z nawą



Wnętrze kościoła w Marcyporębie

i prezbiterium krytymi wspólnym dwuspadowym dachem. Wieża od strony kruchty została dostawiona dopiero w latach 70. XX w. Wewnątrz warto zwrócić uwagę na dwa bogato zdobione cenne portale: jeden tzw. długo-szowski, drugi manierystyczny.
20.5 Na przydrożnym stępie zielona strzałka szlaku rowerowego wskazuje nam dalszą trasę w prawo. Najpierw utwardzoną drogą, następnie gruntową dojeżdżamy do widocznego pod lasem samotnego domu. Tam odnajdujemy po lewej stronie drogę leśną, którą wyjeżdżamy na przetęcz Zapusta.



Interaktywne Centrum Pszczelarstwa Apilandia

31.7 G Interaktywne Centrum Pszczelarstwa Apilandia. Podobno jedyne takie miejsce w Polsce promujące tematykę pszczół i tajników ich życia. Część centrum stanowi nowoczesna, multimedialna ekspozycja. Prowadzone są warsztaty pszczelarskie w należącej do Centrum pasieki edukacyjnej. Oferowane są także zabiegi pielęgnacyjne przy użyciu naturalnych kosmetyków produkowanych na bazie miodu.
32.6 Skracamy w lewo, tuż za mostem i przed zieloną tablicą z nazwą miejscowości Roków.

33.1 Stawy, które mijamy, są częścią historycznego zagłębia hodowli karpia, nazywanego właśnie Doliną Karpia H. Jest to obszar o wybitnych walorach przyrodniczych i kulturowych, rozciągający się w dolinach Wisły, Skawy i Soły. Dolina Karpia to teren atrakcyjny pod względem turystycznym, szczególnie dla miłośników wędkarstwa i obserwacji ptaków. Malownicze stawy, piękne widoki na pobliskie Beskidy, a przede wszystkim bogata sieć szlaków rowerowych, łącznie z wybudowaną ostatnimi laty Wiślaną Trasą Rowerową, sprawiają, że kraina ta jest doskonałą propozycją dla rowerzystów.

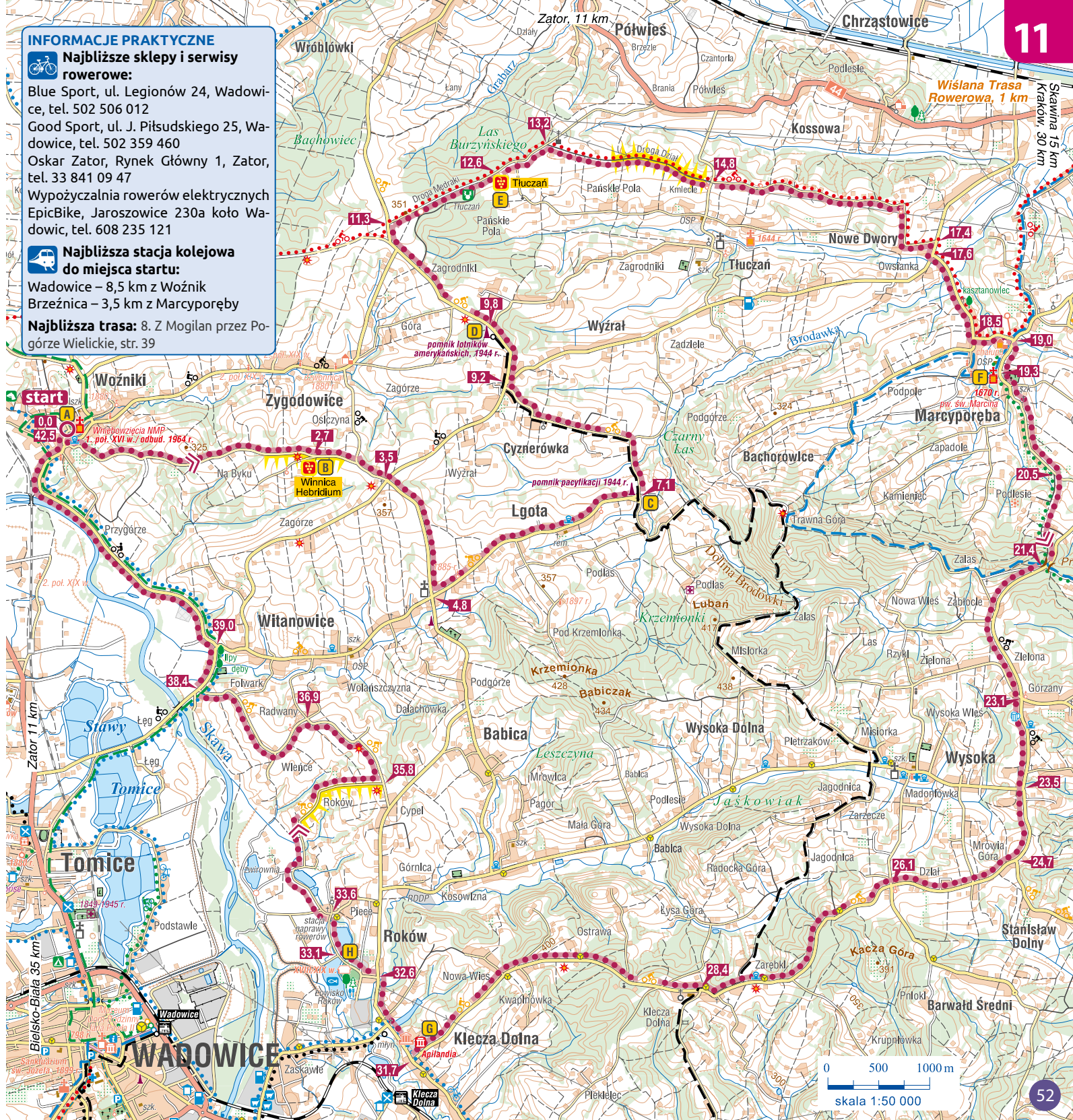
42.5 Woźniki – koniec trasy.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:
Blue Sport, ul. Legionów 24, Wadowice, tel. 502 506 012
Good Sport, ul. J. Piłsudskiego 25, Wadowice, tel. 502 359 460
Oskar Zator, Rynek Główny 1, Zator, tel. 33 841 09 47
Wypożyczalnia rowerów elektrycznych EpicBike, Jarosowice 230a koło Wadowic, tel. 608 235 121

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
Wadowice – 8,5 km z Woźnik
Brzeźnica – 3,5 km z Marcyporęby

Najbliższa trasa: 8. Z Mogilan przez Pogórze Wielkie, str. 39



Nowy Wiśnicz → Lipnica Murowana → Chronów → Uszwicka Porębska →
Poręba Spytkowska → Brzeźnica → Łazy → Wiśnicz Mały → Nowy Wiśnicz

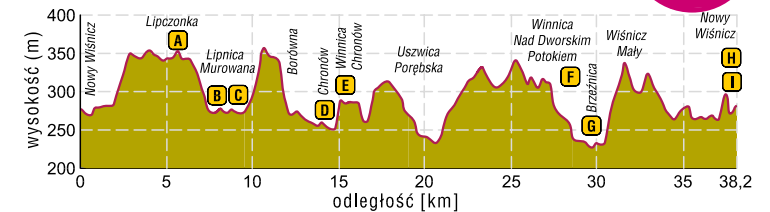
Suma podjazdów: 780 m
Przewyższenie: 140 m
Drogi przez las: 5,6 km

Drogi asfaltowe: 33,0 km
Drogi utwardzone
i gruntowe: 5,2 km

Oznaczenie trasy w terenie:
8,0 km
bez szlaków: 29,4 km

37,4 km

trudna



Liczne podjazdy i zjazdy sprawiają, że trasę tę można uznać za trudną. Wspiąć się będziemy m.in. na Lipczonkę czy Górę Południową. Ich wysokości oscylują około 300 m n.p.m. Ułatwienie będzie stanowiła w większości asfaltowa nawierzchnia dróg. Jednak kilka krótkich odcinków przyjdzie nam pokonać drogami szutrowymi i gruntowymi. Największym atutem trasy jest jej widokowy charakter. Oprócz tego, atrakcjami po drodze będą zabytkowe kościoły, w tym jeden wpisany na Listę UNESCO, dwory, urokliwy rynek oraz piękny renesansowy zamek. Przy okazji warto odwiedzić jedną z dwóch położonych w pobliżu winnic.

0,0 Nowy Wiśnicz, ruszamy z centrum miasta. Kierujemy się na południe. Przed nami dość długi mozolny podjazd.

6,4 **A** Lipczonka, osiągamy najwyższy punkt na trasie Nowy Wiśnicz – Lipnica Murowana. Przed nami piękna panorama na Lipnicę i znajdujące się dalej pasma Beskidów.

8,3 Lipnica Murowana, rynek – otacza go parterowa, w większości drewniana zabudowa. Domy stoją szczytem do drogi, wiele z nich posiada charakterystyczne, wsparte na słupach podcienia.

B Kościół pw. św. Leonarda – jeden z najcenniejszych drewnianych kościołów w kraju, wpisany na Listę UNESCO. Obecna świątynia datowana jest



Niedziela Palmowa w Lipnicy Murowanej

na XV w. Z tego okresu pochodzą najstarsze zachowane polichromie. Cennym średniowiecznym zabytkiem jest także płaskorzeźba Zaśnięcie NMP.

C Dwór Ledóchowskich – neoklasykistyczny budynek wzniesiono około 1830 r. Tutaj mieszkały wyniesione na ołtarze Maria Teresa i Urszula Ledóchowska. Obecnie mieści się w nim muzeum.

9,0 Przed nami kolejny wymagający podjazd, a następnie zjazd.

14,8 **D** Chronów, kościół pw. Ducha Świętego – powstał w 1685 r. Jego obecny wygląd to efekt licznych modernizacji na przestrzeni wieków. Wyposażenie wnętrza jest głównie barokowe.



Kościół św. Leonarda w Lipnicy Murowanej



INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

FanSport, Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 51, tel. 14 612 32 30
BM Bike, Bochnia, ul. Partyzantów 5, tel. 668-415-939

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:

Bochnia (8,5 km)

Najbliższe trasy: 13. U podnóży Szpilówki, str. 57

0 500 1000 m
skala 1:57 000



Winnica Chronów

16,0 W prawo odbicie do winnicy Chronów.

E Winnica Chronów

Usytuowana jest w niewielkiej wsi Chronów, stąd jej nazwa. W hektarowym gospodarstwie założonym w 2012 r. uprawiane są krzewy winorośli w kilkunastu odmianach. Produkowane są tu wina wyłącznie wytrawne. Do dyspozycji gości są dwa niezależne apartamenty. Można tu uczestniczyć w winobraniu, wziąć udział w degustacji lub pospacerować między rzędami winorośli.

Kontakt: Winnica Chronów Chronów 209, 32-720 Chronów tel. 691 974 741, www.winnicachronow.pl chronow@gmail.com

17,2 Opuszczamy asfalt skracając w lewo, w gruntową drogę. Za wieżę triangulacyjną skracamy w lewo, a po 100 m w prawo. Łagodnym zjazdem opadamy do Uszwicy Porębskiej.

20,8 Rozpoczynamy długi podjazd na rozległy i widokowy grzbiet Góry Potudniowej.

26,7 Długim, w wielu miejscach widokowym, zjazdem opadamy do Brzeźnicy.

29,8 W prawo odbicie do Winnicy Nad Dworskim Potokiem

F Winnica Nad Dworskim Potokiem Należąca do Uniwersytetu Jagiellońskiego winnica w łąkach koło Bochni zalicza się do najlepszych w naszym kraju. Tutejsze wina zdobyły wiele międzynarodowych i krajowych wyróżnień i jako pierwsze w Polsce weszły do oficjalnej

sprzedaży. Pierwsze krzewy winorośli zasadzono wiosną 2005 r. Obecny areal wynosi 3,5 ha. Obok winnicy znajduje się nowoczesny budynek winiarni z własnym laboratorium. Zadbano też o warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych z zakresu enologii, jakie organizuje Wydział Farmacji UJ.

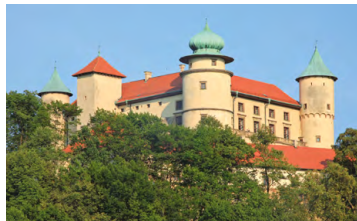
Kontakt: Winnica Nad Dworskim Potokiem, Rolniczy Zakład Doświadczalny Uniwersytetu Jagiellońskiego Łazy 2, 32-765 Rzeszawa, tel. 14 612 78 12, www.winnica-uj.pl winnica@uj.edu.pl

30,0 G Brzeźnica, kościół pw. św. św. Piotra i Pawła i św. Stanisława Biskupa – pochodzi z 1632 r. W XIX stuleciu uległ rozbudowie. We wnętrzu zachowały się ołtarz główny z 1776 r. oraz XVII-wieczne organy.

30,4 Przed nami najtrudniejszy odcinek trasy – ponad półkilometrowy, dość stromy podjazd, po którym czeka nas widokowy odcinek.

37,4 H Nowy Wiśnicz, zamek – jedna z najpotężniejszych twierdz magnackich w Polsce, wzniesiona w XIV w. Stanowiła siedzibę rodów magnackich Kmitów i Lubomirskich. Budowlę wyróżnia wczesnobarokowa architektura z elementami renesansowymi. Zamek można zwiedzać.

H Nowy Wiśnicz „Koryznówka” – drewniany XIX-wieczny dworek wzniesiony przez Leonarda Serafińskiego, obecnie stanowi muzeum pamiątek po Janie Matejce.



Zamek w Nowym Wiśniczu



Winnica Nad Dworskim Potokiem

Iwkowa → Połom Mały → Kąty → Drużków Pusty → Wojakowa → Iwkowa

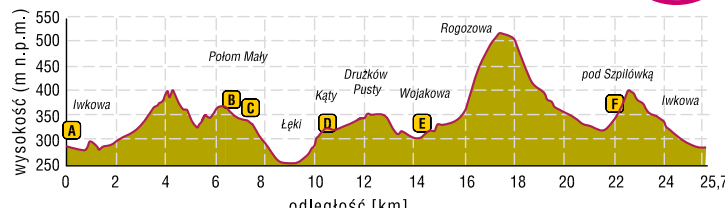
Suma podjazdów: 820 m
Przewyższenie: 265m
Drogi przez las: 4,7 km

Drogi asfaltowe: 22,7 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 3,0 km

Oznaczenie trasy w terenie:

19,2 km 10,5 km
 1,4 km

25,8 km
trudna



Wymagająca, ale bardzo widokowa trasa prowadząca przez wzgórza wokół Iwkowej. Jest to kraina sadów śliwkowych, które są tutaj produktem regionalnym. Każdego roku we wrześniu odbywa się tutaj Święto Suszonej Śliwki, które jest przeglądem turystycznym i kulinarnym Gminy Iwkowa. Można przy tej okazji skosztować potraw z suszonej śliwki i zakupić wyroby twórców ludowych. W okolicy oprócz śliwek hoduje się również winorośl – tu szczególnie zapraszamy do Winnicy Nowizny.

Trasa prowadzi w większości po drogach asfaltowych o średnim ruchu samochodowym. Pojedziemy również leśnymi drogami przez pasmo Sołtyśkich Gór. Przez całą trasę towarzyszyć nam będą szlaki rowerowe Gminy Iwkowa – żółty i czarny, a także na krótkich fragmentach Karpacki Szlak Rowerowy.

Przebieg trasy:

0,0 Iwkowa. Miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy. Dogodny parking przed drewnianym kościołem.

A Drewniany kościół Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny – wzniesiony pod koniec XV wieku na miejscu starszego kościoła. Jednonawowy, o konstrukcji zrębowej. Wewnątrz cenne wyposażenie, w tym ołtarz z XVII w. i rzeźby grupy Ukrzyżowania na belce tęczowej z XV w. Kościół jest obecnie nieużywany, można go zwiedzić po kontakcie z mieszkającym w pobliżu p. Piechowiczem. Kościół jest częścią małopolskiego Szlaku Architektury Drewnianej.



Kościół w Iwkowej



Winnica Nowizny

6,5 B Winnica Nowizny

Winnica Nowizny powstała w 2005 r. Zlokalizowana jest na wzgórzu o nachyleniu około 20%, o południowo-zachodniej wystawie. Właściciele zastanawiali się, w jaki sposób zagospodarować swoje grunty. Pierwotnie chcieli zasadzić sad śliwkowy, ale ostatecznie stanęło na plantacji winorośli. Winnica oferuje wina białe wytrawne i półśładkie, oraz czerwone wytrawne.

Dla gości zaplanowano oprowadzenie po winnicy oraz prezentację multimedialną na temat uprawy winorośli, produkcji i spożycia wina. Dodatkowo odwiedzający mogą zobaczyć hodowlę danieli, zabawić się



Winnica Nowizny

w parku linowym i skorzystać z oferty gastronomicznej.

Kontakt: Winnica Nowizny, Urszula Kamińska, Połom Mały 60, 32-862 Porąbka Iwkowska, tel. 607 578 156, 14 684 48 14, www.winnicanowizny.pl, winnicanowizny@op.pl

Połom Mały, Droga krzyżowa i krzyż jubileuszowy **C**. Widokowe miejsce z panoramą na Beskid Wyspowy, Beskid Sądecki i Pogórze Rożnowskie.

10.5 D Kąty, Dwór Stawików, tawka Jana Karskiego – w miejscowości



Wieża widokowa na Szpilówce

Kąty upamiętniono kuriera Polskiego Państwa Podziemnego Jana Karskiego. Po nieudanej misji w 1940 roku został on pojmany przez Gestapo. Następnie po bezskutecznej próbie ucieczki został przewieziony do szpitala do Nowego Sącza, skąd został uwolniony przez żołnierzy WZW. Od lipca 1940 r. do lutego 1941 r. ukrywał się w dworze w Kątach. Z okazji 75 rocznicy tych wydarzeń wytyczono szlak uwolnienia Jana Karskiego z Marcinkowic do Kątów i ufundowano tawkę jego imienia.

14.3 Wojakowa, kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny **E** – zbudowany w latach 30. XX w. z wykorzystaniem prezbiterium starego kościoła zbudowanego w 1363 r. Z dawnego wyposażenia pozostała kamienna chrzcielnica oraz barokowy ołtarz z łaskami słynącym obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem.

F Pasma Szpilówki – pasmo górskie zaliczane obecnie do Pogórza Rożnowskiego (według dawnego podziału autorstwa Kondrackiego pasmo było częścią Pogórza Wiśnickiego). Z parkingu z wiatą rozciąga się wspaniały widok na południe. W tym miejscu możemy zbiec z trasy i wybrać się na **wieżę widokową** zlokalizowaną na szczycie Szpilówki. Prowadzi do niej czerwony szlak spacerowy. Po przejechaniu ok. 500 metrów od parkingu możemy po raz kolejny opuścić trasę i udać się wraz ze znakami zielonego szlaku spacerowego do kaplicy św. Urbana, gdzie według legendy w X w. mieszkał węgierski pustelnik o imieniu Urban.



INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:
Sklep rowerowy Amar, Czchów, ul. Krakowska 58, tel. 14 684 35 90

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
Brzesko-Okocim (25 km), Nowy Sącz (31 km)

Najbliższa trasa: 12. Po Pogórze Wiśnickim, str. 53

14 Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie

Zakliczyn → Wesołów → Wróblowice → Wielkie Góry → Siemiechów → Brzozowa → Zakliczyn

Suma podjazdów: 550 m
Przewyższenie: 210 m
Drogi przez las: 2,0 km

Drogi asfaltowe: 21,7 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,3 km

Oznaczenie trasy w terenie:

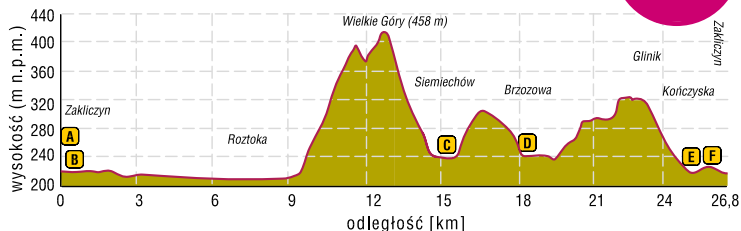
🚲 3,2 km 🚴 2,6 km

🚲 2,6 km

bez szlaków: 11,6 km

26,8 km

trudna



Widokowa trasa poprowadzona z urokliwego Zakliczyna w stronę pogórza. Częściowo pojedziemy specjalnie wybudowaną dla rowerzystów drogą wzdłuż Dunajca (Velo Dunajec). Na trasie czekają nas dwa wymagające podjazdy – na Wielkie Góry i Siemiechowa na południe. Towarzyszyć im będą szybkie widokowe zjazdy. Większość dróg to asfalty. Tylko około 1,5-kilometrowy odcinek przyjdzie nam pokonać drogą gruntową. W dużej mierze pojedziemy za znakami szlaków rowerowych i pieszych. Po drodze spotkamy ciekawe przykłady gotyckiej architektury drewnianej – w Siemiechowie i w Brzozowie oraz zabytkowe zespoły klasztorne – w Kończyskach i w Zakliczynie. Warto też odwiedzić winnicę Zawiszę, przy której prowadzona jest szkółka winorośli.

Przebieg trasy:

0,0 A Zakliczyn – startujemy z rynku. Cechą charakterystyczną tego klimatycznego miasteczka, która przez wieki nadawała mu oryginalny charakter, jest zabudowa w postaci drewnianych, parterowych domów o specyficznej konstrukcji „dziewięciosłupowej”. Budynki stawiano szczytami do drogi, zwieńczone są dachami naczółkowymi, z okapami wydatnie wysuniętymi nad chodniki.



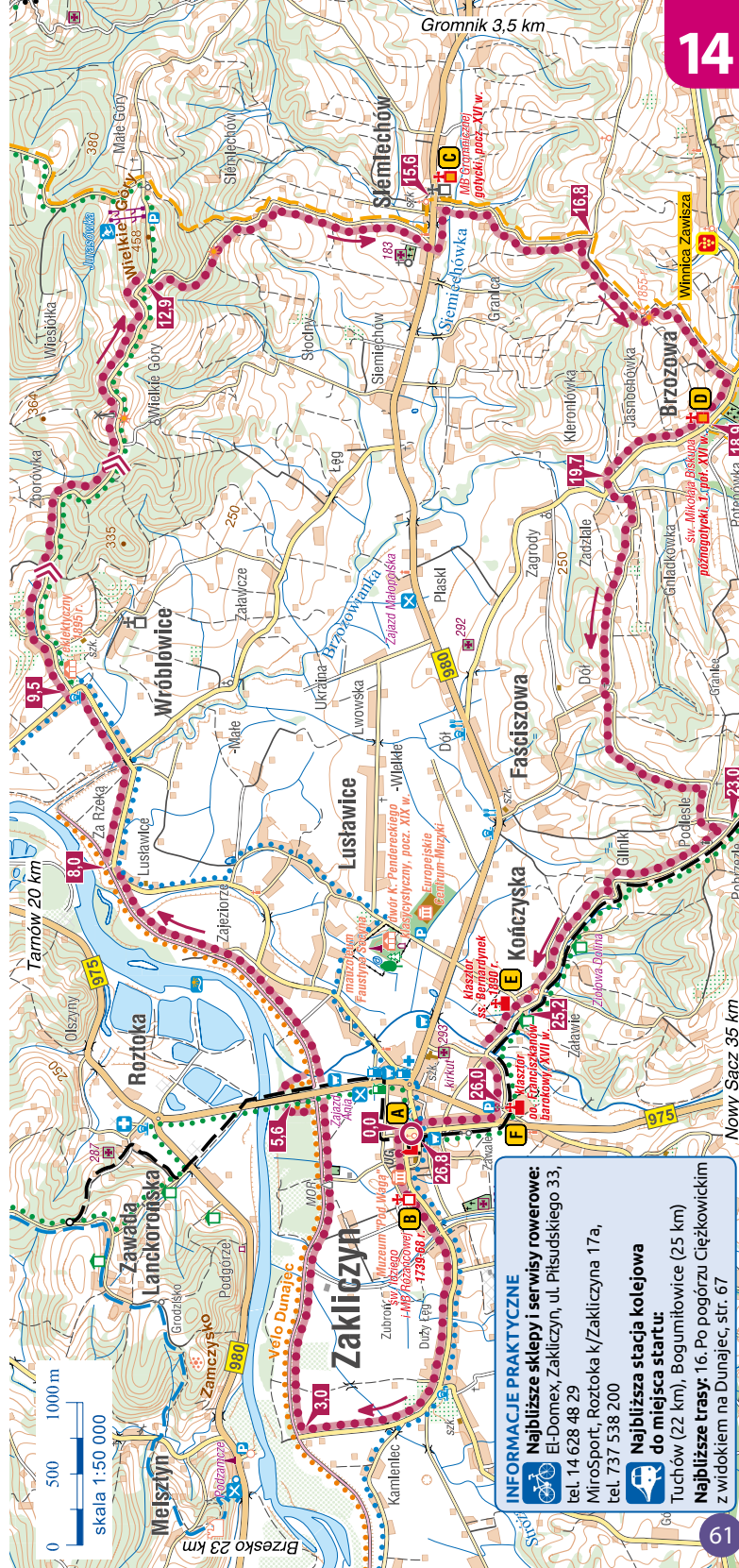
Drewniana zabudowa w Zakliczynie

B Kościół pw. św. Idziego i Matki Bożej Różańcowej – obecną świątynię wzniesiono w latach 1739–1768 na fundamentach poprzedniej z częściowo zachowaną kaplicą św. Józefa. Jest

to budowla w stylu późnobarokowym z XVIII-wiecznym ołtarzem głównym i XV-wiecznym ołtarzem w kaplicy.

Winnica Zawisza

Właściciel winnicy – Mariusz Chryk, to w środowisku winiarzy z dorzecza Dunajca niemal instytucja. Prezesuje stowarzyszeniu tarnowskich winiarzy, prowadzi winnicę i szkółkę winorośli, doradza przy zakładaniu nowych plantacji, a jego wina zdobywają medale na każdym konkursie, na którym się pojawiają. Pierwszą niewielką, kilkuarową winniczkę założył w 2005 roku przy domu w Wesołowie koło Zakliczyna. Dwa lata później powstała znacznie większa uprawa w niedalekiej Brzozowej, o powierzchni niemal 1 ha. Ta ostatnia winnica zajmuje dobrze następczyni stok o wystawie południowej i południowo-zachodniej i została obsadzona zarówno odmianami przerobowymi, jak i deserowymi. Uprawia się tu: *solaris, johanner, helios, riesling, muskat ottonel, doral i chardonnay* na wina białe, oraz *pinot noir, cabernet cortis, cabernet carol, cabernet carbon, monarch, regent, ron-*



INFORMACJE PRAKTYCZNE
Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:
 El-DomeX, Zakliczyn, ul. Piłsudskiego 33,
 tel. 14 628 48 29
 Mirosport, Rozłóżka k/Zakliczyna 17a,
 tel. 737 538 200
Najbliższa stacja kolejowa
 do miejsca startu:
 Tuchów (22 km), Bogumilowice (25 km)
Najbliższe trasy: 16. Po pogórze Ciężkowickim z widokiem na Dunajec, str. 67



Winnica Zawisza

do, rathay, rösler i cabernet sauvignon na wina czerwone.

Kontakt: Winnica Zawisza, Mariusz Chryk
Wesołów 200 k. Zakliczyna
32-840 Zakliczyn
tel. 14 66 53 201, 691 671 838
www.winorosl-mch.eu
mariusz.chryk@winorosl-mch.eu

3,0 Od tego miejsca, przez kolejne 5 km, pojedziemy drogą rowerową wzdłuż Dunajca, tzw. Velo Dunajec.

9,5 Rozpoczynamy stromy podjazd na Wielkie Góry.

15,6 **C** Siemiechów, kościół pw. Matki Bożej Gromnicznej – drewniana świątynia w stylu późnego gotyku, z początku XVI w. W XX stuleciu dobudowano do niej murowaną kaplicę. We wnętrzu



Siemiechów, kościół MB Gromnicznej

zachowały się późnogotyckie elementy oraz polichromie z XVI–XVII w. Za kościołem rozpoczynamy kolejny stromy podjazd.

18,9 **D** Brzozowa, kościół pw. św. Mikołaja Biskupa – drewniana późnogotycka świątynia z początku XVI w. Jednonawowa budowla zwieńczona jest wieżą z barokowym hełmem. We wnętrzu oprócz XVIII-wiecznego wyposażenia znajdują się iluzjonistyczne polichromie z XIX w.

25,2 **E** Kończyska, klasztor Sióstr Bernardynek – neogotycki zespół klasztorny wzniesiono pod koniec XIX w. Jest to klasztor kontemplacyjny z papieską klauzurą. Otacza go wysoki mur oraz ogród. W kościele znajduje się ołtarz główny z około 1900 r.

26,0 **F** Zakliczyn, klasztor Franciszkanów – zespół klasztorny w stylu barokowym wybudowano w latach 1641–1650 z fundacji ówczesnego właściciela Zygmunta Tarły. Wyposażenie wnętrza kościoła pochodzi z XVII–XIX w. Na uwagę zasługują także otoczenie klasztoru. Na dziedzińcu mieści się grota Matki Bożej z Lourdes usytuowana w otoczeniu pomnikowych lip drobnolistnych.



Zakliczyn, klasztor Franciszkanów

Bobowa → Jeżów → Chodorowa → Stróże → Szalowa → Bobowa

Suma podjazdów: 600 m
Przewyższenie: 210 m
Drogi przez las: 700 m

Drogi asfaltowe: 21,7 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,3 km

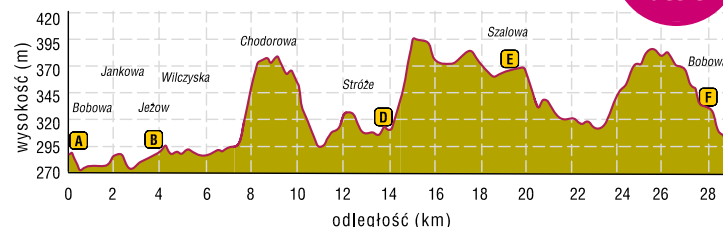
Oznaczenie trasy w terenie:

3,2 km 2,6 km

2,6 km

bez szlaków: 11,6 km

29 km
trudna



Rosochatka z Jodłową Górą, pasmo Jaworza i Postawnego, Chełm, Maślana Góra – widokiem tych gór Beskidu Niskiego będziemy mogli się zachwycić podczas proponowanej tu wycieczki rowerowej. Nie zabraknie nam też innych, całkiem oryginalnych atrakcji turystycznych, takich jak dwór obronny w Jeżowie czy Sąddecki Bartnik. Dlatego warto przyjechać do Bobowej i poznać jej najbliższe okolice. Pokonanie prezentowanej trasy nie powinno przysporzyć trudności osobom odbywającym od czasu do czasu nieco dłuższe eskapady rowerowe, choć w tym przypadku będą musieli zmierzyć się z dwoma uciążliwymi podjazdami. Trasa biegnie wyłącznie po drogach asfaltowych, najczęściej o znikomym ruchu samochodowym. Tylko częściowo pokrywa się ze szlakami rowerowymi, przydatna więc będzie dobra umiejętność posługiwania się mapą.

Przebieg trasy:

0,0 **A** Bobowa. Niewielkie miasteczko położone nad Białą, na skraju Pogórza Ciężkowickiego. Wycieczkę rozpoczniemy od centrum miejscowości. Na północ od rynku znajduje się **kościółek św. Zofii** wybudowany z kamienia w XV wieku. W jego bryle zachowało się wiele typowych detali dla architektury gotyckiej. Najcenniejszym jest ostrołukowy portal zachodni, umieszczony w schodkowym obramieniu. Bobowa była niegdyś znana z **tradycji koronkarskiej**. Piękne, unikatowe dzieła bobowskich koronkarek obejrzeć można w Galerii Koronek Klockowych w sali Centrum Kultury i Promocji Gminy w Bobowej (ul. Grunwaldzka 18).



Kościółek św. Zofii w Bobowej



Wnętrze synagogi w Bobowej

Do II wojny światowej Bobową zamieszkiwała liczna społeczność żydowska. Miasto było szeroko znanym ośrodkiem chasydyzmu. Przy ul. Żydowskiej mieści się **synagoga** z 1756 r., odremontowana na początku XXI w. Wewnątrz uwagę zwraca polichromia oraz uznawana za jedną z najwspanialszych w Polsce oprawa ha-kodeszu (szafy ołtarzowej). W 1993 r. Synagoga została odzyskana przez Gminę Wyznaniową Żydowską w Krakowie. Obecnie sporadycznie odbywają się w niej nabożeństwa, zwłaszcza w obecności pielgrzymujących tu chasydów z różnych stron świata.

Rozpoczynamy trasę. Z drogi głównej – ul. Węgierskiej – skręcamy w lewo, w ul. Długoszowskich. Po przekroczeniu linii kolejowej i mostu na Białej skręcamy 500 m dalej w lewo, w ul. Graniczną.



Dwór w Jezowie

4,1 B **Renesansowy dwór obrony w Jezowie** – wybudowany w I poł. XVI w. z ciosów kamiennych. Do jednego narożnika dobudowana jest eliptyczna wieża. W jej górnej części znajdują się kamienne pseudomachikuty. Na piętrze duża sala rycerska, na ścianach której zachowała się polichromia z 1544 r. Obiekt obecnie pełni funkcję ośrodka dydaktycznego Liceum Sztuk Plastycznych w Tarnowie.

7,5 **Skręcamy w lewo, w wąską drogę asfaltową, w kierunku, który wyznacza tablica z napisem: Chodorowa – Stróże – Grybów. Następnie droga ta, odtąd o nawierzchni z betonowych płyt, skręca ostro w prawo i pnie się stromo w górę. To najtrudniejszy podjazd na naszej trasie. Towarzyszy nam niebieski szlak rowerowy.**

Z tego miejsca przed wyruszeniem w dalszą drogę możemy udać się do Winnicy Chodorowa.

Winnica Chodorowa C powstała jako wspólna inicjatywa dwóch zaprzyjaźnionych rodzin. 10-hektarowe gospodarstwo położone jest malowniczo na wysokim stoku w Chodorowej, na południowym skraju Pogórza Rożnowskiego. Specjalnością musujących jest produkcja cydru i win musujących, także jabłkowych. Winnica poza możliwo-



Winnica Chodorowa

ścią zakupu wina oferuje zwiedzanie plantacji i winiarni, a także degustację. Można tu także wynająć komfortowo wyposażony domek dla gości.

Kontakt: Winnica Chodorowa, Chodorowa 60, 33-325 Krużłowa Wyżna tel. 663 763 951, www.winnicachodorowa.pl kontakt@winnicachodorowa.pl

14,0 D **Muzeum Pszczelarstwa im. Bogdana Szymusika w Stróżach** – prywatna placówka założona przez właścicieli pasieki Sądecki Bartnik. Podstawą ekspozycji jest zbiór wspaniałej kolekcji uli. Wśród zgromadzonych eksponatów na szczególną uwagę zasługują: uli kładowy – stojak dla pięciu rodzin pszczałek, zwany „królem” i uli snozowy Dzierżona – oba z 1822 r. i oba wpisane do rejestru zabytków. Muzeum oferuje liczne atrakcje dla dzieci, wyżywienie w restauracji „Bartna Chata”, api-inhalacje, a także miejsca noclegowe.

19,5 E **Szalowa – drewniany kościół barokowy** powstały w latach 1759-1872 – jeden z najcenniejszych zabytków drewnianych na Pogórzu Karpackim. Warto zwrócić uwagę na trójnawowy układ bazylikowy, bardzo rzadki w kościołach drewnianych. Fasadę świątyni zdobi rzeźba św. Michała Archanioła, patrona kościoła depreczającego diabła.

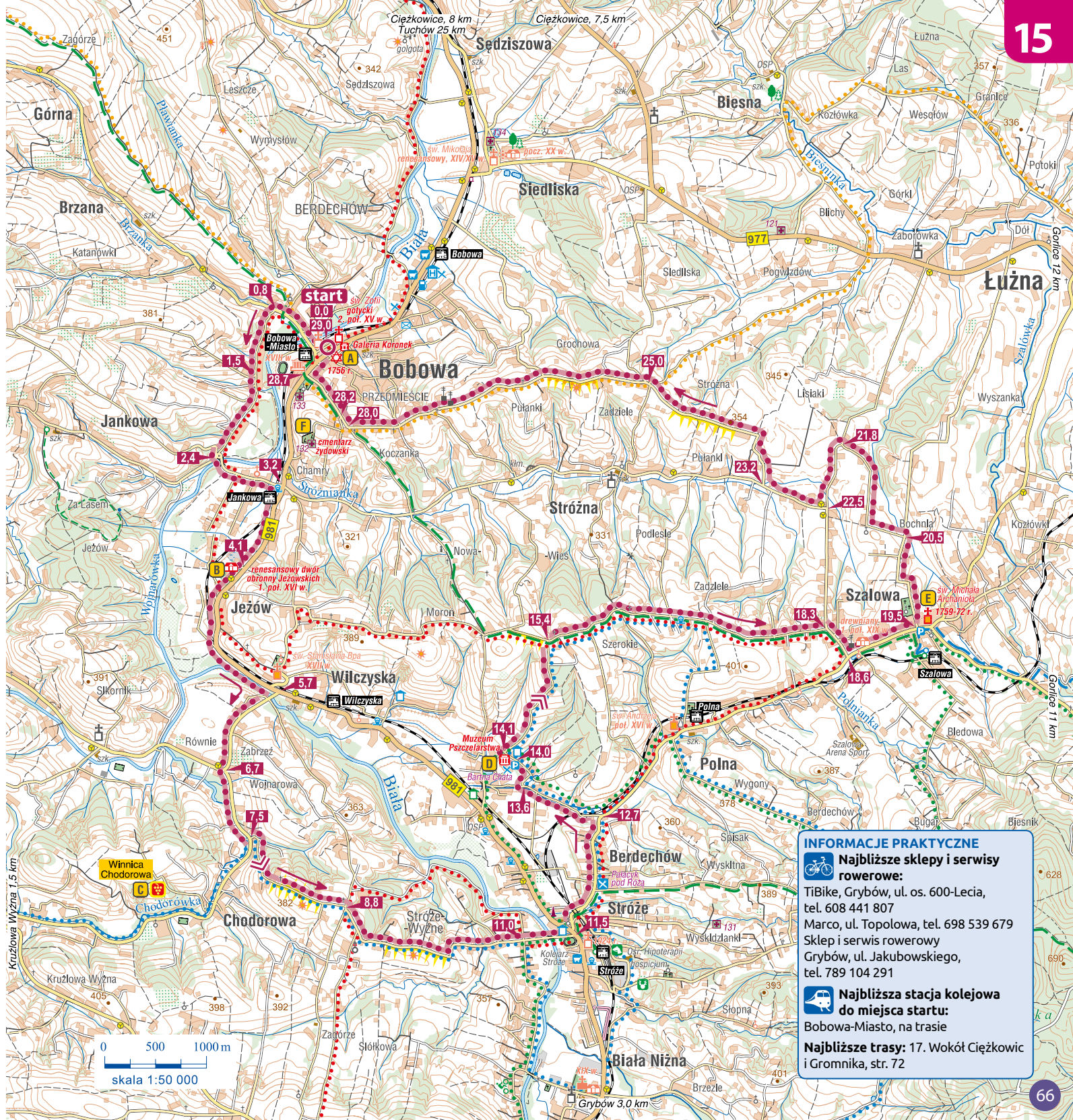
28,2 **Z tego miejsca warto nieco zboczyć z trasy, żeby zwiedzić cmentarz żydowski. W tym celu należy skręcić w lewo, w ul. Krętą i ponownie w lewo, w ul. Wichrową.**

F **Cmentarz żydowski w Bobowej.** Do dziś zachowało się na nim 100 macew z inskrypcjami w języku hebrajskim i niemieckim – wśród nich ohel cadyka Szlomo Halberstama. Znajduje się tu także kwatery ofiar holocaustu i pomnik ku czci Żydów pomordowanych przez hitlerowców w czasie II wojny światowej.

29,0 Bobowa, koniec trasy



Kościół w Szalowej



INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:
 TiBike, Grybów, ul. os. 600-Lecia, tel. 608 441 807
 Marco, ul. Topolowa, tel. 698 539 679
 Sklep i serwis rowerowy Grybów, ul. Jakubowskiego, tel. 789 104 291

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
 Bobowa-Miasto, na trasie

Najbliższe trasy: 17. Wokół Ciężkowic i Gromnika, str. 72

Pleśna → Lubinka → Janowice → Dąbrówka Szczepanowska → Szczepanowice
→ Rzuchowa → Świebodzin → Słona Góra (403 m n.p.m.) → Pleśna

Suma podjazdów: 980 m
Przewyższenie: 220 m
Drogi przez las: 8,6 km

Drogi asfaltowe: 34,9 km
Drogi utwardzone
i gruntowe: 2,1 km

Oznaczenie trasy w terenie:

🚲 5,5 km 🚴 1,9 km
bez szlaków: 29,7 km

37,1 km
trudna



Atrakcyjna, choć wymagająca trasa poprowadzona wśród wzgórz Pogórza Ciężkowickiego. Pojedziemy w większości asfaltami o średnim ruchu, poza jednym, około czterokilometrowym odcinkiem na Słoną Górę, który przyjdzie nam pokonać drogą gruntową. Po drodze czekają nas strome podjazdy wiodące z głęboko wciętych dolin rzek Białej i Dunajca. Wiele miejsc widokowych zapewni nam panoramy na rozciągające się wokół pasma pogórzy, Beskidu Wyspowego i doliny Dunajca. Przy dobrej pogodzie, z wieży w Dąbrówce Szczepanowskiej zobaczymy nawet Tatry. Atrakcjami będą cztery winnice usytuowane przy trasie lub w niewielkim od niej oddaleniu. Są to tereny należące do gminy Pleśna, która nie licząc podkrakowskiej Skąły, jest dziś bodaj najbardziej „zawinniczona” gminą w Małopolsce.

Przebieg trasy:

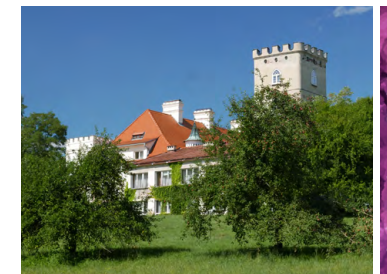
0,0 Pleśna Startujemy z centrum miejscowości.

A Pleśna, kościół pw. Wniebowzięcia NMP – neobarokowy, z lat 1924–1930. We wnętrzu znajdują się m.in. XVII-wieczne ołtarze barokowe i ambona, pochodzące ze starej świątyni. Od tego miejsca rozpoczyna się niespełna dwukilometrowy odcinek stromej podjazdu.

6,1 B Wzgórze Lubinka (412 m n.p.m.) z cmentarzami z okresu I wojny światowej: nr 191 – na któ-



Cmentarz wojenny nr 192 na wzgórzu Lubinka



Pałac w Janowicach

rym spoczywa 93 żołnierzy armii austro-węgierskiej i 111 żołnierzy armii rosyjskiej oraz nr 192 – z neorenesansową kaplicą, wokół której pochowano 358 poległych z armii austro-węgierskiej i 217 z rosyjskiej.

C Janowice, zespół pałacowo-parkowy – pałac w stylu angielskiego neogotyku pochodzi z XIX w., usytuowany jest w otoczeniu rozległego parku z licznymi zabytkowymi drzewami. Obecnie pałac znajduje się w rękach prywatnych i służy jako obiekt rekreacyjno-hotelowy.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

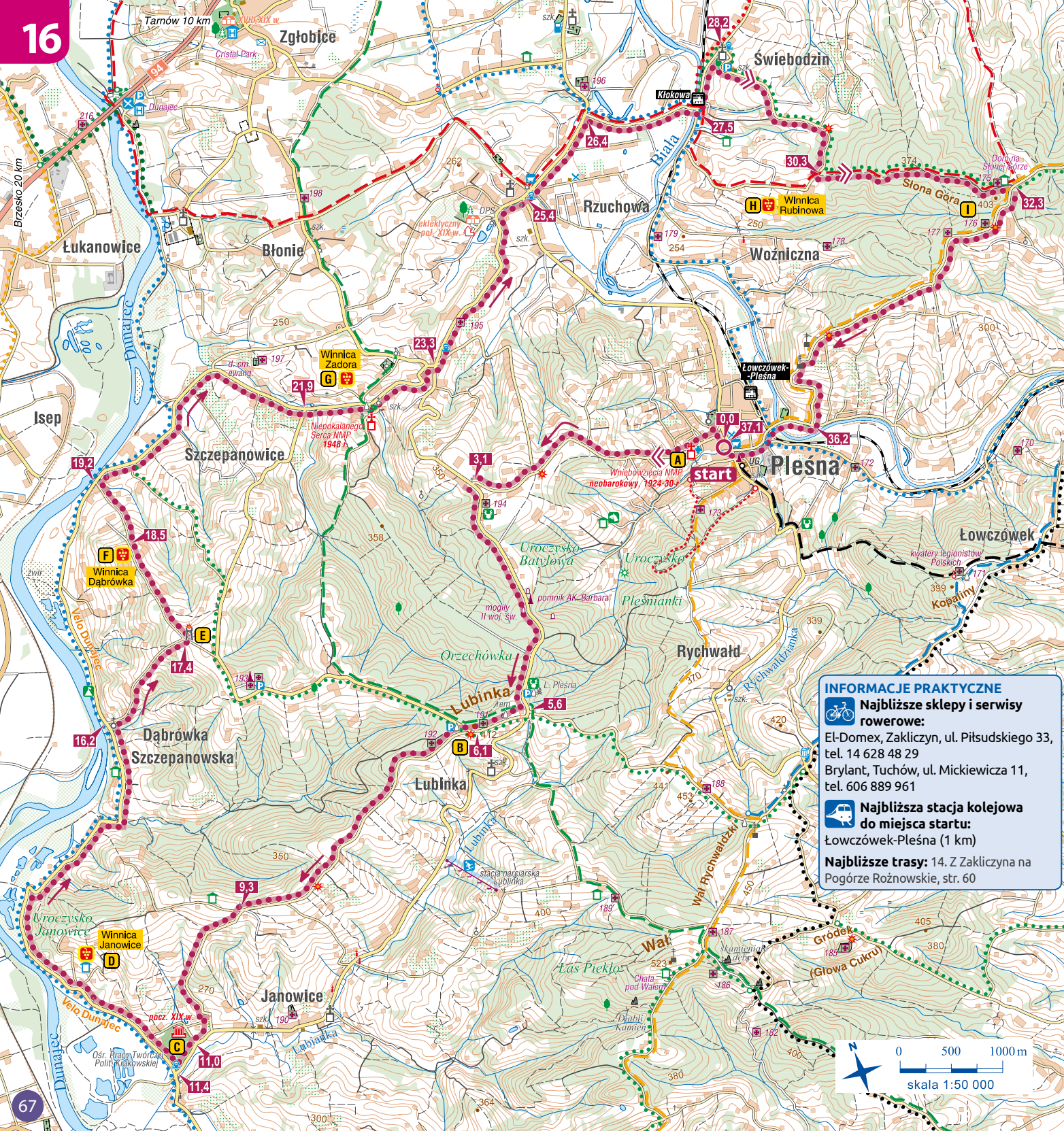
🚲 Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

El-Domex, Zakliczyn, ul. Piłsudskiego 33, tel. 14 628 48 29
Brylant, Tuchów, ul. Mickiewicza 11, tel. 606 889 961

🚆 Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
Łowczówek-Pleśna (1 km)

Najbliższe trasy: 14. Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie, str. 60

0 500 1000 m
skala 1:50 000





Winnica Janowice



Winnica Dąbrówka

D Winnica Janowice

założona została wiosną 2013 r. na pięknym południowo-zachodnim stoku w Janowicach koło Tarnowa. Odpowiednie warunki klimatyczne pozwalają na uprawę odmian winorośli klasycznej – *vitis vinifera* (*Pinot Noir*, *Pinot Noir Précoce*, *Chardonnay*, *Siegerrebe*, *Auxerrois*), jak i odmian hybrydowych (*Rondo*, *Regent*, *Solaris*, *Johanniter*, *Seyval Blanc*), a niezwykle położenie winnicy i zapierający dech w piersiach widok na dolinę Dunajca sprawia, że uchodzi ona za jedną z najpiękniejszych winnic w Polsce. Organizowane są tu degustacje win. Winnicę można wynająć na profesjonalne sesje zdjęciowe, a także przenocować w drewnianym domku z widokiem na Dunajec.

Kontakt: Winnica Janowice Janowice, 33-115 Janowice tel. 604 413 265 www.winnicajanowice.pl info@winnicajanowice.pl

16.2 Rozpoczynamy stromy, około kilometrowy, podjazd do wieży widokowej w Dąbrówce Szczepanowskiej.

17.4 E Dąbrówka Szczepanowska, wieża widokowa – podświetlana nocą drewniana konstrukcja ma około 16 m wysokości i składa się z pięciu kondy-

gnacji, na których znajdują się tarasy widokowe. Rozciągają się stąd atrakcyjne panoramy na Tarnów, dolinę Dunajca, Beskid Wyspowy, a nawet Tatry.

18.5 F Winnica Dąbrówka

położona jest w miejscowości Dąbrówka Szczepanowska na skraju Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego w Gminie Pleśna, w odległości 12 km od Tarnowa. Południowe usytuowanie stoku o powierzchni 4,3 ha gwarantuje doskonałe nastożnienie krzewów winorośli, a naturalną ich osłonę stanowi las. Ze wzgórz roztacza się przepiękny widok na panoramę Tatr oraz dolinę Dunajca. Spacer wzdłuż rzędów winorośli czy podziwianie zachodu słońca z kieliszkiem wina w dłoni, dają poczucie wyjątkowo spędzonego czasu wśród pięknych okoliczności przyrody.

Kontakt: Winnica Dąbrówka, Dąbrówka Szczepanowska 94, 33-115 Dąbrówka Szczepanowska tel. 534 030 430, www.winnicadabrowka.pl winnicadabrowka@wp.pl

G Winnica Zadora

Usytuowana jest w Szczepanowicach, w dolinie Dunajca, kilkanaście kilometrów na południe od Tarnowa,



Winnica Zadora

w rejonie nazywanym często „polskim biegunem ciepła”. Jej nazwa pochodzi od rodziny Chrzastowskich herbu Zadora, którzy byli właścicielami wsi przez okres 400 lat do połowy XIX w. Początki winnicy sięgają 2007 r. Obecnie zajmuje ona powierzchnię około 0,5 ha. Uprawia się tu dość spory wachlarz szczepów, zarówno mieszańcowych, jak i *Vitis vinifera*. Są to: *johanniter*, *solaris*, *orion*, *phoenix*, *merzling* i *ortega* na wina białe oraz *regent*, *rondo*, *acolon* i *pinot noir* na wina czerwone. Obok domu gospodarzy znajduje się budynek mieszczący piwnicę do wyrobu wina oraz salę degustacyjną.

Kontakt: Winnica Zadora Szczepanowice 215, 33-114 Rzuchowa, tel. 502 714 696 www.winnica-zadora.pl winnica.zadora@gmail.com

H AS Winnica Rubinowa

założona w 2014 r. jest jedną z najmłodszych stażem winnic na Małopolskim Szlaku Winnym. Położona jest w Świebodzinie, w dolinie rzeki Białej, zaledwie 5 km od granic Tarnowa. Gospodarze posiadają obecnie około 1600 winnych krzewów, a docelowo zamierzają uzyskać areał 1,3 ha. Uprawiane są tu dość liczne odmiany, jak: *solaris*, *seyval blanc*, *johanniter*, *bianca*, *jutrzenka*, *muszkata* i *adalmina* na wina białe oraz *regent*, *rondo*, *maréchal foch* i *léon millot* na wina czerwone.

Kontakt: AS Winnica Rubinowa Świebodzin 30, 33-114 Pleśna tel. 668 662 385 www.facebook.com/ASwinnica-rubinowa,

28.2 Rozpoczynamy stromy, około trzykilometrowy podjazd na Stonę Górę (403 m n.p.m.).

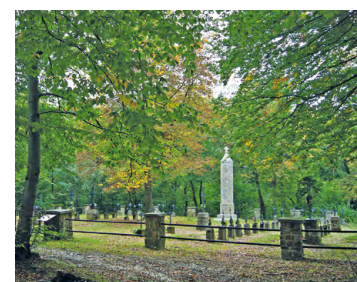
32.0 I Cmentarze wojenne na Stoniej Górze – nr 175, 176, 177 – za-



Cmentarz wojenny nr 175 z I wojny światowej



Cmentarz wojenny nr 176 z I wojny światowej



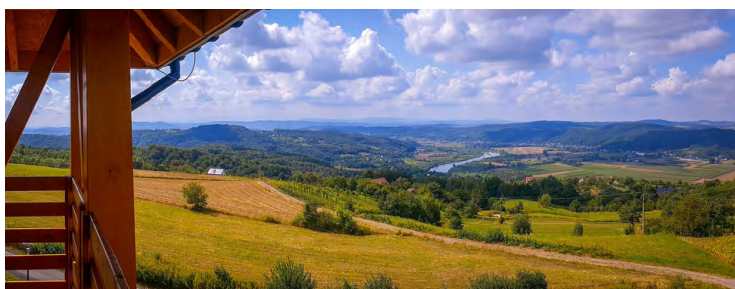
Cmentarz wojenny nr 177 z I wojny światowej

bytkowe cmentarze z okresu I wojny światowej, na których w grobach zbiorowych i pojedynczych mogiłach pochowano łącznie 117 żołnierzy armii austro-węgierskiej i 97 żołnierzy rosyjskich.

Ze Stoniej Góry zjeżdżamy, początkowo łagodnie, a w końcowej fazie, stromą drogą aż do rzeki Białej i Pleśnej.



Winnica Rubinowa



Dolina Dunajca i Pogórze Karpackie widziane z wieży widokowej w Dąbrówce Szczepanowskiej

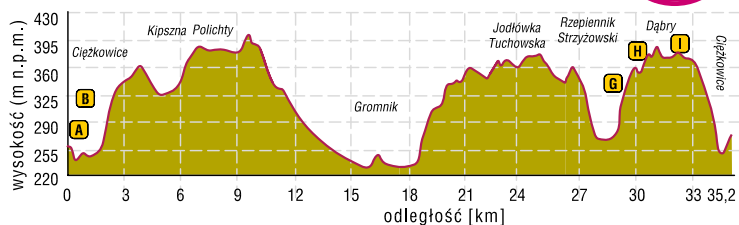
Ciężkowice → Polichy → Gromnik → Golanka → Rzepiennik Strzyżewski → Dąbry → Ciężkowice

Suma podjazdów: 770 m
Przewyższenie: 175 m
Drogi przez las: 4,6 km

Drogi asfaltowe: 30,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 4,1 km

Oznaczenie trasy w terenie:
5,5 km bez szlaków: 1,9 km

35,2 km
trudna

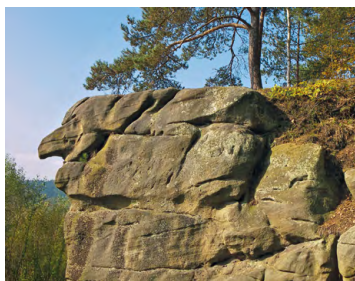


Kolejna trasa przebiegająca przez tereny Pogorza Rożnowskiego i Pogorza Ciężkowickiego, rozgraniczone rzeką Białą. Nie należy do łatwych. Składa się na przemian z bardzo stromych, ale krótkich odcinków oraz długich i płaskich lub co najwyżej łagodnie nachylonych, biegnących widokowymi szerokimi grzbietami. Przez znaczną część trasa prowadzi szlakami rowerowymi, niestety, miejscami słabo oznaczonymi w terenie, nawet na istotnych skrzyżowaniach dróg. Te newralgiczne punkty zostały wskazane w poniższym opisie.

0,0 A Ciężkowice – niewielkie miasto położone na Pogorzu Ciężkowickim, usytuowane na wyniosłym wzgórzu nad rzeką Białą. W centrum miejscowości uwagę zwraca zachowany **średniowieczny układ urbanistyczny** z czasów lokacji miasta. Pośrodku obszernego rynku stoi mурowany **ra-tusz** z przełomu XVIII i XIX w.

0,5 B Przy ul. 3 Maja znajduje się **Muzeum Przyrodnicze im. Krystyny i Włodzimierza Tomków** z bogatą ekspozycją ornitologiczną, przestrzennymi dioramami, modelami dużych drapieżników oraz eksponatami dotyczącymi pogórzkańskiej łąki.

Największą atrakcją miasta, choć położoną poza naszą trasą, jest od-



Skamieniałe miasto – skała Czarownica



Zabudowa w Ciężkowicach

dalony od centrum o niespełna 2 km rezerwat przyrody Skamieniałe Miasto. W jego obrębie podziwiać można grupę skał o ciekawych kształtach, przypominających postacie ludzkie i zwierzęce, owiane licznymi legendami. W ich pobliżu Wąwóz Czarownicy z jednym z największych wodospadów w Karpatach Polskich.

Nieopodal powstaje Park Zdrojowy z ogrodami sensorycznym i skalnym, wrzosowiskiem, arboretum oraz basenami wykorzystującymi źródła siarczkowe.

Z rynku zjeżdżamy ul. 3 Maja do drogi wojewódzkiej nr 977. Skracamy w prawo, w kierunku Tarnowa. Przejedźmy długim mostem na Białej, pod którym niebawem będziemy przejeżdżać ul. Jastrzębską.

1,8 Z ul. Jastrzębskiej odbijamy w prawo, w wąską i bardzo stromą z początku ul. Leśną. Trzymamy się zielonego szlaku rowerowego.

6,5 Rozwidlenie dróg. Skracamy najpierw w lewo, a po przejechaniu ok. 100 m w prawo, w odchodząc lekko w górę wąską drogą asfaltową.

7,6 Zostawiamy zielony szlak rowerowy, skręcamy w prawo i od tego miejsca podążamy za czarnym szlakiem rowerowym.

8,6 Wiata – miejsce odpoczynku, odejście pieszego szlaku zielonego na Suchą Górę (373 m – poza mapą).

10,3 Stąd, Jadąc na wprost, dotrzemy do Winnic Kuźnia i Demeter.

Trzymając się naszej trasy i czarnego szlaku rowerowego, tuż przed transformatorem skręcamy w lewo, w polną drogę. Na pierwszym ostrym łuku tej drogi, obok sterty śmieci (!) odbijamy w prawo, w ledwo widoczną ścieżkę. Wkrótce jednak w niewielkim zagajniku osiągamy drogę gruntową.

C Winnica Kuźnia

Winnica została założona wiosną 2008 r. i zajmuje powierzchnię około 0,5 hektara. Plantacja ta jest położona na zboczu o słonecznej, południowo-zachodniej wystawie. Nasadzenia winnicy obejmują głównie odmiany przerobowe o podwyższonej odporności. Podstawowe uprawiane szcypy na wina białe, to *solaris* i *johanniter*, a na wina czerwone – *bolero*, *monarch* i *cabernet carol*. Obok nich znajduje się tu także niewielka doświadczalna plantacja odmian deserowych. Gospodarze zapraszają do odwiedzenia swojej winnicy, a także piwnicy, gdzie odbywa się wyrób wina.

Kontakt: Winnica Kuźnia
ul. Narutowicza 8, 33-180 Gromnik
tel. 501 279 131, kuznia_zagorscy@vp.pl



Winnica Kuźnia



Winnica Demeter

D Winnica Demeter

Została założona w 2007 r., początkowo jako niewielka plantacja licząca około 300 krzewów winorośli. W późniejszych latach winnica była stopniowo powiększana i dzisiaj zajmuje areał niemal 1 ha. Uprawa jest zlokalizowana w szczytowej partii wyniosłego wznieślenia, na łagodnym południowym stoku, na wys. 370–380 m n.p.m. W nasadzeniach dominują odmiany służące do wyrobu wina białego i czerwonego. Szczególnie cenione są tutejsze wina białe, które zaliczają się do ścisłej polskiej czołówki. Gospodarze zapraszają do odwiedzenia winnicy. Na miejscu jest wygodna altana i grill.

Kontakt: Winnica Demeter
ul. Majora Sucharskiego 3,
33-180 Gromnik, tel. 509 693 311
www.zagorscy@vp.pl

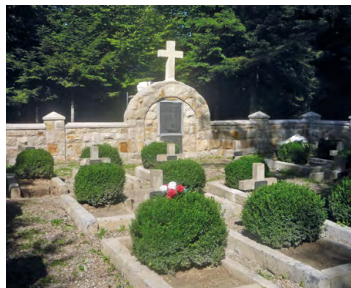
15,1 E Gromnik. **Drewniany kościół konstrukcji zrębowej** zbudowany w 1727 r. Posiada budowę trójdziałną, z prezbiterium i nawą krytymi wspólnym gontowym dachem dwuspadowym. Uwagę zwraca oryginalna wieża: w dolnej części czworoboczna, w górnej ośmioboczna, zwieńczona baniastym hełmem.

Niedaleko kościoła warto zwrócić uwagę na XIX-wieczny dwór, położony powyżej ładnie utrzymanego parku. Obecnie znajduje się w nim urząd gminy.

W Gromniku od ronda dalsza trasa biegnie na krótko ruchliwą ul. Krynicką (DW nr 977), a następnie skręcamy w drugą przecnicę w lewo, w ul. Przychockiego.



Wnętrze kościoła w Gromniku

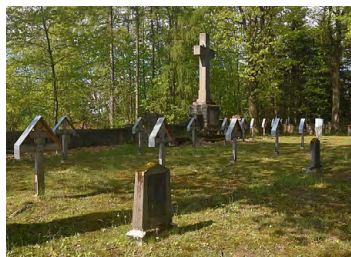


Cmentarz 18 partyzantów

17,8 Skracamy w lewo, w wąską, drogę asfaltową. Jadąc na wprost drogą wojewódzką 980, dotrzemy do Rzepienki Marciszewskiego, w którym znajduje się winnica Rupiówka.

F Winnica Rupiówka

Jedna z najstarszych winnic małopolskich, założona w 2017 r. Potożona jest w przysiółku Rupiówka i w obrębie Parku Krajobrazowego Pasma Brzanki. Winnica znajduje się na południowo-zachodnich stokach na wysokości 260 m n.p.m. Uprawiane są odmiany na wina białe i czerwone, m.in. *maréchal foch*, *regent bianca*, *hibernal*, *johanniter*, *seylval blanc*, *solaris swenson red*
Kontakt: Winnica Rupiówka Rzepiennik Marciszewski 82 33-180 Rzepiennik Marciszewski tel. 502 399 663, www.winnicarupiowka.pl wiktor.chrzanowski@gmail.com



Austriacki cmentarz wojenny nr 141 z I wojny światowej

30,1 H Cmentarz 18 partyzantów z oddziału „Regina 2” – części batalionu „Barbara”, uczestniczącego w bitwie pod Jamną (25 września 1944 r.).

32,3 I Ciężkowice-Rakutowa, Austriacki cmentarz wojenny nr 141 z I wojny światowej. Pochowano na nim 33 żołnierzy austriackich, 60 żołnierzy niemieckich oraz 255 żołnierzy rosyjskich, którzy polegli 2 maja 1915 r.

35,2 Ciężkowice – koniec trasy.

25,2 Przed przystankiem autobusowym po lewej stronie skręcamy w prawo do Rzepienki Strzyżewskiego.

27,9 Rzepiennik Strzyżewski – aż do Ciężkowic doprowadzi nas niebieski szlak pieszy.

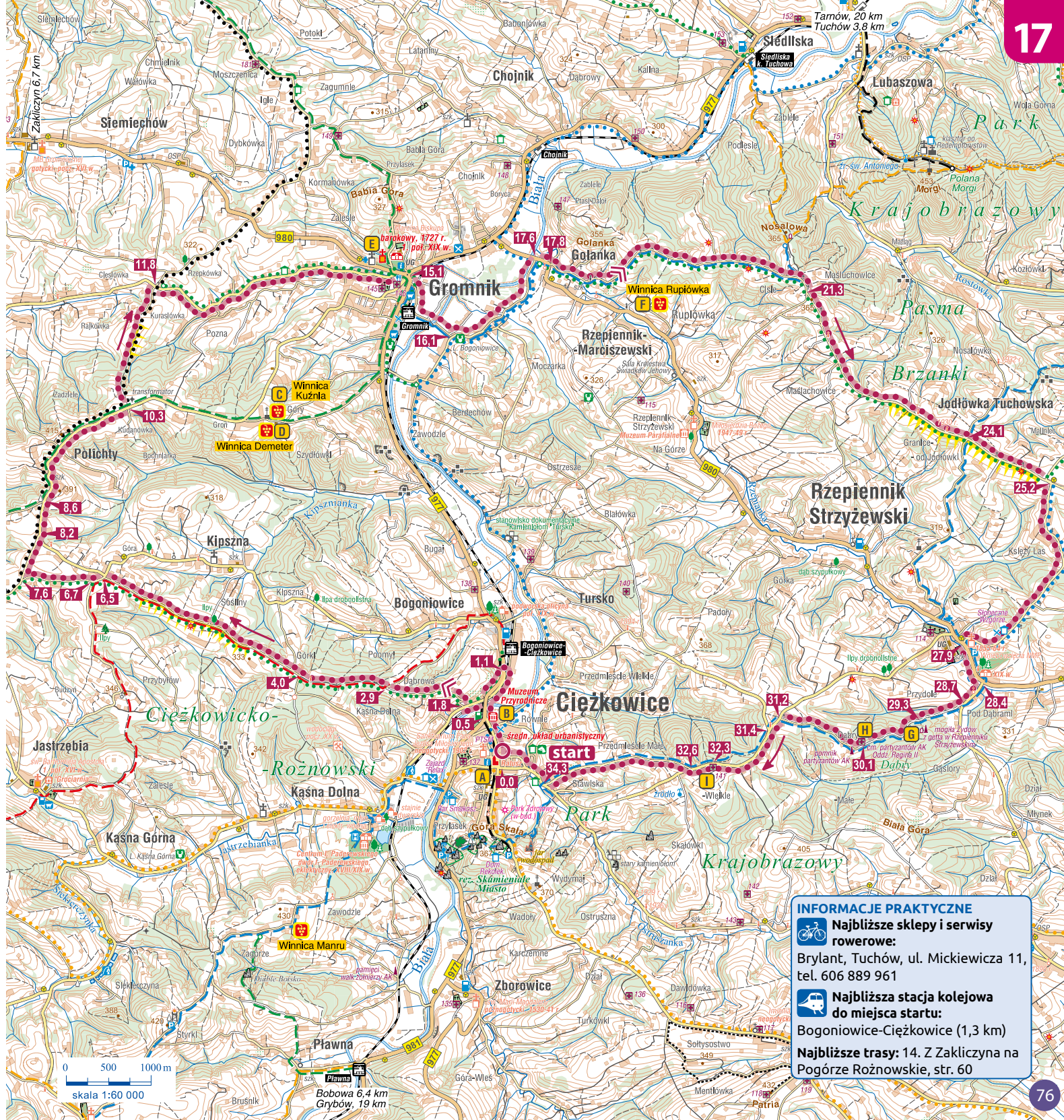
29,3 G Ukryte w lesie miejsce egzekucji 364 Żydów, rozstrzelanych przez hitlerowców w czasie II wojny światowej, więzionych w gettach w Rzepienniku i Biezu. Do zbrodni tej doszło 11 i 14 sierpnia 1943 r.



Miejsce egzekucji 364 żydów

Winnica Manru potożona jest w Kańskiej Dolnej koło Ciężkowic (ok. 4,0 km od rynku). Miejscowość ta znana jest przede wszystkim z muzeum Ignacego Jana Paderewskiego. Do tych wątków starali się nawiązać założyciele winnicy. Jej nazwa – Manru – jest bowiem tytułem jedynej dzieła operowego słynnego kompozytora. Warto wspomnieć, że opera ta powstała w 1900 roku, a więc w okresie kiedy był właścicielem majątku w Kańskiej Dolnej. Winnica została założona w roku 2010. Obecnie całkowita jej powierzchnia wynosi nieco ponad 0,6 ha. Uprawiane są odmiany deserowe i do produkcji win. Gospodarze zapraszają do winnicy na degustację i po zakup wina po wcześniejszym uzgodnieniu.

Kontakt: Winnica Manru, Kańska Dolna 25, 33-190 Kańska Dolna tel. 603-545-711, www.zwolenik.com marek@zwolenik.com



INFORMACJE PRAKTYCZNE


Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:
Brylant, Tuchów, ul. Mickiewicza 11, tel. 606 889 961

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
Bogoniowice-Ciężkowice (1,3 km)


Najbliższe trasy: 14. Z Zakliczyna na Pogórze Rożnowskie, str. 60



INFORMACJE PRAKTYCZNE

 **Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:**

Brylant, Tuchów, ul. Mickiewicza 11, tel. 606 889 961

 **Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:**

Tuchów (0,5 km)

Najbliższe trasy: 16. Po pogórz Ciężkowickim z widokiem na Dunajec, str. 67



Tuchów → Zalasowa → Wola Lubecka → Kowalowa → Rygllice → Bistuszowa → Tuchów

Suma podjazdów: 850 m
Przewyższenie: 207 m
Drogi przez las: 4,7 km

Drogi asfaltowe: 34,0 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 0,2 km

Oznaczenie trasy w terenie:

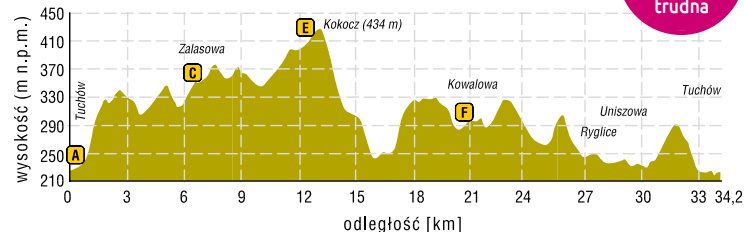
 5,5 km  1,5 km

 9,7 km  8,3 km

bez szlaków: 9,2 km

34,2 km

trudna



Wymagająca, ale bardzo widokowa trasa poprowadzona wśród malowniczych wzgórz Pogórze Ciężkowickiego. Startujemy w Tuchowie, jednym z najstarszych miast w regionie, malowniczo położonym w dolinie rzeki Białej. Stąd rozpoczynamy stromy podjazd. Takich przewyższeń na trasie będzie sporo. Pokonamy je w całości drogami asfaltowymi. Po drodze liczne punkty widokowe, w tym najstojniejszy na całym pogórz – góra Kokoc (434 m n.p.m.). Rozpościera się z niej widok na pasma pogórz, Beskidy, Tatry, Kotlinę Sandomierską, a nawet Góry Świętokrzyskie. Południowa część trasy wiedzie przez Park Krajobrazowy Pasma Brzanki. Oprócz winnic atrakcjami będą zabytkowe budowle, m.in. okazały kompleks sanktuarium w Tuchowie oraz drewniany kościółek w Kowalowej.

Przebieg trasy:

0,0 Startujemy z dużego parkingu w Tuchowie, przy drodze wojewódzkiej nr 977, nieopodal sanktuarium.

A Tuchów, Sanktuarium NMP Tuchowskiej – monumentalny zespół klasztorny wzniesiono w stylu barokowym w XVII w. Miało to związek z rosnącym ruchem pielgrzymkowym. Pierwszy kościół w tym miejscu istniał już w XI w. Obecna świątynia z barokowym i późnobarokowym wyposażeniem wnętrza skrywa XVIII-wieczny ołtarz główny z cudownym obrazem Matki Bożej Tuchowskiej.

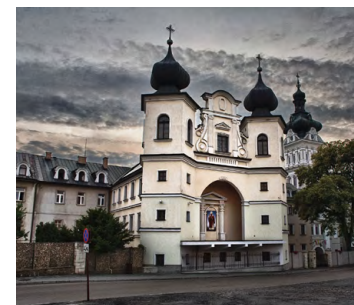


Winnica Rodziny Steców

Przed nami wymagający podjazd na wzgórze z krzyżem i cmentarzem wojennym.

B Winnica Rodziny Steców

To jedna z największych plantacji winorośli w Małopolsce. Położona jest w Tuchowie koło Tarnowa. Początki winnicy sięgają 2007 roku. Obecnie zajmuje ona areal 8 ha, a w planach są kolejne 2 ha. Winnica ulokowana jest na wyniosłym, dość stromym południowo-zachodnim zboczu, na wysokości około 300–330 m n.p.m. W nasadzeniach dominują takie odmiany jak: *seyal blanc*, *bianca*, *aurora*, *hibernal*, *jutrzenka*, *johanner*, *solaris*, i *muszkata odeski* na wina białe



Tuchów, Sanktuarium NMP Tuchowskiej

oraz *regent*, *rondo*, *marechal foch*, *leon millot*, *cabernet cortis* i *bolero* na wina czerwone. Wyrób wina odbywa się na miejscu, w winnicy. Wina trafiają przede wszystkim do gastronomii – restauracji, hoteli, winebarów – a także do specjalistycznych sklepów winiarskich. Gospodarze zapraszają do zwiedzania winnicy i na degustację po wcześniejszym kontakcie telefonicznym.

Kontakt: Winnica Rodziny Steców
Wotowa 60, 33-170 Tuchów
tel. 602 725 783,
www.winnicarodzinystecow.pl,
rstec@wsn.pl

6,6 C Zalasowa, kościół pw. św. Jana – neoromańską murowaną świątynię wzniesiono w latach 1844–1848. Jednonawowa budowla skrywa późnorenansowy bogato zdobiony ołtarz główny z początku XVII w.

10,4 Możliwość odbicia do winnicy w Woli Lubeckiej.



Winnica Piwnice Antoniego

D Winnica Piwnice Antoniego

Ta niewielka winnica znajduje się w miejscowości Wola Lubecka koło Ryglic. Bezpośrednio nad nią wznosi się wyniosła góra Kokoc (434 m n.p.m.). Za rok powstania winnicy można przyjąć 2005 – obecnie zajmuje ona ponad 30 arów i liczy około 1200 krzewów winorośli. Uprawia się tu dość urozmaicony wybór szczepów. Są to głównie białe odmiany: *seval blanc*, *solaris*, *johanniter*, *muszkat*, *aurora*, *bianca* oraz *jutrzenka*. Wśród odmian czerwonych dominuje stary francuski *mieszanie cascade*, wykorzystywany głównie na wina różowe. Inne uprawiane tu czerwone szczepy, to: *regent*, *rondo*, *cabernet cortis* i *monarch*. Obok winnicy mieści się niewielka sala degustacyjna na 30 osób. W gospodarstwie znajdują się także sad owocowy, plantacja borówek oraz pasieka.

Kontakt: Winnica Piwnice Antoniego
Wola Lubecka 15, 33-162 Wola Lubecka
tel. 608 017 274,
www.piwniceantoniego.eu
antonimarcinek@wp.pl

13,1 E Kokoc (434 m n.p.m.) – jeden z lepszych punktów widokowych na Pogórze Ciężkowickim; dogodne miejsce wypoczynkowe z wiatą. Na górę prowadzi stromy podjazd, a następnie ostry, około trzykilometrowy, zjazd.



Punkt obserwacyjny na górze Kokoc

20,6 F Kowalowa, kościół pw. Niepokalanego Serca NMP – drewniana, jednonawowa świątynia o konstrukcji zrębowej, wybudowana w XVII w. w Ryglicach. Po II wojnie światowej przeniesiona na obecne miejsce; gruntownie odnowiona.



Kowalowa, kościół pw. Niepokalanego Serca NMP



Pałac w Ryglicach, obecnie szkoła

27,1 G Ryglice, w prawo odbicie do barokowego zespołu pałacowo-parkowego (około 500 m w jedną stronę) i zabytkowego spichlerza. Obecnie pałac pełni funkcję szkoły.

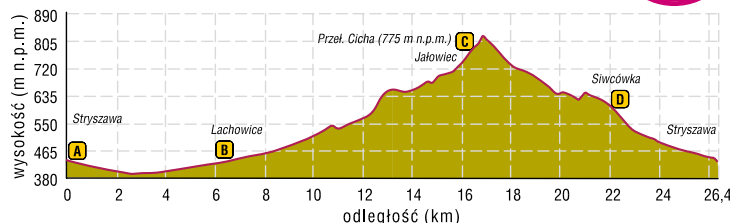
Stryszawa → DW nr 946 → Lachowice → Przełęcz Cicha (775 m n.p.m.) → Stryszawa

Suma podjazdów: 875m
Przewyższenie: 440 m
Drogi przez las: 10,5 km

Drogi asfaltowe: 19,9 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 5,5 km

Oznaczenie trasy w terenie:
🚶 25,1 km 🚲 6,7 km
bez szlaków: 1,3 km

26,4 km
trudna



Wycieczkę proponujemy zacząć w Stryszawie, malowniczej miejscowości letniskowej położonej niedaleko Suchoj Beskidzkiej. Trasa wiedzie głównie asfaltowymi i szutrowymi. Na trasie czeka nas wymagający podjazd na Przełęcz Cichą (775 m n.p.m.) rozdzielającą Pasma Jałowieckie od Pasma Solnisk w Beskidzie Żywieckim. Po drodze zobaczymy m.in. drewniany kościół w Lachowicach, klasztor na Siwcowce, stanowiący niegdyś miejsce wakacyjnego wypoczynku ówczesnego Prymasa Polski, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, a także beskidzkie centrum zabawkarstwa ludowego w Stryszawie.

Przebieg trasy:

0,0 Stryszawa, ruszamy z parkingu przy kościele.

A Stryszawa, Beskidzkie Centrum Zabawki Drewnianej – organizowane są tu zajęcia grupowe zapoznające uczestników z produkcją drewnianych zabawek ludowych, wytwarzanych w Stryszawie od I połowy XIX w. Odbywają się tam również inne warsztaty z zakresu edukacji folklorystycznej.

6,6 B Lachowice, kościół pw. św. św. Piotra i Pawła – jeden z cenniejszych



Kościół w Lachowicach



Stryszawa, Beskidzkie Centrum Zabawki Drewnianej

szych przykładów drewnianej architektury sakralnej w Małopolsce nawiązującej do późnego średniowiecza, posiadającej równocześnie elementy baroku. Wybudowany w 1789 r. Jednonawowa budowla, kryta gontem i otoczona sobotami, skrywa XIX-wieczne polichromie.

12,1 Przed nami kilkukilometrowy podjazd.

15,4 Pętla autobusowa, a po przeciwnej stronie wiaty przystankowa. Za nią odchodzi wąska droga asfaltowa, w którą skręcamy.

16,5 C Przełęcz Cicha (775 m n.p.m.)

– obniżenie pomiędzy szczytami Jatowca (1111 m n.p.m.) i Kobyłej Głowy (841 m n.p.m.). Tędy w czasie II wojny światowej przebiegała granica między III Rzeszą a Generalnym Gubernatorstwem. Do dziś zachowały się fundamenty niemieckiego posterunku granicznego strzegącego granicy. Tutaj też rozgrywały się zacięte walki oddziałów armii radzieckiej i niemieckiej. Z rejonu Przel. Cichej rozciąga się ładny widok na najbliższy Lachów Groń (1045 m n.p.m) oraz w kierunku zachodnim na Pasma Baraniej Góry w Beskidzie Śląskim, z charakterystycznym szczytem Skrzycznego z wysokim masztem przekaźnikowym. *Z przełęczy zjeżdżamy drogą gruntową, a następnie szutrową na wschód, w kierunku klasztoru na Siwcówce.*

16,9 Pozostawiamy towarzyszący nam od Przel. Cichej pieszy szlak niebieski odchodzący w prawo w górę, w stronę Jatowca (1111 m n.p.m.).

żyła i zmarła w opinii świętości. W kapelanówce znajduje się izba pamięci prymasa Stefana Wyszyńskiego, który wielokrotnie spędzał tu wakacje, bywał tu też Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II.

26,4 Stryszawa, parking koło kościoła, koniec trasy.

Winnica w pobliżu:

Winnica Szawapier

Nieco egzotycznie brzmiąca nazwa jest połączeniem dwóch ostatnich sylab nazwy Stryszawa i pierwszej sylaby nazwiska właścicieli. Pierwsze nasadzenia winnicy powstały w 2009 r., a następnie uprawę tę powiększono do obecnej powierzchni 0,75 ha. Plantacja ulokowana jest na wysokości około 450 m n.p.m., na stoku o pd-wsch. ekspozycji. W winnicy uprawiane są odmiany białe i czerwone. Produkowane są tu wina białe, różowe i czerwone, głównie wytrawne. Przy winnicy prowadzone jest gospodarstwo agroturystyczne.

Kontakt: Winnica Szawapier
Stryszawa 815, 34-205 Stryszawa
tel. 33 87 47 455, 67 64 84 96 08
www.winnica-szawapier.com
office@winnica-szawapier.com



Stryszawa-Siwcówka, klasztor



Winnica Szawapier

22,6 D Stryszawa-Siwcówka, Klasztor Sióstr Zmartwychwstańek

z drewnianą kaplicą z 1929 r. Inicjatorką ich budowy była miejscowa góralka, Kunegunda Siwiec, która



Pomnik Szczerej wdzięczności niedaleko klasztoru na Siwcówce

INFORMACJE PRAKTYCZNE

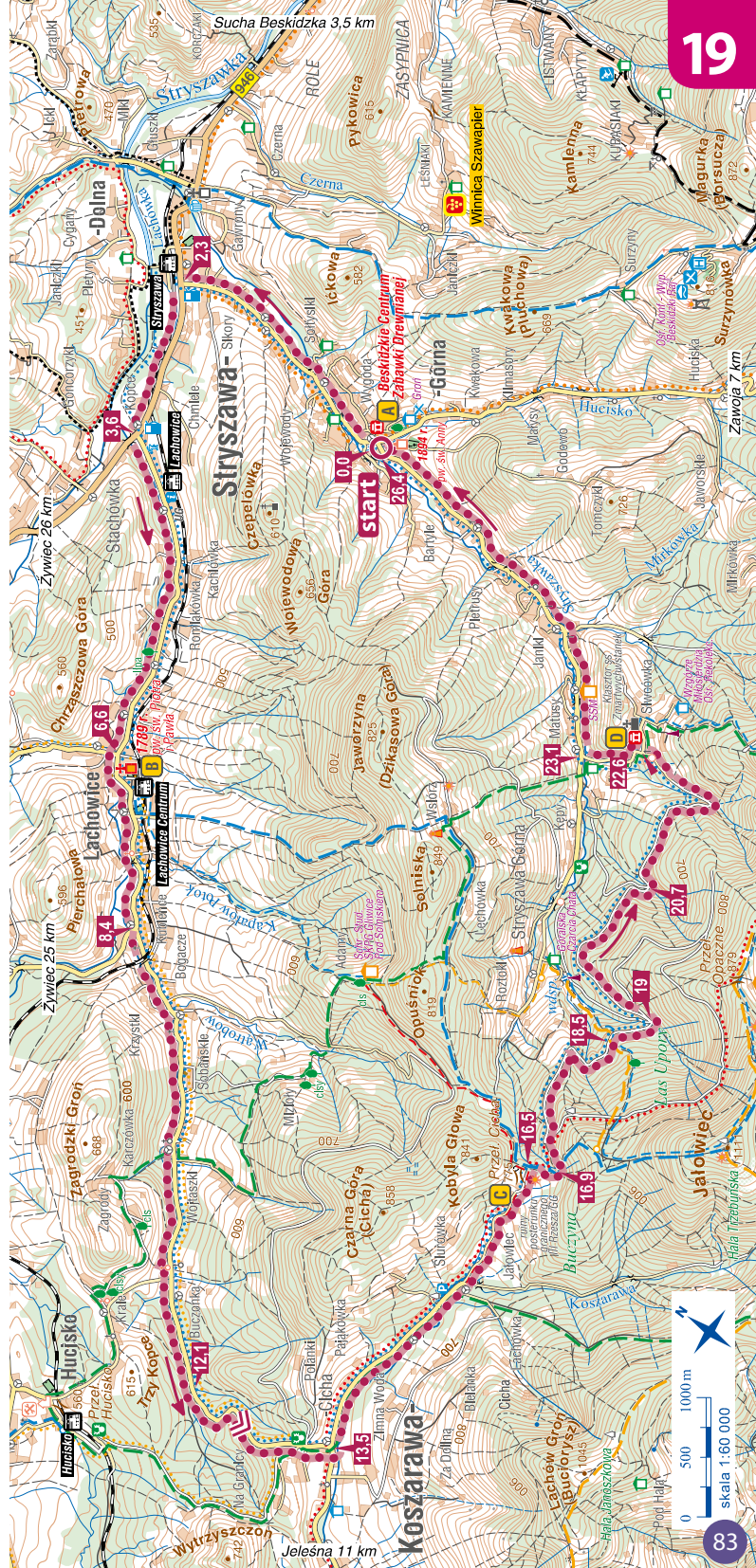
Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

Bikewrold.pl, Sucha Beskidzka, ul. Mickiewicza 163, tel. 600 897 635

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:

Sucha Beskidzka 6,8 km; Stryszawa, Lachowice – brak połączeń

Najbliższe trasy: 11. W Dolinie Karpią, str. 49



20 Z widokiem na Jezioro Rożnowskie

Tęgoborze → Znamirówce → Tabaszowa → Przełęcz św. Justa → Świdnik → Zawadka → Tęgoborze

Suma podjazdów: 960 m
Przewyższenie: 205 m
Drogi przez las: 2,7 km

Drogi asfaltowe: 25,2 km
Drogi utwardzone i gruntowe: 1,6 km

Oznaczenie trasy w terenie:

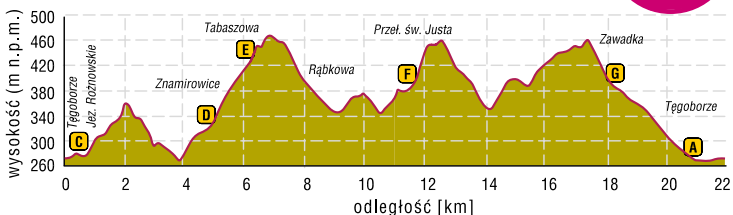
VeloDunajec 5 km, 3,5 km

7,2 km

bez szlaków: 11,1 km

22,0 km

trudna



Niezwykle malownicza i widokowa trasa na pograniczu Beskidu Wyspowego i Pogórza Rożnowskiego. Została poprowadzona przez bezleśne wzgórza pomiędzy Jeziorem Rożnowskim a rzeką Łososiną. Na trasie spotkamy ciekawe drewniane kościoły na Szlaku Architektury Drewnianej oraz winnicę Zawadka. Trasa jest wymagająca, czekają nas na zmianę podjazdy i zjazdy. Trud wynagrodzą nam jednak piękne widoki, a szczególnie na Jezioro Rożnowskie, które będzie w zasięgu naszego wzroku przez znaczną część trasy. Trasa wiedzie drogami o średnim ruchu samochodowym, jedynie krótki, 500-metrowy początkowy odcinek prowadzi ruchliwą drogą krajową nr 75. Przez potowę wycieczki będą towarzyszyły nam szlaki rowerowe oraz piesze

Przebieg trasy:

0,0 Tęgoborze. Miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy. Dogodny parking przy terenach rekreacyjnych nad Jeziorem Rożnowskim. Możliwość wynajęcia rowerków wodnych i kajaków.
Pałac w Tęgoborzu A – zbudowany w stylu klasycystycznym na początku XIX w. Obecnie pozostaje w rękach prywatnych i jest niedostępny do zwiedzania. Z pałacem wiąże się tzw. „przepowiednia tęgoborska”, która została podobno wypowiedziana podczas jednego z seansów spirytystycznych organizowanych przez właściciela pałacu hrabiego Władysława Wiegłowski. Przepowiednia mówiła o przyszłości Polski i świata. Według

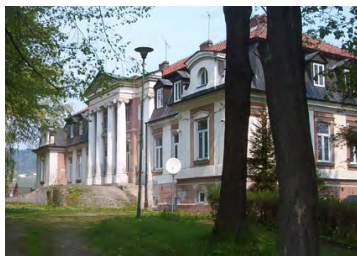


Cmentarz wojenny nr 353

niektórych interpretatorów zapowiadała obie wojny światowe i odzyskanie przez Polskę niepodległości.

B Cmentarz wojenny nr 353 – jeden z 400 cmentarzy zbudowanych podczas I wojny światowej w Galicji Zachodniej. Składa się z dużego centralnego krzyża oraz pięciu małych mogił. Spoczywają na nim 2 żołnierze austriaccy i 4 rosyjskich.

C Jezioro Rożnowskie – zbiornik wodny powstały w 1941 r. w wyniku spiętrzenia wód Dunajca. Na Małpiej Wyspie, dawnym grodzisku (poza zasięgiem mapy), znajduje się siedlisko ponad 160 gatunków ptaków. Jest on również atrakcyjny turystycznie: w Zna-



Pałac w Tęgoborzu



INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

Amar, Czchów, ul. Krakowska 58, tel. 14-684-35-90
U Żaby, Nowy Sącz, ul. Dojazdowa 8, tel. 535 350 554

Rowmar, Nowy Sącz, ul. Kraszewskiego 42, tel. 18 449 10 86

Wypożyczalnia rowerów

RowerowyFun, Chelmiec, ul. Biała 40, tel. 503 152 640

U Żaby, Nowy Sącz, ul. Dojazdowa 8, tel. 535 350 554

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
Nowy Sącz (14,5 km)

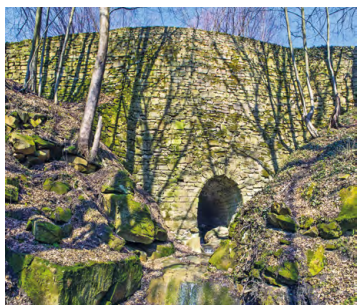
Najbliższa trasa: 22. Z Nowego Sącza na Pogórze Rożnowskie str. 91



Jeziro Rożnowskie, widok na Małpią Wyspę

mirowicach znajduje się przystań jachtowa, a w Gródku nad Dunajcem plaża.

4,8 D Most Stacha – ciekawa atrakcja, do której musimy lekko zbyć z naszej trasy. Kamienny most o wysokości 13 m i długości 20 m został zbudowany w latach 1968-71 własnoręcznie przez Jana Stacha, który nie miał dojazdu do domu. Jest to największa na świecie tego typu budowla zbudowana przez jednego człowieka.



Most Stacha

5,9 E Drewniany kościół św. Mikołaja w Tabaszowej – wzniesiony w 1753 r w Tęgoborzu, przeniesiony w obecną miejscę w 1982 r. Jest to budowla o konstrukcji zrębowej. Wewnątrz rokokowe ołtarze z 2. połowy XVIII w.

11,5 F Drewniany kościół na Przełęczy św. Justa – zbudowany w 2. połowie XVII w. w miejscu, gdzie według legendy znajdowała się pustelnia św. Justa. Wewnątrz wyposażenie z poprzednich świątyń znajdujących się w tym miejscu, m. in. gotycka rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem z XV w.

12,4 Jodłowiec Wielki. Dawna szkoła szybowcowa, funkcjonująca w latach 1933-48. W jej miejscu znajduje się dzisiaj kapliczka, wiata i tablica informacyjna.

18,3 G Winnica Zawadka

Winnica Zawadka to jedno z nieodkrytych miejsc wokół Jeziora Rożnowskiego. Położona jest na zachodnim krańcu Beskidu Wyspowego. Winnica powstała pod wpływem marzeń o zdrowym i spokojnym życiu oraz z chęci poznawania ludzi pozytywnie patrzących na życie, nierzadko zaszczepionych pasją i miłością do winorośli i wina. Specjalnością winnicy Zawadka są lekkie wina białe, które charakteryzują się znaczną świeżością, nutami owocowymi i mineralnymi. W winnicy uprawiana jest winorośl takich odmian jak: *Solaris, Bianca, Regent, Rondo, Bolero i Marechal Foch, Johanniter, Chardonnay, Rosler, Monarch, Hiberna*.

Właściciele zapraszają do spontanicznych lub zaplanowanych wizyt i chętnie oprowadzą po winnicy, opowiedzą o produkcji win i przedstawią efekty swojej pracy.

Kontakt: Winnica Zawadka, Zawadka 1, 33-312 Tęgoborze
tel. 502 391 867
winnicakamieniec.pl
szymonmaziarsz@interia.pl



Winnica Zawadka

Jodłownik → Szyk → Stare Rybie → Tarnawa → Grabie → Kawec → Pogorzany → Szczyrzyc → Jodłownik

Suma podjazdów: 675 m
Przewyższenie: 206 m
Drogi przez las: 6,2 km

Drogi asfaltowe: 36,3 km
Drogi utwardzone i gruntowe: brak

Oznaczenie trasy w terenie:

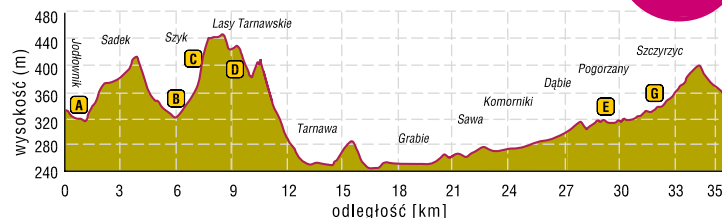
☑ 9,4 km ☑ 3,2 km

☑ 1,8 km

bez szlaków: 23,7 km

36,3 km

trudna



Ciekawa trasa na pograniczu Beskidu Wyspowego i Pogórza Wiśnickiego. Składa się z dwóch różniących się części. Początek i koniec trasy prowadzi przez pagórkowatą okolicę, gdzie czekają nas liczne podjazdy i zjazdy, natomiast środkowa część, to wycieczka wzdłuż Stradomki do Szczyrzyca. Okolice te stanowią jedną z kolebek małopolskiego osadnictwa w średniowieczu, więc podczas przejazdu będzie można zobaczyć wiele pamiątek z przeszłości, tych bardzo znanych, jak i tych jeszcze nieodkrytych.

Trasa prowadzi w całości drogami asfaltowymi o średnim ruchu samochodowym. Przez połowę trasy pojeździemy szlakami rowerowymi, najpierw czerwonym Karpackim Szlakiem Rowerowym, a później przez chwilę także niebieskim szlakiem Gminy Łapanów.

Przebieg trasy:

0,0 Jodłownik. Miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy. Dogodny parking przy boiskach Orlik za budynkiem Urzędu Gminy.

A Drewniany kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny – zbudowany w 1585 r. z drewna modrzewiowego. Jego fundatorem był Przecław Niewiarowski. Po jego śmierci kościołem opiekowali się Dominikanie z Krakowa, stąd w ołtarzu głównym znajdują się rzeźby św. Jacka i św. Dominika. W XIX w. opiekę nad kościołem objęli Cystersi. Wewnątrz cenne wyposażenie z XVI i XVII w., w tym renesansowa ambona.



Kościół w Jodłowniku

Kościół znajduje się na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej.

5,7 B Drewniany kościół św. Stanisława i św. Barbary w Szyku – wzniesiony w 1633 r. z wykorzystaniem fragmentów starszej świątyni z 1. połowy XVI w. Zbudowany w konstrukcji zrębowej w stylu późnogotyckim. Wewnątrz ołtarz główny z XVIII w. z obrazem Matki Bożej z Dzieciątkiem z XVI w., którego autorstwo przypisuje się Stanisławowi Samostrzelnikowi, cystersowi z Mogiły. Do cenniejszych zabytków należą obraz św. Wawrzyńca z XV w. oraz kamienna chrzcielnica z 1585 r. Ten kościół również znajduje się na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej.

8,0 Ok. 750 m w lewo znajduje się Winnica Szykowa.

C Winnica Szykowa

Winnica położona jest w woj. małopolskim, na granicy dwóch mezoregionów Beskidu Wyspowego i Pogórza Wiśnickiego, u podnóża góry Kostrze, we wsi Szyk. Powierzchnia winnicy wynosi 7 ar i znajduje się na wysokości 407 m n.p.m. Powstała w 2015 r. W winnicy uprawia się następujące odmiany: *Jutrzenka*,

Aurora, Seyval Blanc, Solaris na wina białe, Rondo, Regent, Marechal Foch, Leon Millot na wina czerwone oraz Aloskin, Alden i Swenson Red. Winnica nie jest prowadzona w celach komercyjnych, jest to wyłącznie hobbistyczne przedsięwzięcie. Istnieje jednak możliwość zwiedzania winnicy i degustacji win.

Kontakt: Winnica Szykowna Szyk 103, tel. 694 974 219 www.winnicaszykowna.pl stansky27@wp.pl

11.4 Wola Tarnawska – trasa naszej wycieczki przejeżdża przez Lasy Tarnawskie. Zbaczając z naszej trasy, możemy odnaleźć w lesie ślady grodziska posiadającego wieżę obronną znanego jako **D Strażnica Grodziec** oraz skalny ostaniec nazwanym z uwagi na jego kształt „Kamieniem żółtym”.

13.3 Tarnawa – z prawej strony dołącza do nas niebieski szlak rowerowy Gminy Łapanów, którym pojedziemy 3 km.

16.5 Boczów – *Za mostem skręcamy w lewo i ruszamy w górę rzeki Stradomki. Będziemy się poruszać wzdłuż niej przez najbliższe 16 km aż do Szczyrzycy.*

29.5 E Pustelnia św. Benedykta w Krzestawicach – zbudowana w 1886 r. Składa się z budynku mieszkalnego, kaplicy i kapliczki. Mieszkało w niej kilku franciszkańskich pustelników, m.in. Antoni Rap, Jędrzej Jarzębiński, czy Florian Klamka. Ostatnim pustelnikiem był Zygmunt Młynek, który opuścił to miejsce w 1995 r. Obiekt znajduje się na Szlaku Architektury Drewnianej. Nieco powyżej znajduje się **Diabli Kamień**. Jest to ogromny głaz piaskowcowy, którego wysokość dochodzi do 25 metrów. Związane są z nim liczne legendy i podania.

F Winnica Smykań

Pierwsze sadzonki w winnicy zostały posadzone w 2004 r. Obecny areal nasadzeń to około 1 ha. Rosną tu zarówno



Winnica Smykań

no odmiany białe (Seyval Blanc, Bianca, Pinot Gris, Siegerrebe, Johanner), jak i czerwone (Regent, Rondo, Cabernet Cortis). Poza konwencjonalnymi winami białymi, różowymi i czerwonymi od paru lat powstają tu udane wina musujące i to one właśnie mają stać się sztandarowym produktem tej winnicy. Gospodarstwo agroturystyczne Kozianina w Pogorzanych koło Szczyrzycy, przy którym działa winnica to dziś jeden z najlepszych adresów kulinarnych w Małopolsce. Zjeść tu można świeże ryby, grzyby i inne sezonowe smakołyki z lasu i ogrodu, wypieki i wędliny własnego wyrobu... Tu powstają także jedne z najlepszych serów dojrzewających w regionie oraz cydr.

Kontakt: Winnica Smykań Pogorzany Smykań k/Szczyrzycy nr 221, 34-623 Szczyrzyc, tel. 660 424 697, 606 765 967, www.ekoagro.pl, biuro@ekoagro.pl

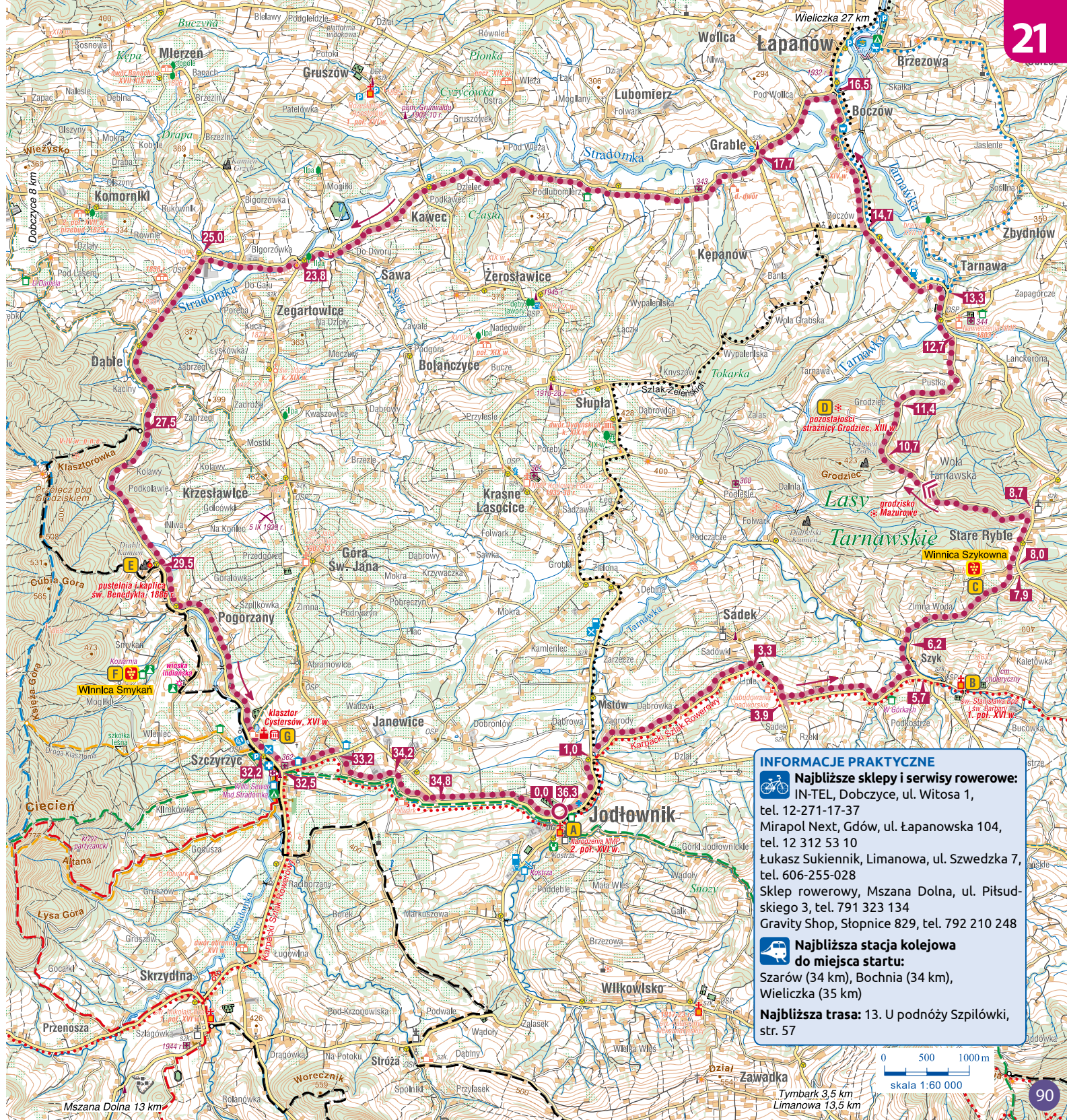
32.2 G Opactwo Cystersów w Szczyrzycy – założone w pierwszej połowie XIII w. Jest to jedyny w Polsce klasztor cystersów, który działa nieprzerwanie od swego założenia. Najcenniejszym obiektem zespołu jest kościół NMP Wniebowziętej z 1620 r., w którego głównym ołtarzu znajduje się obraz Matki Bożej Szczyrzyckiej. W domu Opata z XVI w. mieści się obecnie Muzeum Klasztorne. Przy opactwie działa również od XVII w. browar. W 2015 r. po wielu próbach udało się w Szczyrzycy wznowić warzenie piwa.



Krzestawice Podkamień - Pustelnia św. Benedykta



Klasztor w Szczyrzycy

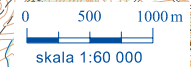


INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:
 IN-TEL, Dobczyce, ul. Witosia 1, tel. 12-271-17-37
 Mirapol Next, Gdów, ul. Łapanowska 104, tel. 12 312 53 10
 Łukasz Sukiennik, Limanowa, ul. Szwedzka 7, tel. 606-255-028
 Sklep rowerowy, Mszana Dolna, ul. Piłsudskiego 3, tel. 791 323 134
 Gravity Shop, Stąpnicze 829, tel. 792 210 248

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:
 Szarów (34 km), Bochnia (34 km), Wieliczka (35 km)

Najbliższa trasa: 13. U podnóż Szpilówki, str. 57



Nowy Sącz → Dąbrowa → Zbyszyce → Sienna → Jelna → Klimkówka → Nowy Sącz

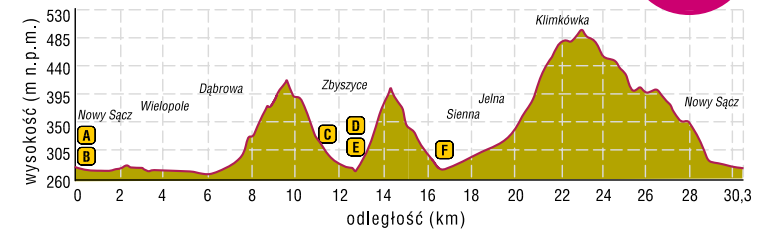
Suma podjazdów: 735 m
Przewyższenie: 240 m
Drogi przez las: 4,9 km

Drogi asfaltowe: 30,4 km
Drogi utwardzone i gruntowe: brak

Oznaczenie trasy w terenie:
☑ 6,3 km ☑ 10,8 km
bez szlaków: 13,3 km

30,4 km

trudna



Widokowa, ale przy tym dosyć wymagająca trasa poprowadzona z Nowego Sącza na północ. Pierwsze 6 km to rekreacyjny odcinek, który pojedziemy drogą rowerową, tzw. Velo Dunajec. Dalsza część trasy to moźolne podjazdy i zjazdy. Nie zabraknie przy tym miejsc widokowych na dolinę Dunajca i rozlewające się wokół Jezioro Rożnowskie. Atrakcjami po drodze będą zabytki – dwory, kościół, spichlerz oraz ruiny zamku. Mając nieco więcej czasu, warto zwiedzić centrum Nowego Sącza. Trasa w całości wiedzie asfaltami, niestety częściowo ruchliwą drogą wojewódzką.

Przebieg trasy:

0,0 Nowy Sącz, ruszamy z parkingu pod zamkiem. Jedziemy Velo Dunajec na północ.

A Nowy Sącz, ruiny zamku – gotycką twierdzę wzniesiono w XIV w. za panowania Kazimierza Wielkiego, a następnie przebudowano w stylu renesansowym. Pożary, powódź, a w ostateczności wojna doprowadziły ją do ruiny. Pozostałością po dawnej budowli jest zrekonstruowana Baszta Kowalska, którą można zwiedzać.

B Nowy Sącz, Stare Miasto – wyróżnia dobrze zachowany średniowieczny układ urbanistyczny z dużym rynkiem, na którym wznosi się eklektyczna bryła ratusza. Nieopodal znajduje się gotyck-



Ruiny zamku w Nowym Sączu

ki kościół pw. św. Małgorzaty z XIV w. oraz Dom Gotycki z XV/XVI w. – obecnie muzeum. Pamiątką po niegdyś licznie zamieszkującej tu społeczności żydowskiej jest synagoga z 1780 r., przebudowana u schyłku XIX w.

7,3 Rozpoczynamy pierwszy wymagający podjazd.

11,5 C Winnica Gródek

położona jest w miejscowości Zbyszyce, na urokliwym cyplu i wzgórzu otoczonym z trzech stron wodami Jeziora Rożnowskiego. Winnica powstała w 2014 roku. Zajmuje powierzchnię ponad 7 ha, na których uprawianych jest 16 odmian. Głównie są to: Solaris, Riesling, Muscaris, Auxerrois, Hiberna na wina białe oraz Regent, Rondo, Ca-



Ratusz w Nowym Sączu

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Najbliższe sklepy i serwisy rowerowe:

U Żaby, Nowy Sącz, ul. Dojazdowa 8, tel. 535 350 554

Rowmar, Nowy Sącz, ul. Kraszewskiego 42, tel. 18 449 10 86

Wypożyczalnia rowerów

RowerowyFun, Chełmiec, ul. Biała 40, tel. 503 152 640

U Żaby, Nowy Sącz, ul. Dojazdowa 8, tel. 535 350 554

Najbliższa stacja kolejowa do miejsca startu:

Nowy Sącz (2,5 km)

Najbliższe trasy: 20. Z widokiem na Jezioro Rożnowskie, str. 84



Winnica Gródek

bernet cortis i *Cabernet cantor* na wina czerwone. Produkowanymi tu winami cieszyć się można zarówno zimą – w klimatycznej atmosferze wykończonego drewnem i ogrzewanego kominkiem wnętrza, jak i latem – na obszernym tarasie, z którego roztacza się przepiękny widok. W winnicy organizowane są imprezy plenerowe, warsztaty degustacji wina, kulinarne i inne.

Kontakt: Winnica Gródek
Zbyszycze 4, 33-318 Zbyszycze
tel. 667 942 105, www.winnicagrodek.pl
biuro@winnicagrodek.pl



Kościół w Zbyszycach

12,5 D Zbyszycze, kościół pw. św. Bartłomieja – gotycka świątynia z początku XV w., odnowiona w XVIII stuleciu. We wnętrzu częściowo zachowały się renesansowe i neobarokowe polichromie.

13,2 E Zbyszycze, dwór Szujskich – parterowa, klasycystyczna rezydencja z przełomu XVIII i XIX w., odnawiana w 1970 r. Obecnie siedziba DPS-u. *Przed nami kolejny dosyć stromy podjazd.*

14,2 Punkt widokowy na Jezioro Rożnowskie

F Jezioro Rożnowskie – str. 84

19,7 Jelna – po prawej drewniany XIX-wieczny spichlerz. *Rozpoczynamy kolejny widokowy podjazd, a następnie zjazd w dolinę Dunajca.*

Inne winnice w pobliżu:

Winnica Fritz

znajduje się w Chetmcu koło Nowego Sącza, na zboczu tzw. Paściej Góry. Założona została w 2009 roku. Uprawia się tu dość szeroki, jak na tak niewielką powierzchnię, zestaw odmian winorośli. Z odmian białych znajdziemy: *seyval blanc*, *muskat odesski*, *johanner* i *solaris*, a z czerwonych: *rondo*, *regent*, *cabernet cortis*, *leon millot* i *marechal foch*. Winnica jest przedsięwzięciem charytatywnym, zysk ze sprzedaży pochodzącego z niej wina zasila fundację MADA, która pomaga osobom dotkniętym autyzmem. Poza produkcją wina w gospodarstwie wytwarzane są także nalewki oraz inne ekologiczne przetwory z uprawianych tutaj owoców, warzyw i ziół.

Kontakt: Winnica Fritz
ul. Leśna 77, 33-395 Chetmiec
www.winnicafritz.pl
info@winnicafritz.pl



Winnica Fritz

Legenda

- winnica na Małopolskim Szlaku Winnym
- trasa rowerowa opisana w przewodniku
- odległość od miejsca rozpoczęcia trasy (w km)
- miejsce rozpoczęcia i zakończenia trasy, stromy podjazd
- zabytki i inne atrakcje turystyczne polecane do zwiedzania i opisane w przewodniku
- widokowy odcinek trasy
- teren zabudowany, przemysłowy, las, sad
- autostrada, droga ekspresowa, droga krajowa, droga wojewódzka
- drogi w budowie, droga projektowana
- drogi asfaltowe, punkt poboru opłat na A4
- drogi utwardzone, zakaz wjazdu
- droga pieszko-rowerowa, droga gruntowa
- linia kolejowa, stacja kolejowa: czynna, nieczynna
bocznica kolejowa
- miejsce martyrologii, cmentarz wojenny, mogiła
- kapliczka/kaplica; kapliczka, kaplica zabytkowa/drewniana
- kościół, kościół zabytkowy, synagoga
- pomnik przyrody, park zabytkowy, osobliwość natury
- ostaniec (skała), urwisko skalne
- Informacja turystyczna, jaskinia, jaskinia udostępniona do zwiedzania
- granica parku narodowego
- jezioro (staw), wodospad
- bagno, źródło
- rzeka, potok, strumień, przeprawa promowa
- stadion, boisko
- pałac, dwór, inny zabytek
- ruina: pałacu, dworu, innego zabytku
- zamek, ruina zamku, ruina strażnicy
- zabytek techniki, skansen, grodzisko
- muzeum, Izby regionalna; galeria, pomnik
- zabytkowy młyn, ruina zabytkowego młyna
- restauracja, bar, pub
- hotel, inne noclegi, agroturystyka
- miejsce odpoczynku, wiata turystyczna, punkt widokowy
- pole namłotowe, kemping, ośrodek jazdy konnej
- kamieniołom, kamieniołom nieczynny
- szlaki turystyczne piesze PTTK
- szlak rowerowy
- szlak rowerowy bardzo słabo oznaczony w terenie



Wydano na zlecenie
Gorczańskiej Organizacji Turystycznej

Koncepcja: Jacek Korpak, Paweł Tokarczyk, Magdalena Tokarczyk

Konsultacje: Paweł Tokarczyk, Magdalena Tokarczyk

Tekst: Jacek Korpak, Magdalena Kędzierska, Wojciech Bosak, Piotr Pietroń

Skład i opracowanie graficzne: Joanna Olender

Opracowanie kartograficzne: Jacek Korpak, Piotr Banaszkiwicz,
Mariusz Maryniak

Zdjęcia na okładce: Wiktor Chrzanowski, Krzysztof Banaś,
AdobeStock © U.J. Alexander

Zdjęcia: Wiktor Chrzanowski, Magdalena Tokarczyk, Paweł Tokarczyk,
Marcin Niemiec, Paweł Cisowski, Tomasz Wajda, Maciej Kaplita,
Piotr Drożdżik, Krzysztof Banaś, Marcin Miszczak, Jacek Hamela,
Bogusław Kamiński, Marcin Pieróg, Gabriela Kufta, Szymon Maziarz,
Marek Polit, Elżbieta Woźniczka, Krzysztof Gąsiorowski, Joanna Olender,
Piotr Banaszkiwicz

ISBN: 978-83-8184-167-2
Wydanie I, Kamienica 2020
Egzemplarz bezpłatny
Wszelkie prawa zastrzeżone
Nakład: 1000 sztuk

Opracowanie: Wydawnictwo Compass
ul. Podchorążych 3, 30-084 Kraków
www.compass.krakow.pl





przewodnik rowerowy

Małopolski Szlak Winny

Wydano na zlecenie
**Gorczańskiej Organizacji
Turystycznej**

Pomysłodawca i realizator
Małopolskiego Szlaku Winnego:
Gorczańska Organizacja Turystyczna
Kamienica 467, 34-608 Kamienica
biuro@visitkamienica.pl,
www.visitkamienica.pl

Wydanie I, Kamienica 2020
Egzemplarz bezpłatny

www.malopolskiszlakwinny.pl